

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

ERDAL AVCI (HAYATI, SANATI, ŞİİRLERİ)

Anıl ERGİN

Zonguldak 2025

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

ERDAL AVCI (HAYATI, SANATI, ŞİİRLERİ)

Hazırlayan
Anıl ERGİN

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Serdar Deniz ÖZDEMİR

Zonguldak 2025

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarından bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda ve basımda enstitü tez yazım ve basım yönergesine uygun davranıldığını taahhüt ederim.

Anıl ERGİN

25.02.2025

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında 216282121008 numaralı Anıl ERGİN'in hazırladığı **“Erdal Avcı (Hayatı, Sanatı, Şiirleri)”** başlıklı YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 24/01/2025 Cuma günü saat 14.00'te yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OY ÇOKLUĞUYLA / OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Doç. Dr. Gülda ÇETİNDAG SÜME
Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Serdar Deniz ÖZDEMİR
(Tez Danışmanı)
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Arda KARADAVUT
Üye

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.... / / 2025

Prof. Dr. Yücel NAMAL
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum : Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Başlığı : Erdal Avcı (Hayatı, Sanatı, Şiirleri)

Tez Yazarı : Anıl ERGİN

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Serdar Deniz ÖZDEMİR

Türü, Yılı : Yüksek Lisans, 2025

Sayfa Adedi : 281

İnsan, doğası gereği duygu ve düşüncelerini bir şekilde dışarıya vurma ihtiyacı duymaktadır. Şair, duygu ve düşünlerini kaleminin gücüyle dış dünyaya yansıtmaktadır. Halk şairleri içlerinde kor olan duyguları şiirlerine eşlik eden sazları yardımıyla oluşturdukları ezgilerle insanlığa aktarmışlardır. Duygunun dışavurumu herkes tarafından farklı şekillerde gerçekleştirilir ve bu dışavurum insanoğluna aktarılır. Halk ozanları içlerinde meydana gelen duygu yoğunluğunu benliklerinde mayalandırdıktan sonra bu mayalanan duyguları söze döküp sazları aracılığıyla insanlığın beğenisine sunmaktadırlar.

Saz şairliği usta-çırak ilişkisi bağlamında gelişmekte ve varlığını devam ettirmektedir. Saz şairlerinin yanlarına çırak aldıkları kişiler genellikle kendi çocukları olmuştur. Çırak olan kişi bu sanatı ustasından öğrenmiştir. Halk Şairi Erdal Avcı ise saz çalmayı öğretmeninden öğrenmiştir. Halk Şairi Erdal Avcı fakir bir aileye mensup çocukluk yaşamıştır. Erdal Avcı'nın küçüklüğündeki yoksulluğu onun sanatını beslemiş ve sanatı bu çerçevede gelişim göstermiştir. Erdal Avcı sanatının gelişimini daha çok kendi mücadelesiyle olgunlaştırmıştır. Sanatçı; Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel, Neşet Ertaş ve Murat Çobanoğlu gibi üstatları örnek almıştır. Erdal Avcı eserlerinin geleceğe kalması adına eserlerinden birkaçını Youtube kanalı açarak seslendirdiği eserleri buraya yüklemiş, kaset olarak yayınlamış, kitap olarak kendisi tarafından bastırılmıştır. Tezimizde sanatçının ulaşılan tüm eserleri akademik olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halk Şairi, âşık edebiyatı, kültür, Erdal Avcı, şiir.

ABSTRACT

Institution: Zonguldak Bülent Ecevit University, Institute of Social Sciences,
Department of Turkish Language and Literature

Thesis Title: Erdal Avcı (Her Life, Art, Poems)

Thesis Writer: Anıl ERGİN

Thesis Advisor: Assist. Prof. Serdar Deniz ÖZDEMİR

Thesis Type, Year: Master's Thesis, 2025

Number of Pages: 281

Humans naturally feel the need to express their feelings and thoughts in some way. The poet reflects his feelings and thoughts to the outside world with the power of his pen. Folk poets conveyed the feelings that burned inside them to humanity with the melodies they created with the help of the instruments accompanying their poems. The expression of feelings is carried out in different ways by everyone and this expression is conveyed to humanity. After fermenting the emotional intensity that occurs within them, folk poets express these fermented feelings in words and present them to the appreciation of humanity through their instruments.

Instrument poetry develops and continues its existence in the context of the master-apprentice relationship. The people that instrument poets take as apprentices are usually their own children. The apprentice learned this art from his master. Folk Poet Erdal Avcı, on the other hand, learned to play the instrument from his teacher. Folk Poet Erdal Avcı had a poor childhood. Erdal Avcı's poverty in his childhood nourished his art and his art developed within this framework. Erdal Avcı matured his art mostly through his own struggle. The artist took masters such as Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel, Neşet Ertaş and Murat Çobanoğlu as examples. Erdal Avcı opened a Youtube channel for some of his works to be preserved for the future, uploaded the works he vocalized here, published them as cassettes and had them printed as books by himself. In our thesis, all the works of the artist that were reached were examined academically.

Keywords: Folk Poet, minstrel literature, culture, Erdal Avcı, poetry.

ÖN SÖZ

Türklerde âşıklık geleneği kadim bir tarihe sahiptir. İslamiyet öncesinde ozan, kam, baksı ve oyun gibi isimlerle telaffuz edilirken İslamiyet'in kabulüyle birlikte âşık ismi tarih sahnesindeki yerini almıştır. Âşık eserlerini sazıyla icra eden, usta-çırak ilişkisi ya da rüyada bade içme geleneğiyle saz çalmayı öğrenen, eserlerini irticalen ya da eserlerine öncesinde vücut vererek oluşturan kişiye verilen isimdir. Erdal Avcı da bu geleneği yaşatmaya çalışan bir halk şairidir. Halk edebiyatı içinde önemli bir yere sahip olan âşıklık geleneği günümüzde azalmaya başlamakla birlikte hala varlığını devam ettirmektedir. Erdal Avcı da bu geleneği devam ettiren halk şairlerimizden biridir. Sanatçı saz çalmaya ortaokul öğretmeni olan Yasin Hocasının saz hediye edip öğretmesiyle başlar. Hocasıyla birlikte türküler söyler. Saz çalmaya başlamasıyla birlikte şiir yazmaya da başlar. Saz şairleri genellikle bu alanda örgün eğitim almamış kişilerdir. Halk Şairi Erdal Avcı öğretmen olan Yasin Hocasından belli bir süre eğitim almıştır. Çocukluk yılları yoksul geçen Halk Şairi Erdal Avcı'nın olgunluk dönemleri ekonomik yönden iyidir. Halk Şairi Erdal Avcı içinde bulunduğu ekonomik durum ne olursa olsun hiçbir zaman bir ferdi olduğu toplumun tarihsel süreçteki durumuna duyarsız kalmamıştır. İyi olanı da onu ve toplumu rahatsız edeni de eserlerinin konusu yapmıştır.

Erdal Avcı (Hayatı, Sanatı, Şiirleri) adlı tezimiz “Ön Söz”, “Giriş”, “Üç Bölüm”, “Sonuç”, “Ekler” ve “Kaynakça” dan meydana gelmektedir.

Tezin giriş bölümünde; âşık kavramının tarih içinde aldığı isimlere yer verilmiş, âşık kavramının tanımı yapılmış, âşıkların saz çalmayı nasıl öğrendikleri ile ilgili bilgi verilmiştir. Bunların yanında bu bölümde usta çırak ilişkisinden bahsedilmiştir.

Çalışmanın birinci bölümünün başlığı “Halk Şairi Erdal Avcı'nın Hayatı, Sanatı ve Eserleri” dir. Bu bölümde sanatçının hayatı; doğum tarihi ve yeri, evliliği, eşi ve çocukları, eğitimi, askerliği, iş hayatı, sanatçı kişiliği, mahlası, eserleri gibi konularda bilgi verilmiştir.

Tezin ikinci bölümü “Halk Şairi Erdal Avcı'nın Şiirlerinin Şekil, Dil, Üslup ve Söz Sanatları Bakımından İncelenmesi” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde sanatçının şiirlerinin ölçüsü, durak yapısı, uyak yapısı, dil ve üslup özellikleri

incelenmiş, bunun yanında şiirlerinde kullandığı deyim, atasözü ve söz sanatları belirlenmiştir.

Tezin üçüncü bölümü “Halk Şairi Erdal Avcı’nın Şiirlerinin Teması” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde tema olarak belirlenen Mustafa Kemal Atatürk, aşk ve sevgi, nasihat, doğal afet, evlilik, sıla özlemi, millî ve dini bayramlar başlıkları altında inceleme yapılmış ve temalara ait eserler örnek olarak verilmiştir.

Sonuç bölümünde tezimizin Türk halk edebiyatı ve Türk kültürüne yapacağı katkılardan bahsettik.

Kaynakça bölümünde tezimizi oluştururken yararlandığımız kaynaklar sırasıyla tasnif edilmiştir.

Ekler bölümünün ilk 150 ekinde, incelediğimiz 150 şiiri sırasıyla tasnif ettik. Tasnif edilen şiirleri kaynakçaları ve Youtube’da videoları yayınlananları kare kodlarıyla verdik. Bu bölümde sanatçının kendi el yazısıyla yazdığı, daktilo ile yazılmış ve gazetede yayınlanmış eserlerinin orijinal hallerine ayrıca Erdal Avcı’nın çıkarmış olduğu kasetinin kaset kapağına yer vererek gelecek kuşaklara kalmasını hedefledik.

Formel eğitim hayatımın bitmesinden uzun bir süre geçmesinin ardından içimde hiç sönmeyen öğrenme aşkının daha da artmasını sağlayan bu yolculukta beni de kendi yolculuğunun içine dâhil ederek bu meşalenin daha da yükselmesini sağlayan kıymetli Hocam, Dr. Öğr. Üyesi Serdar Deniz ÖZDEMİR’e engin bilgi birikimini benimle paylaştığı ve bu zorlu yolculukta desteklerini her zaman sürdürdüğü için teşekkür ederim.

Tezimin vücut bulmasında bana her zaman destek veren Halk Şairi Erdal AVCI’ya teşekkürü bir borç bilirim.

Tüm yaşamım boyunca beni her zaman her şekilde destekleyen ve yüreklendiren babam merhum Ayhan ERGİN’e şükranlarımı sunarım.

Hayat yolculuğunda bana yoldaş olup desteğini her zaman hissettiğim değerli eşim Nilüfer ERGİN’e ayrıca ailemizin kıymetlisi sevgili kızım Nilan ERGİN’e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ	1
1. ERDAL AVCI'NIN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ	6
1.1. Hayatı	6
1.1.1. Doğum Tarihi ve Yeri	6
1.1.2. Evliliği, Eşi ve Çocukları	7
1.1.3. Eğitimi	8
1.1.4. Askerliği	9
1.1.5. İş Hayatı.....	11
1.2. Sanatçı Kişiliği	13
1.2.1. Mahlas	14
1.3. Diğer Yönleri	18
1.3.1. Hazırladığı Televizyon Programları	18
1.3.2. Yayımlanmış Eserleri	18
1.3.3. Katıldığı Özel Geceler	19
2. HALK ŞAİRİ ERDAL AVCI'NIN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL, DİL, ÜSLUP VE SÖZ SANATLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	20
2.1. Şiirlerinin Şekil Özellikleri	20
2.1.1. Hece Ölçüsü.....	20
2.1.2. Durak Yapısı.....	21
2.1.3. Uyak Yapısı	25
2.2. Dil ve Üslup Özellikleri	36
2.2.1. Dil Özellikleri.....	36
2.2.2. Üslup Özellikleri	39
2.3. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Kullandığı Söz Sanatları.....	44
2.3.1. Teşbih	44
2.3.2. Teşhis.....	46
2.3.3. İstiare	47

2.3.4. Tezat	48
2.3.5. Telmih.....	49
2.3.6. İrsal-i Mesel.....	50
2.3.6. Tenasüp.....	51
2.3.7. Tekrir	52
2.3.8. İktibas	52
2.3.9. İştikak	53
2.3.10. Nida	53
2.3.11. Mecaz-ı Mürsel.....	54
2.3.12. Tedric.....	55
2.3.13. İstifham.....	55
2.3.14. Mübalağa	56
3. HALK ŞAİRİ ERDAL AVCI'NIN ŞİİRLERİNİN TEMASI.....	57
3.1. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Mustafa Kemal Atatürk	58
3.2. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Aşk ve Sevgi.....	59
3.3. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Nasihat.....	63
3.4. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Doğal Afet	66
3.5. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Evlilik	72
3.6. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Sıla Özlemi	74
3.7. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Millî ve Dini Bayramlar	76
3.8. Erdal Avcı'nın Diğer Konulardaki Şiirleri.....	79
SONUÇ.....	85
KAYNAKÇA	89
EKLER.....	94
Ek 1: Düğün (Uşşak Türkü)	94
Ek 2: Havuz.....	95
Ek 3: Yanyıom	96
Ek 4: Gülmek Yakışmıyor Bana	97
Ek 5: Yıkıldım.....	98
Ek 6: Bıktım	99
Ek 7: Ne Kerem'im Ne De Aslı	100
Ek 8: Divaneyim	101
Ek 9: Halim Başka	102
Ek 10: Öğretmenler	103
Ek 11: Sakin Olun Nolur Gençler	104

Ek 12: Cumhuriyet	105
Ek 13: Yerli Malı	106
Ek 14: Satma Oğul	107
Ek 15: Açma Gönül.....	108
Ek 16: Ev Danası Öküz Olmaz	109
Ek 17: Yeni Sezon Ders Yılımız.....	110
Ek 18: Bayram Olsun	111
Ek 19: Çocuk ve Trafik.....	112
Ek 20: Şükür Olsun	113
Ek 21: Güvenme İnsanoğluna	115
Ek 22: Aşk.....	116
Ek 23: Bilmiyorum.....	117
Ek 24: Dost Geri Gel.....	118
Ek 25: Demedim Mi.....	119
Ek 26: Gururlanma.....	120
Ek 27: Bizim Köyler	121
Ek 28: Bedava Sirke Baldan Tatlı.....	122
Ek 29: Seni Yakar	123
Ek 30: Bilmem	124
Ek 31: Para	125
Ek 32: Senin Olsun.....	126
Ek 33: Fanisin	127
Ek 34: İsimsiz.....	128
Ek 35: Düşte Gör.....	129
Ek 36: Son Mektup (Uzun Hava).....	130
Ek 37: Yanma.....	131
Ek 38: Allah'ım.....	132
Ek. 39: Zühtü Başkan.....	133
Ek 40: Bu Da Benim Bedduamdır	134
Ek 41: Ozan Geldi.....	135
Ek 42: Özlüyorum	136
Ek 43: İnsan Olamazsın	137
Ek 44: Benim Köyüm.....	138
Ek 45: Allah'ım Düşmanlara Da Vermesin	139
Ek 46: İncitme.....	140

Ek 47: Yanağında Açmış Güller	141
Ek 48: Çok Özledim.....	142
Ek 49: Asker.....	143
Ek 50: Sen De Beni Seveydin	144
Ek 51: Bırak Yaşayayım	145
Ek 52: Gidemiyorum.....	146
Ek 53: Perişan	147
Ek 54: Çıkıp Bu Aleme	148
Ek 55: Olur.....	149
Ek 56: Kandilli Kömür Ocağı Faciası	150
Ek 57: 19 Mayıs	151
Ek 58: Gönül	152
Ek 59: Mahsuni	153
Ek 60: İhanet	154
Ek 61: Kitap	155
Ek 62: Karaelması	156
Ek 63: 10 Kasım.....	157
Ek 64: Doğam	158
Ek 65: Gel Yavaş Yavaş	159
Ek 66: Ereğim	160
Ek 67: Bizim Asker.....	161
Ek 68: Garip	162
Ek 69: Kul Hakkı	163
Ek 70: Kalmadı	164
Ek 71: Fakirler.....	165
Ek 72: Ararsın Beni.....	166
Ek 73: Demek Yollar Bitermiş.....	167
Ek 74: Değil Mi.....	168
Ek 75: Annem	169
Ek 76: Bayram.....	170
Ek 77: Sitem.....	171
Ek 78: Olmadı	172
Ek 79: Yavrum	173
Ek 80: Seher Yelleri	174
Ek 81: Karışık	175

Ek 82: Bilmedim	176
Ek 83: Gel Gel.....	177
Ek 84: Şaşarsın Gönül.....	178
Ek 85: İstemem	179
Ek 86: Fakirlik.....	180
Ek 87: Bulamadım.....	181
Ek 88: Gönül	182
Ek 89: Posof'um.....	183
Ek 90: Bil İnsanoğlu.....	184
Ek 91: Utansın.....	185
Ek 92: İşçiler	186
Ek 93: Sor Beni	187
Ek 94: Ne Yapar.....	188
Ek 95: Gurbet	189
Ek 96: Güzel.....	190
Ek 97: Ne Diyem.....	191
Ek 99: Seni Görmeden	193
Ek 100: Yarım	194
Ek 101: Uyan.....	195
Ek 102: Ayrı.....	196
Ek 103: Düşün.....	197
Ek 104: Bak Şu Dünyaya	198
Ek 105: Oy Dağlar	199
Ek 106: Babalar.....	200
Ek 107: Dünyaya Gelenler	201
Ek 108: Erzurum (Uzun Hava)	202
Ek 109: Sevgiyi Her Yerde Bulması Gerek	203
Ek 110: Akşam.....	204
Ek 111: Kaldık Baş Başa.....	205
Ek 112: Utandım Kardeş	207
Ek 113: Başöğretmen	208
Ek 114: 20.Yılında Daha Da Çok Yücel Güzel ERDEMİR	209
Ek 115: Vatandaş	210
Ek 116: Ana.....	211
Ek 117: Vekil	212

Ek 118: Bu Nasıl Zaman	213
Ek 119: Garibin Mezarı.....	214
Ek 120: Yol Benim.....	215
Ek 121: İnsanın Yaptığı	216
Ek 122: Kaymak.....	217
Ek 123: Elma.....	218
Ek 124: Özün Menden Kopardılar	219
Ek 125: Posof Oy	220
Ek 126: Karadeniz.....	221
Ek 127: Ah Vatandaş	222
Ek 128: Bu Fani Dünya.....	223
Ek 129: Çek Git Korona.....	225
Ek 130: Ondan Sor Ve Öğren	226
Ek 131: Şaştık Ya Oğul.....	227
Ek 132: Viraneye Dönmüş	228
Ek 133: Sen Kimsin Ben Kimim Ki.....	229
Ek 134: De Gitsin.....	230
Ek 135: Babam.....	231
Ek 136: Bırakabilsek	232
Ek 137: 23 Nisan.....	234
Ek 138: Cumhuriyet Dünya Yaşadıkça Yaşayacaktır	235
Ek 139: Kime Söyliye	236
Ek 140: Cumhuriyet	238
Ek 141: Ereğlim	240
Ek 142: Adam Gibi Adam.....	242
Ek 143: Ömür.....	243
Ek 144: Baba	244
Ek 145: Gurbet	245
Ek 146: Mehmetçik	246
Ek 147: Olanlar Da Dert Olmayanlar Da	247
Ek 148: Ya Arkadaş	248
Ek 149: Yaradan.....	249
Ek 150: Ne Mutlu Türk'üm Diyene	250
Ek 151: Erdal Avcı'ya Ait “Sor Beni” Türküsü Notaları	251
Ek 152: Erdal Avcı'ya Ait “Sor Beni” Şiiri	252

Ek 153: Erdal Avcı'ya Ait "Açma Gönül" Şiiri.....	253
Ek 154: Erdal Avcı'ya Ait "Ayrı" Şiiri.....	254
Ek 155: Erdal Avcı'ya Ait "Posofum" Şiiri.....	255
Ek 156: Erdal Avcı'ya Ait "Perişan" Şiiri	256
Ek 157: Erdal Avcı'ya Ait "Dünyaya Gelenler" Şiiri	257
Ek 158: Erdal Avcı'ya Ait "Elma" Şiiri.....	258
Ek 159: Erdal Avcı'ya Ait "Dost Geri Gel" Şiiri.....	259
Ek 160: Erdal Avcı'ya Ait "Havuz" Şiiri.....	260
Ek 161: Erdal Avcı'ya Ait "Cumhuriyet" Şiiri	261
Ek 162: Erdal Avcı'ya Ait "Aşk" Şiiri.....	262
Ek 163: Erdal Avcı'ya Ait "Uyan Şu Gafletten Uyuma Gafil" Şiiri	263
Ek 164: Erdal Avcı'ya Ait "İhanet" Şiiri	264
Ek 165: Erdal Avcı'ya Ait "Ne Yapar" Şiiri.....	265
Ek 166: Erdal Avcı'ya Ait "Gölge" Şiiri	266
Ek 167: Erdal Avcı'ya Ait "Kaldık Baş Başa" Şiiri	267
Ek 168: Erdal Avcı'ya Ait "Halim Başka" Şiiri ve Notaları	268
Ek 169: Erdal Avcı'ya Ait "Özün Menden Kopardılar" Şiiri ve Notaları	269
Ek 170: Erdal Avcı'ya Ait "Sende Beni Seveydin" Şiiri ve Notaları	270
Ek 171: Erdal Avcı'ya Ait "Viraneye Dönüş" Şiiri	271
Ek 172: Erdal Avcı'ya Ait "Asker" Şiiri ve Notaları.....	272
Ek 173: Erdal Avcı'ya Ait "Divaneyim" Şiiri ve Notaları	273
Ek 174: Erdal Avcı'ya Ait "Ne Keremim Nede Aslı" Şiiri ve Notaları	274
Ek 175: Erdal Avcı'ya Ait "Gurbet" Şiiri	275
Ek 176: Erdal Avcı'ya Ait "Kaymak" Şiiri.....	276
Ek 177: Erdal Avcı'ya Ait "1983 Kandilli Kömür Ocağı Faciası" Şiiri.....	277
Ek 178: Erdal Avcı'ya Ait "Şaştık Ya Oğul" Şiiri.....	278
Ek 179: Erdal Avcı Kaset Kapağı	279
ÖZ GEÇMİŞ.....	280

KISALTMALAR LİSTESİ

bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
DTV	: Demokrat Televizyonu
Ed.	: Editör
Hız.	: Hazreti
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TV	: Televizyon
vb.	: Ve benzeri
vs.	:Vesaire

GİRİŞ

Günümüzde âşık edebiyatının içinde yer alan âşıklık geleneğine Türklerin tarih sahnesinde isminin geçmeye başladığı andan itibaren rastlamaktayız. “*Âşık edebiyatı, millî ve evrensel motiflerin kolektif bilinç dışına ait verilerle birlikte var olduğu edebî bir değerdir.*” (Özdemir, 2023, s.176). Bu değerın bir parçası olan âşık ifadesi İslamiyet’in kabulünden önce başka isimlerle karşılanmaktadır. “*Ozanlar, Oğuzların en eski nâib-sâhir-şairleridir. Tonguzlar aynı vazifeyi yapan adamlarına şaman; Altay Türkleri kam; Kırgızlar baksı/bahşı; Yakutlar oyun; Hazar ötesi Türkmenleri de bağşı/bahşı adını vermektedirler.*” (Özarslan, 2001, s. 44). İslamiyet’in kabulüyle âşık hüviyetini kazanmışlardır. Kadim kültürümüzün önemli temsilcisi olan sanatçılar çeşitli isimlerle anılmışlardır. “*Âşıklık geleneğinin temsilcileri âşık, saz şairi, halk şairi, halk âşığı, badeli âşık, ozan, halk ozanı, sazlı ozan, Hak şairi, Hak âşığı, meydan şairi, kalem şairi, çöğürücü, çöğür şairi gibi farklı terimlerle adlandırılmışlardır.*” (Bars, 2020, s.170). Âşıklar farklı terimlerle de anılsalar kültürümüze yaptıkları katkıların kıymeti çok büyüktür. “*Âşık; sazlı (telden), sazsız (dilden), doğaçlama yoluyla, kaleme(yazarak) veya bu özelliklerin birkaçını birden taşıyan ve âşıklık geleneğine bağlı olarak şiir söyleyen halk sanatçısıdır.*” (Artun, 2014, s. 1). Erman Artun’un âşık kavramını açıklarken yaptığı tanımdan âşık olan kişinin hangi özelliklere sahip olabileceğini veya olamayacağını özetlemiştir. “*Saz çalmak, bu edebiyat mensuplarının en belirgin özelliğidir. Ancak hemen belirtelim ki içlerinde saz çalmayanlar da bulunmaktadır.*” (Güzel, 2006, s. 40). Güzel’in bu ifadesinden de anlaşılacağı gibi âşık olan kişi saz çalabileceği gibi çalamaya da bilir. Bu da bizi âşık olacak/olan kişilerin içinde bulundukları ortamlara ve yetiştikleri çevrelere göre özelliklerinin meydana geldiği sonucuna ulaştırmaktadır. Sonuçta her birey farklı ortamlarda farklı ailelerde yetişmektedir. Bunun sonucu olarak da eğitimlerinin farklılık göstermesi doğal bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Âşık kavramı birçok şekilde tanımlanmıştır. Bu tanımlardan biri de şudur: “*Âşık, halk arasında, umumiyetle saz şairlerine verilen bir isimdir.*” (Köprülü, 2004, s. 26). Köprülü, âşık kavramını açıklarken genel olarak saz şairlerine âşık dendiğini ifade ederek âşıkların saz çaldıklarını ifade etmiştir. Saz şairleri eserlerini icra ederken sazlarını yanlarından ayırmazlar çünkü eserlerini icra ederlerken

sazları onların en mühim yarenleridir. “O kadar ki, Halk şairi ile sazını birbirinden ayıramayız. Keramet sazda mıdır, sözde midir anlayamayız. Âşık sazına gözü gibi bakar. Kel başından korkar; âşık sazından diye bir söz uydurulmuştur.” (Kabaklı, 2008, s. 13). Kabaklı’nın bu cümlelerinde açıkladığı gibi saz halk şairiyle tek vücut olmuş, ayrılmaz bir bütün haline gelmiştir. “Saz, âşığın kullandığı bir araç olmanın ötesinde, onun görsel kimliğinin önemli bir parçasıdır. Birçok âşık, sazı iyi çalamasa da bu çalgıyı yanında taşır, onu kucağında tutar ve icra esnasında ara sıra sazının tellerine dokunmaktan kendini alamaz.” (Tutu, 2008, s. 103).Görüldüğü gibi âşık saziyle yekvücut olup kimliğinde yazan bir hane haline gelmiştir. “Saz, âşıklık geleneğinde önemli bir yere sahiptir. Öyle ki, saz ile âşık bütünleşmiştir, diğer bir ifadeyle; saz, âşığın sembolü hâline gelmiştir. Halk arasında söylenen; “Sazsız âşık, kulpsuz testiye benzer” sözü, bir âşık için sazın ne kadar önemli olduğunu açıkça anlatmaktadır.” (Şimşek, 2016, s. 121). Saz, âşık olan kişiyi adeta tamamlayan bir unsur olarak sahnede yer alan can damarı vasfına bürünmüştür.

Âşıklar, saz çalmayı genellikle ustalarını izleyerek öğrenirler. Badeli sanatçıların bazıları gördükleri rüya neticesinde sabah kalktıklarında artık saz çalar vaziyette uyanmaktadırlar. “Rüyadan uyandırıldıktan sonra ustasının yanına giden Asuman, ustasının saz çalmasını beğenmeyecek kadar saz çalmada ustalaşır. Aynı şekilde Zeycan da saz çalmayı rüyasında öğrenir.” (Durbilmez, 2010, s. 154). Bu âşıklar rüyalarında bade içtikleri için saz çalma konusunda usta birer âşık olarak uyanmaktadır. Görüldüğü üzere saz çalan şairler saz çalmayı ya usta çırak ilişkisiyle ya da rüyalarında onlara gelen Pir sayesinde öğrenmektedirler. “Âşık’ın şairlik gücünü ve yetkisini, düşünde kendisine Pirinin sunduğu aşk bâdesini içmekle ve ideal sevgilinin hayalini görmekle kazandığına inanılır. Böyle bir olağanüstü olayla şairlik niteliğini kazanmış sanatçıları daha da kuşkusuz ayırt etmek isteyenler, onları bâdeli âşık, hak âşığı sözleriyle nitelendirirler.” (Boratav, 1969, s. 21). Bu özelliğe sahip olan âşıklar rüyalarında kendilerine bir Pir tarafından bade sunulduğunu ifade ederler genellikle. Badeli âşıkların anlattıkları bu rüyalara inanmayan birçok araştırmacı vardır. Badeli âşıkların anlattıkları rüyaların birbiriyle örtüşmesinden dolayı birbirlerinden etkilenerek böyle rüyalar gördükleri ifade edilmiştir. Ancak Fromm’un, “Rüya görmek, uykudayken, ruhumuzun gösterdiği bütün faaliyetlerin anlamlı ve özellikli bir biçimde yansımasıdır.” (2017,

s.44) şeklindeki tanımına baktığımızda ise âşıkların gördükleri rüyaların anlamlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Yine şiir söylemeye başlamayı da rüyasında öğrenen sanatçılar vardır.

“Şenlik, on dört yaşında bir akşam vakti av yerinde uyuya kalarak rüyasında sevgilisini ve Hz. Muhammed’in cemalini görür ve ona âşık olur. Bu rüyanın sabahı vücudunda bir kırgınlık, başında bir ağrı hissederek evine götürülür. Çocuktaki bu hali görenler ona bunun sebebini sordukları zaman, yine rüyasında Pir’inin verdiği Şenlik mahlasıyla ilk şiirini söyler. Bu şiirlerinde kendisine kudretten ders verildiğini, Arapça ve Farsçayı öğrendiğini, Hz. Muhammed’in cemalini gördüğünü açıklar.” (Arslan, 1975, s. 14).

Şenlik şiir söylemeye alıntıda da belirtildiği gibi gördüğü rüya sonucu başlamıştır. Gördüğü rüyada Pir kendisine aynı zamanda Şenlik mahlasını vermiştir. Erdal Avcı ise mahlas olarak genellikle kendi ad ve soyadını mahlas olarak kullanmıştır. Bu bilgiler ışığında baktığımızda çalışmanın konusu Erdal Avcı’nın hayatı, sanatı ve şiirleri olacaktır.

Âşıklar yetişirken genellikle usta çırak ilişkisiyle belli bir olgunluğa ulaşırlar. “Yüzyıllardır devam eden usta-çırak ilişkisi; âşıklık geleneğine estetik bir boyut kazandırmış, âşıklık geleneğinin icaplarını nesilden nesile taşıyan bir köprü vazifesi görmüş ve böylece de geleneğin geçmişten geleceğe devamlılığını sağlamıştır.” (Aslan, 2012, s. 43). Usta âşık ve çırak bu devamlılığın en önemli mimarlarıdır. Saz şairleri, usta çırak ilişkisiyle genellikle bir ustanın yanında çırak olarak alınır ve usta saz şairinin himayesine girerek yetişir. “Kol, çıraklık geleneği içinde birbiri ardınca yetişen âşıklar tarafından, odak hüviyetindeki usta aşığa bağlılık duyarak, ona ait üslup, dil, ayak, ezgi, konu, hatıralar ve hikâyelerin devam ettirildiği mekteptir.” (Kaya, 2000, s.14). Âşık kollarından birine mensup olan âşık o kolun özelliklerini ustasından öğrenir. Usta saz şairleri yanlarına seçecekleri çırakları öncelikle kendi çocuklarından seçerlerdi. Seçilen bu çıraklar ustalarının yanında kahvehanelere, düğünlere ve davetlere katılarak onların eserlerini icra ederken çalınan ezgileri öncelikli olarak öğrenirlerdi. Hafızalarına nakşettikleri bu eserleri ve ezgileri daha sonra çalar, ustaları da eksik gördükleri yerleri düzelterek eksiklerinin giderilmesini sağlarlardı. Ustalarının uyarıları neticesinde usta bir âşık olma yolunda emin adımlarla ilerlemiş olurlardı. Usta çırak ilişkisi geleneği öğrenmek için bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Biz bu tezimizde yöntem olarak makale, dergi, kitap, bildiri taraması yaparak gerekli bilgileri vermeye

çalıştık. Bunun yanında tezimiz için sanatçının kendi el yazısı kaynaklarına ulaştık. Youtube platformuna yüklediği eserleri dinleyerek çözümledik.

Çağımız teknoloji çağıdır. Teknoloji, günümüz dünyasında kültürel gelişmelerin hızla yayılıp birçok kişinin ayağına kadar ulaştırmaktadır. Teknoloji sayesinde oturduğumuz yerden bilgiye, kaynağa rahatlıkla ulaşarak hedeflerimizi gerçekleştirmekteyiz.

“Kültürün üçüncü evresi olarak adlandırılan ‘elektronik kültür ortamı’, ozan-âşık geleneği adına yeni fırsatlar sunmaktadır. Bunları; sanatını daha geniş kitlelere ve daha uzak mesafelere anında ulaştırabilmek, hiç yüz yüze görmediği usta âşıkları dinleyerek/izleyerek geleneği mükemmelen özümsemek ve aynı geleneksel yapının vazgeçilmez unsurlarını yansıtan eserler vücuda getirmek şeklinde sıralamak mümkündür.” (Köktürk, 2019, s. 23).

Köktürk’ün açıklaması ışığında artık bir âşığın yetişmesi için tek kaynağın usta olmaktan uzaklaştığını görmekteyiz. Saz çalmak için sadece bir ustaya gerek yoktur çünkü teknoloji o kadar ilerledi ki saz çalmayı öğrenmek için internete girip birçok eğitime ulaşmak mümkün hale gelmiştir. Yazılacak, söylenecek şiirlerin özelliklerine de internetten ve çeşitli kitaplardan ulaşmak büyük kolaylık getirmiştir. Kolaylık diye tabir ettiğimiz bu gelişmeler usta bir saz şairinin yerini elbette ki alamaz. Ustanın her an elinin üzerinde olması bir saz şairi çırağının yetişmesinde kuşkusuz büyük bir nimettir. Böylelikle çırak olan saz şairi bu alanda olgunluk seviyesine ulaşmaktadır.

Âşık sadece kendisini yetiştiren ustasının eserlerini değil diğer usta malı sanatçıların eserlerini de icra etmektedirler. “*Âşık, başkaca şairlerin parçalarını da besteleyip bunları arzu edilen yerde söyleyebilmeli.*” (Kabaklı, 2008, s. 14). Bu alıntıdan yola çıkarak âşık olan kişinin başka şairlerin güftelerini de besteleyebilecekleri çıkarımına varmaktayız.

Âşıkların birçoğu kaset çıkarmış, televizyonlarda program yapmış, çeşitli gazete ve dergilerde şiirlerini yayınlamış bunların yanında şiir kitapları da çıkarmışlardır. “*Yazı, matbaa ve bilgisayar sözün büründüğü teknoloji çeşitlerinden başka bir şey değildir.*” (Ong, 2020, s. 99). Ong’un bu ifadesi de aslında önceki söylemlerimi destekler niteliktedir. Söz teknolojikleştikçe ona ulaşım da daha kolay olmuştur. Böylelikle usta âşık her zaman ilk başvurulacak kaynak kişi olmaktan çıkmıştır. Kaynakların çeşitlenmesi çırak saz şairinin yetişmesi ve usta bir saz şairi

olarak edebiyat sahasında kalıcı hale gelmesi açısından önemlidir. “*Âşık tarzı kültür ve edebiyat geleneğinin ürünlerinin plak, teyp, radyo, cd ve dvd gibi elektronik olarak kaydedilmiş icralarının radyo, tv ve internet gibi elektronik kanallarla geniş yığınların tüketimine sunulması olgusunu, elektronik kültür ortamında âşıklık geleneği olarak adlandırıyoruz.*” (Çobanoğlu, 2007, s. 72). Çobanoğlu’nun yaptığı bu tanımdan, günümüz âşıklarının eserlerinin elektronik kültür ortamında geniş kitlelerin beğenisine sunularak eserlerin kalıcılığı sağlanmaktadır sonucuna ulaşmaktayız. Sanatçı eski dönemlerdeki gibi kısıtlı bir şekilde köy köy gezerek hem kendilerini hem eserlerini sadece bu alanlarda tanıtarak hapsolmemaktadırlar. Sanatçının buradaki amacı eserlerini gelecek kuşaklara aktarmaktır. Bizim de bu bilgilerden hareketle tezimizdeki amacımız Halk Şairi Erdal Avcı’nın halk kültüründe önemli bir yer alan âşıklık geleneği içindeki yerini tespit edip sanatçının hayatının, eserlerinin ve sanatının gelecek kuşaklara aktarılması olacaktır.

1. ERDAL AVCI'NIN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

1.1. Hayatı

1.1.1. Doğum Tarihi ve Yeri

Erdal Avcı, 20.10.1950 tarihinde Posof'un Yaylaaltı eski adıyla Satlel köyünde çiftçi bir baba ve ev hanımı bir annenin 4 erkek 3 kız yedi çocuğundan biri olarak dünyaya gelir. Ailesi maddi olarak imkânları kısıtlı olan bir ailedir.

“1080 yılında Selçukluların Gürcülerin elinden alması ile Posof Türk hâkimiyetine girmiştir. Osmanlı Devletinin son dönemlerinde Rus ve Gürcülerin işgaline uğrayan ilçe son olarak 2 Mart 1921'de Gürcülerin işgalinden kurtularak anavatana dâhil edilmiştir. 1992 yılına kadar Kars iline bağlı olan Posof, 1992 yılında Ardahan'ın il olmasından sonra idari bakımdan Ardahan'a bağlanmıştır.”
(Anonim, 2012, s. 56).

Sanatçı doğum yeri olan memleketini çok sevmektedir. Eserleri arasında da Posof'u anlatan birçok şiiri kaleme almış ve eserlerine sazıyla hayat vermiştir. Erdal Avcı memleketine duyduğu sevgi ve özlemi şiirlerinde işlemiştir. Bunun en güzel örneklerinden biri de aşağıdaki eseridir. Hatta bu eserin sanatçı için çok önemli olduğunu sanatçının eseri hem Hülya Plak etiketiyle çıkardığı kasette hem de kitabında yer vermesinden anlıyoruz. Avcı'ya ait “Posof'um” adlı şiir şöyledir:

“Bir kazam var benim cennete benzer

Kuşları ırmağı şarkılar söyler

Yeşildir dağları dizilmiş köyler

İnan ki özledim canım Posof'um

Koyunu kuzusu meleyip gezer

Serindir yaylası yelleri eser

İçmeye doyulmaz suları akar

İnan ki özledim canım Posof'um

Kışın karlı yazın çiçek bürünür

Elması armudu bağından gelir

Oynar alabalık suda görünür

İnan ki özledim canım Posof'um

*Erdal der ki kazam seni görecem
Dalıp ırmağından balık alacam
Türlü türlü çiçeğinden derecem
İnan ki özledim canım Posof'um.” (Avcı, 2018, s. 32).¹*

Sanatçının memleketine duyduğu derin sevgiyi yukarıdaki dizelerinden çıkarım yapmaktayız. Herkese memleketi cennettir sanatçı için de memleketi cennetti andıran bir yeri ifade etmektedir. “İlin yüzölçümünün küçük olmasına rağmen arazi çeşitliliği, iklim özellikleri, yükselti farklılıkları, Posof ilçemizde görülen mikrolıkma tipi iklim gibi özellikleri nedeniyle oldukça zengin bir bitki çeşitliliğine sahiptir.” (Anonim, 2011, s.16). Erdal Avcı, zengin bir bitki çeşitliliğine sahip olan memleketinin yeşiline, yazına, kışına, kuzusuna, deresindeki balığına derin bir özlem içindedir. Bu nedenle de memleketini hiçbir zaman dilinden ve sazının telinden düşürmemiştir.

1.1.2. Evliliği, Eşi ve Çocukları

Erdal Avcı, Balıkesir’in Burhaniye ilçesinde ambar memurluğu yaptığı 1974 yılında Nevinaz Hanım’la evlenir. Bu evlilikten Mesut, Bülent ve Ümit isimlerinde üç erkek evladı dünyaya gelir. Evlatlarının hepsini ayrı ayrı çok seven sanatçı çocuklarından Bülent için yazdığı şiir, ondaki evlat sevgisinin ne kadar derin olduğunu bize göstermektedir:

*“Özüm sevgi dolu sözlerim barış
Hayat mücadele yarış da yarış
İnsan sarrafi ol insanla görüş
Büyüyüp dallanıp coşasın yavrum*

*Hakikat insanın özünde olur
Mevsimlere göre doğa can bulur
Bazen yağar da kar bembeyaz olur
Sen bir çiçek olup kalasın yavrum*

¹ Halil Avcı’ya ait şiirler Hülya Plak şirketi tarafından bir albüm haline getirilmiştir. Bu şiir de “Bir Kazam Var” ismiyle yayınlanmıştır.

*İlimden irfandan bir şey yitirme
Aylak olup boşa zaman geçirme
İsraftan hep kaçın malın bitirme
Ömrün uzun olsun gülesin yavrum*

*Erdal diyor neler çektim bilirim
Sizin için gece gündüz yürürüm
Sizi mutlu görüp mutlu olurum
Mutluluk içinde kalasın yavrum.” (Avcı, 2018, s. 20).*

Şiirden de anlaşılacağı üzere şiir her ne kadar oğlu Bülent’e yazılmış gibi görünse de üç evladı için yazıldığı son dizeden anlaşılmaktadır. Sanatçı bu eserde evlatlarına insanlar karşısında her zaman dikkatli olmaları, zorluklarla mücadelede duruma göre hareket etmeleri, her zaman bilginin peşinden koşmaları gerektiğini söylemiş ve her zaman mutlu olmalarını dilemiştir. Her anne, baba çocuklarına bu güzel öğütleri verir ama sanatçı olunca böyle bir şiirle verilen nasihatın etkisi hiçbir şeyle ölçülemeyecek derecede etkilidir.

1.1.3. Eğitimi

Erdal Avcı; İlkokulu köyde, ortaokulu Posof’ta Posof Ortaokulunda okumuştur. Maddi imkânsızlıklardan dolayı bir an önce hayata atılması gereken şair liseye gitmemiş ve örgün eğitim hayatına mecburen nokta koymak zorunda kalmıştır. Eğitim hayatına, hayatın çetin şartlarından dolayı nokta koyan şairin içinde eğitim aşkının canlılığına şiirlerinde rastlamak mümkündür:

*“Tatil bitti dersler başladı
Arkadaşlar hoş geldiniz
Müdür mavin tüm görevli
Öğretmenim hoş geldiniz*

*Başarımız sonsuz olsun
Görevli zilini çalsın
Yeni gelen kardeşlerim
Ders yılınız kutlu olsun*

*Erdal diyor bütünleşin
Sevip sayıp kucaklaşın
Her zaman dik olsun başın
Türkiye’me kutlu olsun.”²*

Erdal Avcı, her ne kadar hayat şartlarından dolayı eğitim hayatını noktalamak zorunda kalsa da onun eğitime ne kadar önem verdiği okulların açıldığı yeni eğitim öğretim dönemini takip ediyor olması en büyük göstergesi olmuştur. Sanatçı bu eserin ilk dizesinde sanki kendi de okula başlamış gibi öğrencilere arkadaşlar okula hoş geldiniz diye hitap ederek hala kendisini öğrenciliği bitmemiş sayıyor. Müdür, müdür yardımcısı ve öğretmenlere hoş geldiniz diyerek içindeki coşkuyu ifade etmeye çalışıyor. Eserin ikinci dizesinde başarılarının her daim devam etmesini diliyor. Okula yeni başlayan öğrencilerin yeni ders yılını kutluyor. Erdal Avcı şiirinin son dizesinde hepimizin birlik ve beraberlik içinde olup kucaklaşmamızı, ne olursa olsun her zaman başımızı dik tutmamızı istiyor ve yeni ders yılının Türkiye’imize kutlu olmasını istiyor.

1.1.4. Askerliği

Erdal Avcı, ortaokul bittikten sonra Ankara’ya amcasının yanına gider ve orada bir yıl kalır. Daha sonra Posof’a döner ve askerlik vakti gelip çatınca 20 ay vatani görevini yapmak için Sivas’a gider. Sanatçı askerlik konusunda da duygularını kaleme almış ve şu eser kaleminden kâğıda dökülmüştür:

*“Türkiye’nin dört bir yanı güzeldir
Kışlada nöbette bizim askerler
Vatan için canın feda ederler
Barışta savaşta bizim askerler*

*Gururludur ordum millet seninle
Huzuru güveni buldum seninle
Ay yıldızlı bayrağımın altında
Şimşekler çaktıran bizim askerler*

² Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*Anneler bacılar rahat uyurlar
Sizin sayenizde bilin askerler
Allah 'ım korusun siz hepinizi
Sağlıkla sılaya dönün askerler*

*Erdal diyor canım feda vatana
Çağırırsınlar hemen gidem kutama
Selam olsun şehidime Ata 'ma
Göklerde Türkiyem yazar askerler.” (Avcı, 2008, s. 4).*

Erdal Avcı, eserinde askerliğin ne kadar kutsal bir görev olduğundan, askerlerin gerektiğinde vatan için hiç düşünmeden canlarını vereceklerinden bahsetmiştir. “*Askerlik toplumsal anlamda peygamber ocağı olarak nitelendirilen kutsal bir mekânda kutsal bir görevin ifa edilmesi şeklinde kabul görmektedir.*” (Yiğit, 2022, s. 16). Erdal Avcı eserde ülkenin her yerinin kutsal olduğunu eserin ilk dizesinde ifade ederek ülkesini bağlılığını eseriyle kanıtlamıştır.

Erdal Avcı eserinde Türk halkının kışladaki askerlerimiz sayesinde rahat bir şekilde yastığa başlarını koyup hayatlarını korkmadan idame etmelerini söylemiş ve Allah'ın onları koruması için dua etmiştir.

Erdal Avcı askerliğini yaparken askerlik süresi 20 aydan 18 aya iner ve 18 aylık askerliğini tamamladıktan sonra memleketi Posof'a döner. Sanatçı olan kişi çevresinde olan olaylara kayıtsız kalmaz elbette. Askerlik görevini yaptığı sırada çavuş arkadaşının sevdiği kızı, ailesi başkasına verir. Bu üzücü durum üzerine arkadaşının derdiyle dertlenen sanatçı şu şiiri de askerlik görevini yaptığı sırada kaleme alır:

*“Özün menden kopardılar özlemedin mi
Özün doğru sözün doğru mene bakırsan
Ayrıldık ta kavuşmadık gözlemedin mi
Kız gözlerin ne de güzel yaman çıkırsan*

*Özün mene vermiyorlar gelmeyeceğim mi
Men kapımdan geçiyorum gülmeyeceğim mi
Özün doğru sözün doğru mene bağırsan
Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırsan*

*Hep kaçarsın menden böyle ölmeyeceğim mi
Biter gençlik sen ihtiyar olmayacağım mı
Özün doğru sözün doğru mene bağırsan
Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırsan.”³*

Erdal Avcı, bu eserinin ilk dizesinde sevdiğine sesleniyor. Bu dizede sevgilisinden ayrı kalmalarına rağmen sevdiğinin onu aramamasından ve yollarını gözlememesinden dolayı sevdiğine sitem ederken onun sözünün eri olduğunu ve gözlerinin güzel olduğunu da söyleyerek ondan övgü dolu sözlerle bahsetmekten de kendini geri alamaz. Eserin ikinci dizesinde sanatçı sevdiğini ona vermediklerini ve sevdiğinin de onların kapısının önünden geçerken ona bakmadığından şikâyetçidir. Sanatçı şiirin son dizesinde sevdiğinin ondan hep kaçtığını ifade ederken gençliğin gelip geçici olduğunu kendisinin ihtiyarlıkta bile onu çok seveceğini ifade etmiştir. Çünkü ona gerçek aşkla bağlıdır.

Sanatçı bu eserde görüldüğü gibi başkasının sıkıntısını kendi sıkıntısı bilip bu duygularla başarılı bir eser meydana getirmiştir.

1.1.5. İş Hayatı

Askerliğini bitirip memleketine dönen şair iş imkânları kısıtlı olduğu için Balıkesir’in Burhaniye ilçesine gider. “*Askerlik, bir erginlenme aşaması olup gencin olgunlaşarak bireyleşmesini, sorumluluk sahibi olmasını ve hayata daha farklı bakmasını sağlar.*” (Şenocak, 2020, s. 53). Halk Şairi Erdal Avcı askerlik sonrası Şenocak’ın da ifade ettiği gibi sorumlulukların bilincinde hayata devam etmektedir ve Burhaniye’de özel bir şirkette ambar memurluğu yapar. Burhaniye’de ambar memurluğu yaptığı 1974 yılında Nevinaz Hanım’la evlenir.

Bu evlilikten üç erkek çocukları dünyaya gelir. Çocuklarından ilkinin dünyaya gelişinin altıncı ayında Karadeniz Ereğli'ye göç ederler. Rahmetli dayısı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarında vinç operatörü olarak çalışmaktadır. Şairi işe sokmak için onu iş başvurusu yapması için sürekli teşvik etmektedir ama şair kaset çalışması yapmak için İstanbul'a gitmek istemektedir. Dayısını da kırmak istemeyen şair Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarına iş başvurusu yapar. İş başvurusu yaptığı anda hemen ambar memurluğuna yönlendirirler. Ambar memurluğunda mesleği ile ilgili birçok soru yöneltilen şair soruların tümünü doğru cevaplar ve eline kapalı bir zarf verilir. Ardından ilk iş başvurusunu yaptığı yere yönlendirilir. Zarfı oradaki sorumluya verir ve zarfı alan memur zarfı açıp okuyunca şaire işe alındığını söyler. 3 Nisan 1975 tarihinde Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarında işe başlar. Sanatçı yıllarca çalıştığı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları için de "20.Yılında Daha da Çok Yücel Güzel Erdemir" şiirini kaleme alır:

*"Seninle gururlu inan vatanım
Söylenir dünyada her zaman adın
Kara ve denizden gidiyor malın
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*Ereğli Güllüç arası yerin
Kimi yerin sıcak kimisi serin
Üretim halinde çifte fırının
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*İskenderun Karabük kardeş tir sana
Katkınız çok büyük inan vatana
Allah sağlık versin üretim yapanlara
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*Ürettiyin mallar besler vatani
Elde ediliyor böyle başarı
Eritir fırınlar toprak taşları
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*Ne kadar da övsem layıksın bana
Döviz getirirsin şanlı vatana
Kutlu olsun yirminci yılın tüm personele
Daha da çok yücel güzel Erdemir.”⁴*

Sanatçı eserinde Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarına methiyeler düzmüştür. Onu sadece kendi evine rızkını kazandığı bir işyeri olarak görmeyen şair ülke ekonomisine de katkısı üzerine vurgu yapmıştır. Erdal Avcı 1998 yılının Temmuz ayında yıllarca emek verip ekmeğini kazandığı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarından emekli olur.

Sanatçı eserinin ilk dizesinde vatanımızın Erdemir’le gurur duyduğunu, isminin alanında o kadar büyük olduğu için dünyanın her yerinde anıldığını, fabrikanın ürettiği malların hem karadan hem denizden müşterilerine ulaştığını ifade eder. Sanatçı fabrikanın Ereğli ve Güllüç arasında yer aldığını, Karabük ve İskenderun’daki demir ve çelik fabrikalarının kardeş olduğunu anlatmıştır. Sanatçı her dizinin sonunda Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarının daha da büyüyüp gelişmesini dilemiştir. Bunu dilemesinin temel nedeni fabrikanın ülke ekonomisine sağladığı büyük katkıdır.

1.2. Sanatçı Kişiliği

Şair için tüm öğretmenlerinin yeri ayrı olsa da İlkokul öğretmeni Fevzi Kartal ve ortaokulda kendisindeki müzik yeteneğini keşfeden Yasin Hoca’nın yeri hep ayrı olmuştur. Yasin Hoca maddi yönden imkânları kısıtlı olan şaire Kars’tan bir bağlama alarak hediye eder ve ortaokul süresince şaire tek bir ücret almadan bağlama dersleri verir. Daha o yıllarda hocasıyla türküler söyler ve şiirler yazmaya başlar. Hayata karşı her zaman duyarlı olan sanatçı öğretmenin de teşvikiyle saz çalıp şiirler söyler. Tabi bu öğretmenin iteklemesiyle olacak bir iş değildir. Kendisinin de bu yöndeki istidadı, onun bu yolda ilerlemesini sağlamıştır. Sanatçımızın incelediğimiz 150 şiirinden 127 tanesi hece ölçüsüyle 23 tanesi serbest ölçüyle yazılmıştır. Erdal Avcı’nın heceyle yazdığı eserlerinde hece kusurları tespit edilmiştir. Hece ölçüsünü kullanan sanatçının duraklara da yer verdiği saptanmış ve hece ölçüsünde olduğu gibi durak konusunda da kusurları

⁴ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

vardır. Sanatçı eserlerinde redif, kafiye gibi ahenk unsurlarına da birçok eserinde yer vermiştir. Redif ve kafiye kullanan sanatçının yine bu ahenk unsurlarında kusurlarını tespit ettik. Sanatçı eserlerinde çevre kirliliği gibi evrensel, millî bayramlar gibi millî konularda eserler vermiştir. Çevresine karşı duyarlılığından dolayı toplumsal konulara eğilmiş ve eserlerini sade bir dille kaleme almıştır.

Süleyman Demirel Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde Yrd. Doç. Dr. Mehmet Özçelik danışmanlığında öğrencisi Mustafa Erdoğan, 2001 yılında Halk Ozanı Erdal Avcı adında bitirme ödevi yapmıştır. Bu ödevde sanatçının hayatı, edebi kişiliği incelenmiş ve ayrıca 61 tane eserine yer verilmiştir. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde 1997 yılında Doç. Dr. Can Etili danışmanlığında Birsen Gicili, Karadeniz Ereğli’de Kars Halk Musikisi Geleneği adlı yüksek lisans tezi yapılmıştır. Birsen Gicili, tezinde kaynak kişi olarak Erdal Avcı’ya da başvurmuştur. Halk Şairi Erdal Avcı’nın Özüm Menden Kopardılar, Her Yolu Düz Gider Sanma⁵ isimli iki eserine bu tezde yer verilmiştir. Ayrıca tezin içinde sanatçıyla yapılan görüşme tarihi, sanatçının doğum tarihi ve yerine yine sanatçının medeni durumuna yer verilmiştir.

1.2.1. Mahlas

Halk şairleri genellikle eserlerinde isimlerinden farklı olarak başka bir ad/adlar kullanabilirler. Sanatçıların eserlerinde kullandıkları takma isim mahlas olarak adlandırılır.

“Mahlas, âşık ve şairlerin şiirlerinde kullandıkları ikinci isim veya takma addır. Mahlaslar, çeşitli sebeplerle; pir, derviş, usta veya herhangi bir kişi tarafından verilir. Âşıklar, mahlas olarak çeşitli olaylara bağlı olarak değişik isimleri tercih ederken, bazen de ad, soyad veya hem ad hem de soyadlarını mahlas olarak kullanırlar. Şiirin son dördüğünde kullanılan mahlaslar, bir nev’i âşıkların imzaları gibidir. Şiirin kime ait olduğunu gösterir.” (Şimşek, 2016, s. 122).

Erdal Avcı eserlerinde mahlas olarak genellikle kendi isminden farklı bir isim/sıfat kullanmayı tercih etmemiştir. *“Hüseyin Çırakman mahlas olarak soyadını seçmiştir. Fevzi Şahin sadece adını mahlas olarak kullananlar arasındadır. Âşık Ali Gürbüz ise ad ve soyadını birlikte mahlas olarak kullanmaktadır.”* (Yardımcı, 2019, s. 148). Yardımcı’nın tespitinden farklı olarak Erdal Avcı mahlas konusunda genel anlamda kararsız kalmıştır. Çoğunlukla mahlas

⁵ Kalmadı adlı şiir kitabında Gururlanma ismiyle yayınlanmıştır.

olarak adını kullanmıştır. “Bayram Olsun” adlı şiirin son dördlüğünde de adını mahlas olarak kullandığı görülmektedir:

*“Bugün dini bayramımız
Coşkuludur insanımız
Cennet yurтта tüm halkımız
Bayramınız kutlu olsun*

*Sevindirin çocukları
Onlar ister şekerleri
Unutmayın büyükleri
Öp elini bayram olsun*

*Kırmayın anne kalbini
Kimse çekmez bak derdini
Onlar çeker zahmetini
Öp elini bayram olsun*

***Erdal** diyor darılmayın
Mezarları unutmayın
Kardeşliği hiç bozmayın
Kenetlenin bayram olsun.”⁶*

Erdal Avcı’nın eserlerini incelediğimizde görüyoruz ki o mahlasın son dizide olma kuralını eserlerinin tümünde görememekteyiz. Bunun bir örneği olarak “Bak Şu Dünyaya” adlı şiir şöyledir:

*“İyinin işini yoluna koymaz
Saputan insana doğru ol değmez
İnsanları yerde hiç doydum demez
Ne yolsuz dünyadır bu yalan dünya*

⁶ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*İnsanları hayın yolunu bilmez
Söylersin doğruyu sözünü saymaz
Şeytandan dönüpte kitaba uymaz
Ne acı dünyadır bu yalan dünya*

*Allah'ın yolundan çıkmış gidiyor
Bilire bilmeze yalan söylüyor
Kötülük yaptı mı dostu oluyor
Ne bozuk dünyadır bu yalan dünya*

***Erdal** düşünöpte yazdı bu sözü
Görüyor dünyayı herkesin gözü
Allah'tan dileyim af etsin bizi
İmtihan dünyası bu yalan dünya*

*Sözümü söyledim azıcık duyun
Bırakın kötüyü doğruya uyun
Mezarda sorulan sualı bilin
İnsanları kötüye sevk eden dünya.”⁷*

Erdal Avcı'nın eserlerinde mahlas olarak sadece ismini kullanmakla kalmayıp isminin yanında soy ismini de kullandığı görölmektedir. Bunun yansıması “Dünyaya Gelenler” adlı şiirde görölmektedir:

*“Dünyaya gelenler bakı sanarlar
Şu dünya malına çabuk kanarlar
Ateşsiz dumansız tüter yanarlar
Dünyaya gelipte gülöni göster*

⁷ Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*Yalandır bu dünya kanmayın dostlar
İnsanın doğuşu dert ile başlar
Akıtsa gözünden devamlı yaşlar
Dünyaya gelipte kalanı göster*

*Dünyada aldatır şeytan insanı
Az gelir gözüne dünyanın malı
Düşünmez ölümdür dünyanın sonu
O dünyaya malla gideni göster*

*Erdal Avcı der ki bu dünya fanı
Hazreti Muhammed Âlisi hanı
Akıbet Azreil alıyor canı
Ecelin elinden kurtulan göster.”⁸*

Sanatçılar eserlerinde mahlas olarak her zaman ad ve soyadlarını kullanmazlar. “Âşıklar mahlas olarak adlarını, soyadlarını kullanmakla beraber, kimileri de isimlerinin başına veya sonuna birtakım sıfatlar almışlardır.” (Kaya, 2020, s. 163). Kaya’nın açıklamasındaki gibi Erdal Avcı’nın eserlerinin bazılarında isminin başına sıfat getirerek mahlas kullandığını “Yarım” adlı şiirde görmekteyiz:

*“Halkın huzurunda yemin edeyim
Alıp başım gurbet ele gideyim
Dünyadaki malı sensiz neyleyim
Senden başkasıyla yiyemem yârim*

*Bir ağacım yapraklarım kurudu
El değmedik meyvelerim var idi
Dünya âlem üzerime yürüdü
Senden başkasına söz vermem yarım*

⁸ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*Bir kuş olsam şu alemi gezerim
Dertli Erdal dertlerimi yazarım
Kimselere bakma vallah küserim
Senden başkasına el vermem yârim*

*Arı bal yapar türlü çiçekten
Ne gelirse dostum hepsi de haktan
El sözüne uyup çıkma sen baştan
Ondan sonra sana ben bakmam yârim.” (Avcı, 2018, s. 53).*

Erdal Avcı'nın eserlerinden aldığımız örneklerde mahlas olarak adını, ad soyadını beraber ya da isminin önünde sığara yer vererek kullandığını görmekteyiz. Bu durum Erdal Avcı'nın mahlas konusunda kararsız olmasından ya da heceye uydurmak için olduğunu tespit ettik.

1.3. Diğer Yönleri

1.3.1. Hazırladığı Televizyon Programları

Sanatçı Karadeniz Ereğli'nin yerel kanalı olan ERT'de program yapmaya başlamış, kanal satılınca Demokrat TV'de programlarına devam etmiştir. Demokrat TV de yayın hayatını sonlandırdıktan sonra Kanal 67'de 2 program yapan sanatçı Ereğli-Zonguldak arası gidiş gelişler zor gelince TV programlarını kendi isteğiyle sonlandırmıştır. Sanatçı 1994-2008 arası tam 500 canlı TV programı yapmıştır. Sanatçı uzun yıllar sponsorlu olarak sayısız TV programı yapmıştır. Bu programlarda kendisinin eserleri başta olmak üzere Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel, Neşet Ertaş ve Murat Çobanoğlu gibi önemli âşıkların da eserlerinden okumayı ihmal etmez. Bu programlar canlı olduğu için canlı telefon bağlantıları da alır ve izleyicilerin istek parçalarını çalıp söyler. İstek parçalar alması sanatçının repertuarının da ne kadar güçlü olduğunun en büyük göstergesidir.

1.3.2. Yayımlanmış Eserleri

Sanatçı Hülya Plak etiketiyle 1993'te bir kaset çıkarmış. Kasette yer verdiği eserlere tezimizin içinde yer verdik. Kasette yer alan eserlerin bir kısmına başka başlıklarla kendi el yazısıyla not aldığı kaynaklarda yer verdiğini saptadık. Aynı isimlerle yazıya geçtiği eserleri tezimizin içinde belirterek yer verdik. Halk Şairi

Erdal Avcı'nın kasetinin orijinal kopyasına ulaşamadık fakat kaset kapağına ulaşma imkânı elde ettik ve tezimizde de buna yer verdik. Şubat 2018'de de "Kalmadı" adında bir şiir kitabı Caretta Kitapları Tortuga etiketiyle yayınlanmıştır. Bu eserde 56 şiire yer verilmiştir.

1.3.3. Katıldığı Özel Geceler

Sanatçı işe başlasa da sanattan hiçbir zaman uzak kalmaz. Karadeniz Ereğli'deki Karşıların ocak ve yaz aylarındaki gecelerinde sunuculuk yapar ve saz eşliğinde kendi eserlerinden de parçalar çalıp söyler. Bu gecelerde Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel, Neşet Ertaş ve Murat Çobanoğlu gibi önemli âşıkların da eserlerinden okumayı ihmal etmez.

Sanatçı Bursa'da düzenlenen Posoflular gecesinde Murat Çobanoğlu ve Yener Yılmazoğlu'yla da program yapmıştır. Erdal Avcı en son 22 Aralık 2023 tarihinde Kdz. Ereğli TED Kolejinin "Çocuklar Gülsün Diye" adlı projeleri kapsamında Âşık Veysel'i Anma Programı'na konuk sanatçı olarak katılmış ve büyük beğeni toplamıştır.⁹

Erdal Avcı katıldığı özel gecelerden dolayı belli çevrelerce tanınırlığı olan bir halk şairi olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanatçı bu gecelerde sadece sazıyla değil sunuculuğu ile de ön plana çıkmaktadır.

2. HALK ŞAİRİ ERDAL AVCI'NIN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL, DİL, ÜSLUP VE SÖZ SANATLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

2.1. Şiirlerinin Şekil Özellikleri

Halk Şairi Erdal Avcı'nın şiirleri biçimsel yönden incelenirken hece ölçüsü, durak, uyak çeşitleri ve redif konuları üzerinde durulmuştur. İncelemelerimizi yaparken Erdal Avcı'ya ait olan 150 şiir tek tek incelenmiştir. Yapmış olduğumuz incelemelerde şiirlerinde hece ölçüsü, durak, uyak ve rediflere yer verdiği şiirlerinin yanında serbest ölçüyle yazılan, durak, uyak ve redife yer vermediği şiirlere de rastlanmıştır. Sanatçı şiirlerini yazarken her zaman halk şiirinin biçimsel kurallarına bağlı kalarak eserlerine vücut vermemiştir. Sanatçının incelenen 150 eserine baktığımız zaman hatalar gözlenmekle beraber eserlerinin büyük çoğunluğunda şekil özelliklerine bağlı kalmaya çalışmıştır.

2.1.1. Hece Ölçüsü

Türk edebiyatında İslamiyet öncesi dönemden itibaren hece ölçüsü kullanılmaya başlanmış ve İslamiyet etkisinde Türk edebiyatının iki kolundan biri olan halk edebiyatında yine hece ölçüsü kullanılmaya devam etmiş ve günümüzde de milli ölçümüz olarak kabul edilmiştir.

Hece ölçüsü halk edebiyatı sanatçıların en çok kullandıkları ölçü birimidir. *“Hece ölçüsü, dizelerdeki hece sayısının belli bir düzene bağlı olarak eşitliği temeline dayanır.”* (Dilçin, 2005, s. 40). Halk edebiyatı sanatçıları içinde Kaygusuz Abdal, Âşık Ömer gibi pek çok isim hece ve aruz ölçüsünü beraber kullanmışlardır. Halk Şairi Erdal Avcı'nın şiirlerinin 127 tanesini millî ölçümüz olan hece ölçüsüyle yazılmıştır. Sanatçının incelediğimiz 150 şiirinin üç tanesi 7'li, kırk dört tanesi 8'li, yetmiş dört tanesi 11'li, iki tanesi 12'li, iki tanesi 13'lü, bir tanesi 15'li, bir tanesi 16'lı, yirmi üç tanesi serbest ölçüyle yazılmıştır. Bu şiirlerin eklerdeki numaralandırılmış sayı aralığı şu şekildedir:

7'li hece: 1-3

8'li hece: 4-47

11'li hece: 48-121

12'li hece: 122-123

13'lü hece:124-125

15'li hece:126

16'lı hece:127

Serbest Ölçü: 128-150

Halk Şairi Erdal Avcı hece ölçüsünü kullanırken bazı şiirlerinde hatalar yaptığını tespit ettik. Hata yaptığı şiirlerden bazıları şunlardır:

Tatil bitti dersler başladı:9

Arkadaşlar hoş geldiniz:8

Müdür mavin tüm görevli:8

Öğretmenim hoş geldiniz:8 (17/1)

Ozanım derdimin ortağı elimde sazımdır:15

Bu vatan bu bayrak hepimizindir:11

Cumhuriyet dersin iki gözündür:11

Oyunu oy gibi kullan vatandaş:11 (115/5)

2.1.2. Durak Yapısı

Durak şiirlerde ahengi sağlamak amacıyla eserin belirli bölümlerinde kelime bitimine denk gelen nefes alma bölümlerine verilen isimdir. Hece ölçüsünde duraklar genellikle 7'li hecede 4+3, 8'li hecede 4+4, 11'li hecelerde ise 4+4+3 veya 6+5 şeklinde meydana gelmektedir. Sanatçının incelediğimiz şiirlerinden yedi tanesine aşağıda yer verilmiştir:

HAVUZ

Bir taş attım / havuza 4+3

Yüzüp çıkmadı yüze (durak yok)

Komşu gözün / kör olsun 4+3

Kızın vermedin bize (durak yok)

Oy desinler desinler (durak yok)

Kız saçını / örsünler 4+3

Gördüm vuruldum sana (durak yok)

Seni bana / versinler 4+3

Havuzun taşlarına (durak yok)
Vuruldu kaşlarına (durak yok)
Kız gözümde / yaş gördüm 4+3
Kurbanam yaşlarına (durak yok)

Oy desinler / desinler 4+3
Kız saçını / örsünler 4+3
Gördüm vuruldum sana (durak yok)
Seni bana / versinler (2) 4+3¹⁰ (02 Haziran 1983)

GÜLMEK YAKIŞMIYOR BANA

Gülmek yakışmıyor bana (durak yok)
Ben her zaman / gülemem ki 4+4
Yazımda yok / bana gülmek 4+4
Yazılmış bu / silemem ki 4+4

Silemem ki / silemem ki 4+4
Yoktur gücüm / silemem ki 4+4
Beni dertten / derde koydun 4+4
Bitmez derdim / gülemem ki 4+4

Sahil boyu / insan dolu 4+4
Herkes gezer / gezemem ki 4+4
Son cevabın / hayır oldu 4+4
Sana mektup / yazamam ki 4+4

Yazamam ki / yazamam ki 4+4
Kalemim yok / yazamam ki 4+4
O son sözün / yıktı beni 4+4
Herkes gibi / gezemem ki (8) 4+4

¹⁰ Hülya Plak. Hülya Plakta, “Bir Attım Havuza” ismiyle yayınlanmıştır.

ÇOK ÖZLEDİM

Çocukluğum geldi / akla düşündüm 6+5
Çok özledim köyüm / seni neyliyem 6+5
Karda kışta / yürüdüyüm / yolların 4+4+3
Çok özledim köyüm / seni neyliyem 6+5

Siyah önlük beyaz / yaka takardık 6+5
Üçer beşer / sıralara / oturduk 4+4+3
Yaylalardan / tereyağın / getirdik 4+4+3
Çok özledim köyüm / seni neyliyem 6+5

Kuzularla az mı / koştuk yorulduk 6+5
Bakır tasta taze / sütün içerdik 6+5
Ekmek için / köyümüzü/ yitirdik 4+4+3
Çok özledim köyüm / seni neyliyem 6+5

Zalim gurbet bizi / köyden ayırdı 6+5
Az da olsa / karnımızı / doyurdu 4+4+3
Ah gençliyim / ne günlerim / var idi 4+4+3
Çok özledim köyüm / seni neyliyem (48) 6+5 (25 Şubat 2006)

KAYMAK

Kars'tan aldım kaymağı vay vay sarışın (durak yok)
Beyaz akar ırmağı vay vay sarışın (durak yok)
Hep dağları güneşli vay vay sarışın (durak yok)
Sanki cennet otağı vay vay sarışın (durak yok)

Ortasından çay akar vay vay sarışın (durak yok)
Güzeller canım yakar vay vay sarışın (durak yok)
Bol koyunu kuzusu vay vay sarışın (durak yok)
Meleyip dağa çıkar vay vay sarışın (durak yok)

Temiz hava temiz / su vay vay sarışın 6+6

Yaşamanın zevki / bu vay vay sarışın 6+6

Ölsem gözüm kapanmaz vay vay sarışın (durak yok)

Beni Kars'a götürün vay vay sarışın (122) (durak yok) ¹¹ (25 Eylül 1980)

ÖZÜN MENDEN KOPARDILAR

Özün menden kopardılar özlemedin mi (durak yok)

Özün doğru sözün doğru mene bakırsan (durak yok)

Ayrıldık ta kavuşmadık gözlemedin mi (durak yok)

Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırırsan (durak yok)

Özün mene vermiyorlar gelmeyeceğim mi (durak yok)

Men kapımdan geçiyorum gülmeyeceğim mi (durak yok)

Özün doğru sözün doğru mene bağırırsan (durak yok)

Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırırsan (durak yok)

Hep kaçarsın menden böyle ölmeyeceğim mi (durak yok)

Biter gençlik sen ihtiyar olmayacağım mı (durak yok)

Özün doğru sözün doğru mene bağırırsan (durak yok)

Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırırsan (124) (durak yok)

Halk Şairi Erdal Avcı 13'lük heceyle yazdığı bu eserinde durağa hiç yer vermemiştir.

KARADENİZ

Çırpınıpta Karadeniz / oynuyor balıkları 8+7

Şu Ereğli kızları da / toplayı çilekleri 8+7

Oy Karadeniz'im oy neden böyle kızgınsın (durak yok)

Yollayıp ta dalgaların / beni korkutayorsun 8+7

¹¹ Hülya Plak. Hülya Plakta "Vay Vay Sarışın" ismiyle yayınlanmıştır.

Hırçın olma Karadeniz / alayım balıkları 8+7
Şu Ereğli gençleri de / atayı oltaları 8+7
Oy Karadeniz'im oy oy / neden böyle kızgınsın 8+7
Yollayıp ta dalgaların / beni korkutayorsun 8+7

Dost olalım Karadeniz / uzatsana elleri 8+7
Ereğli'de genç ihtiyar / toplayı fındıkları 8+7
Oy Karadeniz'im oy oy / neden böyle kızgınsın 8+7
Yollayıp ta dalgaların / beni korkutayorsun (126) 8+7

AH VATANDAŞ

Seçim geldi çattı başa / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Ayağını vurma taş a / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Fiyatlar da çıktı arşa / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Ekmeyi de on beş bine / ye vatandaş ye vatandaş 8+8

Ne vaatler duydun yine / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Hayaller daldın yine ah vatandaş vah vatandaş (durak yok)
Söz verip te yapmayana / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Çekinmeden hesabını / sor vatandaş sor vatandaş 8+8

Hatırlanır seçimlerde / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Taht kurarsın gönüllerde / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Sandıklar açılınca ah vatandaş vah vatandaş (durak yok)
Unutulur tam beş sene / ah vatandaş vah vatandaş 8+8

Erdal diyor yürüyelim / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Ülke bizim büyüyelim / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Al bayrağın gölgesinde / ah vatandaş vah vatandaş 8+8
Hep doğruyu arıyalım / ah vatandaş vah vatandaş (127) 8+8

2.1.3. Uyak Yapısı

Erdal Avcı eserlerinde ahengi sağlamak için uyağa yer vermiştir. “Bir şiirin en az iki dizesinde anlamca ayrı, sesçe birbirine uyan iki sözcük arasındaki ses

benzerliğine dayanan ahenge kafiye denir.” (Bekki, 2008, s.59). Erdal Avcı, eserlerinde belli bir uyumu sağlamaya yardımcı olan kafiye yer vermediği eserleri de bulunmaktadır:

İnsan diyolog kurandır
Yenip yenilme kuraldır
Her öfke büyük zarardır
Sakin olur nolur gençler. (11/4)

Sanatçının eserlerinin içinden seçtiğimiz bu dörtlükte kafiye yer verilmemiştir. Sanatçı bu dörtlüğünde sonda yer alan –dır eklerini kullanarak sadece redife yer vermiştir. Hiçbir sanatçının hem uyak hem de redifi birlikte kullanmak gibi bir zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle sanatçının biçimsel olarak bir hatasının varlığı da söz konusu değildir.

Erdal Avcı eserlerinde çoğunlukla yarım kafiye kullanmakla birlikte hiçbir eserinde cinaslı uyağa yer vermediği de gözden kaçmamaktadır. Zira halk edebiyatı ürünlerinin genel özelliklerinden biri olan şiirlerde genellikle yarım ve cinaslı uyak kullanılır ifadesi Erdal Avcı’nın eserleri için geçerli olmamıştır.

Yarım Uyak: Dize sonlarında görev olarak aynı olmayıp tek ses benzerliği olan uyaklara yarım uyak denir. Sanatçının şiirlerinde kullandığı yarım uyaklara örnek olarak şu dizeleri gösterebilir:

Özüm sevgi dolu sözlerim barış
Hayat mücadele yarış da yarış
İnsan sarrafı ol insanla görüş
Büyüyüp dallanıp coşasın yavrum (79/1)

Bir sabah karşıma çıktın
Beni yakan gözle baktın
Aşkını kalbime taktın
Bak ne yaptı derdin beni (24/1)

Dudaktan akıyor ballar
Ne bitmeyen uzun yollar
Bülbül gibi öten diller
Sev dedim ki sevmedin ki vay (47/3)

Ağlıyor ulusum gözünde yaşlar
Çırpınmaz denizler uçmuyor kuşlar
Yarıda Albayrak eyiktir başlar
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü (63/1)

Tam Uyak: Dize sonlarında görevce ve anlamca aynı olmayıp iki ses benzerliği olan kafiyelelere denir. Erdal Avcı'nın şiirlerinde kullandığı tam kafiyelelere örnek olarak şu dizeler verilebilir:

Namusu şerefi bilmem ne sandın
Tatlı mı söyledi lafa mı kandın
Dünyada bulmazsan ahrette yandın
İhanet edenin kör olsun gözü (60/3)

Sen atmıştın beni aşk ateşine
Bırak yanayım ki aşkım sönmeden
Yıllardır süründüm zalim peşinde
Gel bir görem bari küle dönmeden (51/2)

Ayağının tozu yetiyor bana
Bakışı yaşamak verir insana
Ne yaptın darıldı bilmem ki sana
Kapılma ardından gel deli gönül (58/3)

Zengin Uyak: Dize sonlarında üç ve daha fazla ses benzerliklerine zengin uyak denir. Sanatçı da eserlerinde zengin uyağa şu şekilde yer verilmiştir:

Herkes hazırcıdır eylemez zah**met**
Terleyip hakkını alan kalmadı
Toprak ne yapsın ki görmüyor hiz**met**
Tarlayı sürececek saban kalmadı (70/4)

Erdal Avcı der ki bu dünya fanı
Hazreti Muhammed Âlisi hanı
Akıbet Azreil alıyor canı
Ecelin elinden kurtulan göster (107/4)

Tunç Uyak: Dize sonlarında en az üç harften oluşan bir sözcüğün diğer dize sonlarındaki sözcük/sözcüklerin içinde yer almasıyla oluşan uyak çeşidine tunç uyak denir. Sanatçı da eserlerinde tunç uyağa yer vermiştir:

Hor görüp yabana atma sevdiğim
Bir gün gelir yanar ararsın beni
Nice insan gitmiş fani dünyadan
Gün gelir kefene sararsın beni (72/1)

Sensiz şu hayatta yanar ağlarım
Meyvesizdir sensiz bütün bağlarım
Sinem yanar kar borandır dağlarım
Bu haberi nazlı yâre götürün (80/3)

Dağlar dağlar oy dağlar
Çevresi çimen dağlar
Gelin damat çok mutlu
Annesi neden ağlar (1/2)

Redif: Dize sonlarında görev olarak aynı olan ek ve sözcüklere redif denir. Redifler ek ve sözcük halinde redif olmak üzere ikiye ayrılır. Görevce aynı olan eklere ek halinde veya yazılışları, okunuşları ve anlamları aynı olan sözcüklere ise sözcük halinde redif denir. Erdal Avcı şiirlerinde ek halinde rediflere yer vermiştir:

Ozanım ben çok gezerim
Görür doğruyu yazarım
İşte sazımı çalarım
Sen de dinle Zühtü başkan (39/5)

Haram kapısından girdim
Muhammed'e selam verdim
Abubekir Ömer gördüm
Mevlam sana şükür olsun (20/4)

Bugün yine kervanım düştü yoldan
Bir mektüp gelmiyor sevdiğim yardan
Anlamazsın zalım zaten hiç haldan
Demiştım sevdiyim kalma perişan (53/2)

Erdal Avcı eserlerinde sadece ek halinde rediflere değil sözcük halinde de rediflere yer vermiştir. Dize sonlarında anlam ve görev olarak aynı olan sözcüklere sözcük halinde redif denir. Sanatçı da eserlerinde sözcük halinde rediflere şu şekilde yer vermiştir:

Gel hataya düşme ah insanoğlu
Her ne yapar isen görür yaradan
Sanma ki saklıdır yaptın şeyi
Kalbinden geçeni bilir yaradan (149/1)

Bahar gelir gül açılır yaz olur
Anlayana sivrisine saz olur
Anlamazsa davul zurna az olur
Sevgiyi kalbine koyması gerek (109/1)

Ayırmış yurdundan atmış gurbete
Rengini sapsarı yapmış **fakirlik**
İnleyip duruyor varam sılaya
Diyardan diyara atmış **fakirlik** (86/1)

Halk Şairi Erdal Avcı örneklerde görüldüğü üzere ek ve sözcük halinde rediflere yer vererek şiirde belli bir ahengi yakalamayı sağlamıştır. “*Ses, hece, kelime veya kelime gruplarından meydana gelen redif de şiirde ritmin oluşmasını sağlayan unsurlardan bir tanesidir.*” (Sakallı, 2008, s. 149). Şiirde belli bir uyumu yakalamayı sağlayan redif önemli ahenk unsurlarındandır.

Ayak: Ayak terimi genellikle kafiye ile karıştırılmaktadır. “*Ayak: Âşık şiirinde genellikle ilk dörtlüğün ikinci dizesinde başlatılan bütün dörtlüklerin son dizelerinde yarım, tam, zengin hatta cinaslı kafiyelerle vücuda getirilen yahut dizenin tamamında aynen tekrarlanan sözlerle oluşturulan ve dörtlüklerin mihengi durumunda olan kafiyeye denir.*” (Kaya, 1999, s.338). Erdal Avcı’nın eserlerinin bazılarında ayak kullandığı tespit ettik.

İSTEMEM

İstemem dünya malın servetin
Coşkulu imanın sükûnet **yeter**
Kötüyle sarayda yaşamaktansa
İnsanla hasırdan kulübe **yeter**

Ne hanlar isterim ne de hamamlar
Duygusaldır zaten aşık olanlar
Kavgayla dövüşle biftek yiyenler
Huzurla kestiğim soğanım **yeter**

Erdal diyor huzur benim baş tacım
Bu dünya herkesin yapma kardeşim
Yaktın ormanları nerde ağacım
Ateşsiz silahsız bir dünya **yeter** (85)

FAKİRLİK

Ayırmış yurdundan atmış gurbete
Rengini sapsarı yapmış **fakirlik**
İnleyip duruyor varam sılaya
Diyardan diyara atmış **fakirlik**

Saçları ak olmuş gözleri solmuş
Ah ile vah ile ömür bitirmiş
Bayramdan bayrama sılayı görmüş
Ayırmış dostundan onu **fakirlik**

Sıcak yemek hiç karnına inmemiş
Dünyaya gelmiş de yüzü gülmemiş
Dostlar görmüş ama hatır sormamış
Yalınız başına koymuş **fakirlik** (86)

GÖNÜL

Güvenme malına bırakır seni
Elinde parasız kalırsın **oğul**
Dökülür başından tek tek saçların
Tepende kelinle kalırsın **oğul**

Yaşam bir süreçtir insanca kullan
Gelince Azrail istenmez aman
Kattınsa malına bilerek haram
Nar olup düşüne yapışır **oğul**

Ne zalimler gördüm vurup gidenler
Garibin malını talan edenler
Güçsüzün başında balyoz olanlar
Muhakkak hesabı verirsin **oğul** (88)

2.1.3.1. Diğer Ahenk Unsurları

Aliterasyon: Şiirin dizelerinde aynı ünsüz harflerin sıklıkla kullanılmasıyla oluşan ahenk unsuruna verilen isimdir. “*Aliterasyon dar manada aynı ünsüzün tekrarıyken geniş manada aynı özelliklerdeki ünsüzlerin tekrarıdır.*” (Kuyumcu, 2023, s. 267). Halk Şairi Erdal Avcı da eserlerinde aliterasyonlara yer vermiştir.

Gel güvenme servetine
Bir kıvılcım yakar geçer
Hiç güvenme gençliğine
Bir sivilce çıkar yeter (29/1)

Erdal Avcı yukarıdaki dörtlükte “g” ünsüzünü sıklıkla kullanarak aliterasyon yapmıştır. Sanatçı aliterasyon yaparak eserinde ahengi yakalamayı başarmıştır.

Yanağında açmış güller
Gel dedim de gelmedin ki
Sana doğru dönmüş eller
Tut dedim ki tutmadın ki vay (47/1)

Halk Şairi Erdal Avcı yukarıdaki dörtlükte hem “l” hem de “d” ünsüzlerini sık sık kullanarak aliterasyonun ahenk uyumunu yakalamıştır.

Asonans: Şiirin mısralarında aynı ünlü harflerin sık sık tekrarlanmasına verilen addır. Erdal Avcı eserlerinde asonansları sık sık kullanarak eserlerinde belirli bir ahengi yakalamayı başarmıştır.

Beynimizden şiddeti bir atabilsek
Ilıman bir iklim bir de gül diksek
Her şeyi ben bilemem bir susabilsek
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi (136/6)

Erdal Avcı yukarıdaki dörtlükte asonans yaparken “ü”, “i”, “e” ünlülerinden yararlanmıştır.

Gel hataya düşme ah insanoğlu
Her ne yapar isen görür yaradan
Sanma ki saklıdır yaptın şeyi
Kalbinden geçeni bilir yaradan (149/1)

Erdal Avcı bu dördlükte “e” ve “a” ünlüleriyle asonans yaparak eserde ritmi yakalamıştır.

Kavuştak (Nakarat): Şiirin ilk dizesinin ikinci ve dördüncü dizesinde tekrarlanan mısraların diğer dizelerin son dizesinde tekrarlanmasıyla oluşan ahenk unsuruna nakarat denir. Erdal Avcı eserlerinde kavuştaklara sıklıkla yer vermiştir.

BENİM KÖYÜM

Beş yüz nüfus yüze inmiş
Nerde kalmış benim köyüm
Isırganlar köyü sarmış
Nerde kalmış benim köyüm

Ne koyunu ne kuzusu
Silinmiş köyün yazısı
Hani anne o babası
Nerde kalmış benim köyüm

Erdal diyor ıssız kalmış
Evlerine baykuş konmuş
Veysel emmi çoktan ölmüş
Nerde kalmış benim köyüm (44)

İNCİTME

Azdı zaman belli değil
İncinsen de incitme dostum
Dünya bize baki değil
İncinsen de incitme dostum

Hani selam hani saygı
İnsanlarda hep bir kaygı
Birlik aşar karlı dağı
İncinsen de incitme dostum

Çok yaşayan yüzde gider
Mala mülke veda eder
Suali melekler sorar
İncinsen de incitme dostum

Erdal diyor geçti ömrüm
Gidip mezarları görün
İnsan olup insan sevin
İncinsen de incitme dostum (46)

Kavuştakların ilk dizenin ikinci mısraında olma gibi kati bir kuralı yoktur.
Erdal Avcı da kati olmayan bu kuralın dışında eserler de kaleme almıştır. Bunlardan biri de “Fanisin” adlı şiirdir:

Sesim çıkmaz bağıramam
Hiç kimseye duyuramam
Gözüm senden ayıramam
Fanisin sen yalan dünya

Yola çıktım yorulmadım
Hiç kimseye kırılmadım
Zaten sana sarılmadım
Fanisin sen yalan dünya

Bülbülün çok güllerin çok
Herkes dertli huzurun yok
Yaşayandan ölenin çok
Fanisin sen yalan dünya

Ozan Erdal yürüyordu
Her olanı görüyordu
Ölüm vardı biliyordu
Fanisin sen yalan dünya (33)

Görüldüğü gibi bu eserin ilk kıtasının ikinci mısraında nakarata yer verilmemiştir. Erdal Avcı'nın nakarat tanımının dışına çıktığı eserleri de mevcuttur:

İHANET

Evlilik adına imza atıp ta
İhanet edenin kör olsun gözü
Nikah masasında evet deyip te
İhanet edenin kör olsun gözü

İster erkek olsun isterse kadın
Beyenip kolunu boynuna sardın
Bir sene geçmeden anam ben yandım
Deyip te gezenin kör olsun gözü

Namusu şerefi bilmem ne sandın
Tatlı mı söyledi lafa mı kandın
Dünyada bulmazsan ahrette yandın
İhanet edenin kör olsun gözü

Evlilik insana huzur vermeli
Eşler birbirini sevip saymalı
Üç günlük dünyada mesut olmalı
İhanet edenin kör olsun gözü (60)

İhanet isimli şiirin nakaratı “**İhanet edenin kör olsun gözü**” dür fakat sanatçı şiirin ikinci dördlüğünde bu nakarat yerine “**Deyip te gezenin kör olsun gözü**” şeklinde bir dize yazmıştır. Sanatçı bu eserinde nakarat tanımının dışına çıkarak eserine vücut vermiştir.

KARAEELMASIM

Kış almış kapıyı kar boran boran
Isıtmak gerekir koskoca vatan
Uzun Mehmet bulmuş işte al kullan

Zonguldak ilinde karaelmasım

Vurunca kazmayı parlar yüzüne
Çıkaran işcinin kuvvet dizine
Benzetir evini yaz sıcağına

Ereğli yanında karaelmasım

Nur içinde yatsın Uzun Mehmedi
Bulup kömürü de ısının dedi
Onun sayesinde her yer ısındı

Zonguldak ilinde karaelmasım

Yüzlerce metrelik derinden çıkar
Çalışır fabrikalar hep onu yakar
Bitmek nedir bilmez çıktıkça çıkar

Zonguldak ilinde karaelmasım (62)

Sanatçı bu şiirinde de ikinci dörtlükte nakaratı değiştirerek nakarat tanımının dışında bir kullanımı tercih etmiştir.

2.2. Dil ve Üslup Özellikleri

2.2.1. Dil Özellikleri

Halk Şairi Erdal Avcı doğduğu ve aynı zamanda memleketi olan Posof'tan iş nedeniyle uzaklaşsa da yöresinin ağzını kullanmaktan vazgeçmemiştir. Erdal Avcı eserlerinde İstanbul ağzına yer verse de sıklıkla memleketi Posof ağzına ve Azerbaycan Türkçesine yer vermiştir. Bu da sanatçının kültüründen ve yöresinin dil özelliklerinden hiç kopmadan yaşadığı ve bulunduğu her yere taşıdığının en büyük göstergesidir.

Özün **mene** vermiyorlar **gelmeyecem** mi
Men kapımdan geçiyorum **gülmeyecem** mi
Özün doğru sözün doğru **mene** bağırısan
Kız gözlerin ne de **gözel** yaman çağırısan. (124/2)

Yukarıdaki eserde yöresinin dil özelliklerine yer veren sanatçı birlikte sahne aldığı Murat Çobanoğlu’ndan da etkilendiği ortadadır. Sakaoğlu ve Alptekin hocaların Türk Saz Şairleri Antolojisi kitaplarında Çobanoğlu’nu anlattıkları kısımda: “Onun şiirlerinde İstanbul Türkçesinin özelliklerini bulabiliriz. Ancak bazen anlatış ve söyleyişte İstanbul Türkçesinin dışına çıkmakta, Kars ağzı ve Azerbaycan Türkçesinin güzelliklerini de şiirlerine aksettirmektedir.” (Alptekin, Sakaoğlu, 2006, s. 233). İfadesiyle eserlerinde kullandığı ağız ve dil özelliğinden bahsetmişlerdir. Bu alıntıdan da anlaşıldığı gibi sanatçının eserlerini oluştururken Murat Çobanoğlu’ndan öykündüğü tespit edilmiştir.

Çarasız parasız insanları görüne **ciyerim** yandı (129/4)
Atalar dedeler gitmişler **nerye** (121/4)
Tuzunan balı birbirine katma (115/4)
Temizliyem dedim çok zayıf kaldım (112/1)
Açtım odam yar **gelesen** benimle (110/3)
Sabah **yeliyinen** vurdu yüzüme (96/2)
Yalnız başına koymuş fakirlik (86/3)
Çok idi **yareli** hepsi sarıldı (56/5)

Eserlerinin sadece bir kısmından aldığımız bölümlerde görüldüğü üzere kendi yöresinin ağız özelliklerini şiirlerine yansıtan sanatçı eserleri sayesinde yöresinin ağız özelliklerini canlı tutmayı başarmıştır. Ağız özellikleri yapıtlarının tümünde kendini göstermemektedir. Bu durumu “İncitme” adlı şiirde görmek mümkündür:

Azdı zaman belli değil
İncinsen de incitme dostum
Dünya bize baki değil
İncinsen de incitme dostum

Hani selam hani saygı
İnsanlarda hep bir kaygı
Birlik aşar karlı dağı
İncinsen de incitme dostum

Çok yaşayan yüzde gider
Mala mülke veda eder
Suali melekler sorar
İncinsen de incitme dostum

Erdal diyor geçti ömrüm
Gidip mezarları görün
İnsan olup insan sevin
İncinsen de incitme dostum. (46)

Verilen örnekte de görüldüğü üzere ağız özellikleri tüm eserlerde görülmemektedir. Sanatçı Karadeniz Ereğli’de yaşayıp bu bölgede ekmeğini kazanmanın etkisiyle olsa gerek Ereğli yöresinin ağız olmasa da Karadenizlilerin yoğun olarak yaşaması nedeniyle Karadeniz ağızıyla da bir eser yazmıştır:

Çırpınıpta Karadeniz oynuyor balıkları
Şu Ereğli kızları da **toplayı** çilekleri
Oy Karadeniz’im oy neden böyle kızgınsın
Yollayıp ta dalgaların beni **korkutayorsun**

Hırçın olma Karadeniz alayım balıkları
Şu Ereğli gençleri de **atayı** oltaları
Oy Karadeniz’im oy neden böyle kızgınsın
Yollayıp ta dalgaların beni **korkutayorsun**

Dost olalım Karadeniz uzatsana elleri
Ereğli’de genç ihtiyar **toplayı** fındıkları
Oy Karadeniz’im oy neden böyle kızgınsın
Yollayıp ta dalgaların beni **korkutayorsun** (126)

Örnek eserde de görüldüğü gibi hem Karadeniz ağzına hem de Karadeniz Ereğli'ye eserinde yer vermiştir. Sanatçı içinde yaşadığı coğrafyanın zenginliklerinden yararlanmayı bilmiştir. Bu zenginlikleri eserlerinde kullanarak hem İstanbul hem Posof hem de Karadeniz ağzına eserlerinde rastlamak mümkün olmuştur.

2.2.2. Üslup Özellikleri

Erdal Avcı'nın eserlerini incelerken onu diğer sanatçılardan ayıran bu da ona has bir özellik deyip diğer sanatçılardan ayrılmasını sağlayacak bir özellik ve biçimle karşılaşmadık. Sanatçı süsten uzak bir dil kullanarak anlam kapalılığına yer verecek bir üslup kaçınmıştır. Sanatçı şiirlerinde birçok konuda eser verirken eserlerinin okuyan ve dinleyenlerde anlaşılmasını amaçlayarak hareket etmiştir. Bu da halk edebiyatının genel özelliklerinden biridir. Sanatçı eserlerinde bir Karacaoğlan gibi hayali sevgilisi Elif'in peşinden gitmemiş ki diğerlerinden net bir şekilde ayrılan özelliği olsun. Sanatçı eserlerini yazarken onu derinden etkileyen olay ve durumlara eserlerinde yer vermiştir. İşte bu durum da eserlerinin herkes tarafından anlaşılması gayesinden kaynaklı olduğu sonucuna ulaştırmaktadır.

2.2.2.1. Şiirlerinde Kullandığı Atasözleri ve Deyimler

2.2.2.1.1. Deyimler

Erdal Avcı eserlerinde anlamı daha güçlü ve etkili kılmak adına deyimlere yer vermiştir. *“İki ya da daha fazla kelimeden meydana gelen ve kelimelerin öz anlamları dışında bir anlam ifade eden söz gruplarına deyim denir.”* (Pala, 2005, s. 7). Pala'nın da tanımından anlaşıldığı üzere en az iki sözcükten oluşan, gerçek anlamından uzaklaşarak yeni anlam kazanan söz kalıpları demek hiç de yanlış olmaz. Sanatçı eserinde bir deymi iki farklı eserde kullanmış bu iki kullanım da dâhil olmak üzere on üç şiirinde on iki farklı deyim kullanmıştır:

Birçok gemilerim battı

Sevdiklerim kaşın çattı

Duymadın mı arkadaşım

Bedava sirke baldan tatlı (28/1)

Bırakalım küskünlüğü
Hani Veysel Türk bülbülü
Vatanıma **göz diken**i
Millet oyar gözlerini (41/2)

Bel bağlama bu dünyaya güzelim
Hiç durmadan gece gündüz giderim
Yalan dünya sana bir gün veda ederim
Çektiklerim bu dünyada kalanmış (54/2)

Servetimi seller yıktı
Hep dostlarım çelme taktı
Duymadın mı arkadaşım
Bedava sirke baldan tatlı (28/2)

Özüm sevgi dolu sözlerim barış
Hayat mücadele yarış da yarış
İnsan sarrafı ol insanla görüş
Büyüyüp dallanıp coşasın yavrum (79/1)

Şaştı gönlüm yine gaflet içinde
Siyah saç kalmadı vallah başımda
Bir gün gülsem yüz gün dertli peşinde
Yürek **kan ağlıyor** göze ne diyem (97/2)

Allah'ım insanlara hayırlı olanı versin
Vatandaş **gözünü dört açıp** her şeyi görsün
Şu terör belası artık son bulsun
Oyunu oy gibi kullan vatandaş (115/3)

Bel bağlama bu dünyaya güzelim
Hiç durmadan gece gündüz giderim
Yalan dünya bir gün veda ederim
Çektiklerim bu dünyada kalanmış (143/2)

Ağzından çıkanı kulağın duysun

Haram yeme sinen tertemiz olsun
Bir hata görürsen orada kalsın
Senin de hatanı örter yaradan (149/3)

Kayıt etmiş görüntün yazmış kalemle
Etme gıybet **kırma gönül** gel git imanla
Çıkacak önüne her şey nizamda
Günahın sevabın tartar yaradan (149/4)

Ne zaman ki işi ehline veremez olduk
Haksız kazanmayı ganimet saydık
Çalışmadık dışarı **el avuç açtık**
O zaman temelden şaştık ya oğul (131/4)

Saban ile tarla sürüyorsan öküzü dövme
Üst olsun ast olsun fark etmez birilerini kırma
Söylediğin sözde bile kul hakkı vardır sakın unutma
Ağzından çıkanı kulağın duysun ki ben de sana diyem ki adam gibi
adam (142/3)

Ağzından çıkanı kulağın duysun

Haram yeme sinen tertemiz olsun
Bir hata görürsen orada kalsın
Senin de hatanı örter yaradan (149/3)

Deyimler kalıplaşmış sözcük kümesidir. “*Bir deyimın sözcükleri değıştirilip yerlerine-aynı anlamda da olsa başka sözcükler konulamaz ve deyimın sözdizimi bozulamaz.*” (Aksoy, 1993, s.38). Aksoy’un yaptığı açıklamadan yola çıktığımızda Erdal Avcı’nın da eserlerinden bazılarında deyimleri orijinal halleriyle kullanmadığını tespit ettik:

Artık yürek dayanmıyor
Taş üstünde taş kalmıyor
Kaynaşlı'dan ses gelmiyor
Durdur Mevlam şu depremi. (38/4)

Yukarıdaki dörtlükte kullanılan deyimın orijinal hali “taş üstünde taş bırakmamak” şeklindeyken sanatçı deyimı orijinal halinden ayrılarak kullanmayı tercih etmiştir.

Bırakalım küskünlüğü
Hani Veysel Türk bülbülü
Vatanıma göz diken
Millet **oyar gözlerini**. (41/2)

Sanatçının yukarıda kullandığı deyimın orijinal hali “gözünü oymak”tır. Fakat sanatçı eserinde deyimı kullanırken hem sözcüklerin yerlerini değiştirmiş hem de sözcüklere ek getirerek ahenge uygun hale getirmeyi amaçlamıştır.

Deveyi havudla yuttun ise
Ar namusu attın ise
Hele cana kıydın ise
Sen bir insan olamazsın. (43/5)

Bu dörtlükte kullanılan deyimın aslı “deveyi havuduyla yutmak” şeklinde olacakken sanatçı iyelik eki ve kaynaştırma harfini kullanmamayı tercih etmiştir.

Gezdim piknik alanlarını bakamaz oldum
Oturdum mangalım yakamaz oldum
Temizliyem dedim çok zayıf kaldım
Kızardı suratım utandım kardeş (112/1)

Erdal Avcı bu eserinde, deyimdeki sözcüklerin yerini değiştirdiği gibi aynı zamanda yüz kelimesi yerine de surat kelimesini kullanarak orijinal hali yüzü kızarmak olan deyimde değişiklik yapmıştır.

Erdal Avcı yazdı nasihat diye
Eller atlı olmuş biz **kaldık yaya**
Bak sana akıyor kocaman suya
Onun gibi akıp gitmeye geldik (121/5)

Erdal Avcı yukarıda kullandığı deyimdeyse deyimdeki sözcüklerin yerlerini değiştirmiştir. Deyimlerde sözcüklerin yerlerinin değiştirilemeyeceği, sözcükler yerine eş, yakın vb. anlama gelecek kelimelerin kullanılmaması esası vardır. Erdal Avcı'nın bu belirtilen esasların dışına da çıkarak deyimler kullandığı yukarıda örneklerini verdiğimiz şiirlerde tespit edilmiştir.

2.2.2.1.2. Atasözleri

Halk Şairi Erdal Avcı'nın şiirlerini incelediğimizde gördük ki atasözüne sadece üç şiirinde yer vermiştir. *“Atalarımızın, uzun denemelere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak düsturlaştıran ve kalıplaştıran biçimleri bulunan kamuca benimsenmiş önsözler.”* (Aksoy, 1993, s.37). Aksoy atasözünün tanımını yaparken geniş bir şekilde ifade etmiştir.

Herkes mirasına baktı
Boşta gören geri kaçtı
Duymadın mı arkadaşım
Bedava sirke baldan tatlı (28/3)

Bahar gelir gül açılır yaz olur
Anlayana sivrisinek saz olur
Anlamazsa davul zurna az olur
Sevgiyi kalbine koymasına gerek (109/1)

Hani imanının yarısı temizlik derler
Bu manzarayı ancak göremez körler
Aslan yattığı yerden bellidir derler
Gördüm olanları utandım kardeş (112/4)

Sanatçının eserlerinde kullandığı atasözlerine bakıldığında Aksoy'un tanımındaki uzun deneyimler sonucunda kalıplaşmış, öğüt veren sözler olarak

karşımıza çıkmaktadır. Atasözleri sayesinde uzun uzun anlatılmak istenen iletiler kısa ve etkili bir şekilde karşı tarafa iletilmektedir.

2.3. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Kullandığı Söz Sanatları

Halk Şairi Erdal Avcı şiirlerinde pek çok söz sanatına yer vermiştir. Söz sanatlarının içinde en fazla tezat sanatına yer verdiği tespit edilmiştir. İktibas, tedric gibi söz sanatlarına çok az yer vermiştir.

2.3.1. Teşbih

Erdal Avcı eserlerinde teşbih sanatına sık sık yer vermiştir. “*Anlama güç katmak için, aralarında gerçek ya da mecaz, çeşitli yönlerden ilgi, benzerlik bulunan en az iki varlıktan zayıf olanı nitelik bakımından güçlü olana benzetme sanatıdır.*” (İsen vd., 2011, s. 275). Buradaki güçlü kavramı, hangi anlam verilmek isteniyorsa o konuda daha iyi, kötü, güçlü, hafif vb. olanı ifade etmektedir.

Yıllar yılı eserlerin okundu

Kilim gibi arşivlerde dokundu

17 Mayıs Mahsuni de yok idi

Sen de gittin bu dünyadan Mahsuni Şerif (59/3)

Bu parçada Âşık Mahsuni Şerif'in eserleri kilime benzetilmiştir. Zira kilim dokumak büyük bir emek ve zaman isteyen bir iştir. Âşık Mahsuni Şerif eserlerine tıpkı kilim ustasının kilimi dokurken yaptığı gibi Anadolu ve Anadolu insanını her yönüyle ilmek ilmek dokumuştur.

“Göçebe hayatının olmazsa olmazı olan kilimler, dokuyucunun duygu ve düşüncelerini yansıtan yanırları, boy ya da aşireti temsil eden damgaları ile okunması gereken renkli bir mektup gibi okuyucusunu beklemekte, içinde anlatacak çok şeyler barındırmaktadır. Kompozisyonlarındaki renk ve yanırlarıyla dokuyucusunun yüreğini yansıtırken aynı zamanda Türklerin asırlardır sürdürdüğü varoluş mücadelesinin en canlı örneği olma özelliğini de göstermektedirler.” (Sağ, 2012, s. 117).

Âşık Mahsuni Şerif'in eserleri de tıpkı kilimler gibi duygu ve düşüncelerin dışarıya vurumu olmuş, dinleyicilerin yüreğine dokunmuştur. “*Âşık Mahzuni Şerif Anadolu halk ozanlığının en önemli isimlerinden biridir. Söz ve besteleri pek çok sanatçı tarafından sıklıkla kullanılmıştır. Eserlerinde kullandığı dil, vurgular ve söz öğeleri bakımından bir halk eğitimcisi olarak değerlendirilebilir.*” (Turhan, 2012,

s.121). Sanatçı bu eserinde benzetmeyi yaparak yapıtının içine tıpkı kilimlerde olduğu gibi birçok anlamı sığdırmış ve okuyucusunun beğenisine sunmuştur.

Ozan Erdal dalıp derinlere gittikçe gitti

Nemrut da çok güçlü idi gök tanrısını vurmaya çıktı

Şu yalan dünya kimleri yer ile bir etti

Hazreti Ömer gibi adil ol ki ben de sana diyem ki adam gibi adam

(142/5)

Şairin bu dizesinden hareketle Hz. Ömer üzerine anlatılan bir kıssa şöyledir:

“Utbe b. Ferkad anlatıyor: Bir seferinde Hz. Ömer’e hurma ve yağdan yapılan birkaç sepet helva götürdüm. Bana bunların ne olduğunu sordu. Ben de: “İçlerinde yiyecek var, sana getirdim. Çünkü sabahtan akşama kadar insanların işleriyle uğraşıyorsun. Evine döndüğünde iyi bir gıda alarak kuvvetini muhafaza etmeni istedim” dedim. Ömer (ra), sepetlerden birinin ağzını açtı ve: “Ey Utbe, Allah aşkına söyle! Bunlardan her bir Müslümana bir sepet verdin mi?” diye sordu. “Ey Mü’minlerin Emîri! Kays Kabîlesi’nin bütün mallarını harcasam yine de her Müslümana bir sepet helva veremem!” dedim. Bu sefer Ömer (ra): “Öyleyse bana da lâzım değil” dedikten sonra kuru ekmek ve sert etlerle yapılmış bir sahan tirit getirtti... Sonradan bana, etlerin iyi taraflarını uzaklardan gelen Müslüman misafirlere ikram ettiğini, sert yerlerini ve sinirlerini de kendisinin yediğini söyledi...” (Yıldırım, 2024, s. 9).

Hz. Ömer alıntıladığımız parçadan da anlaşıldığı üzere adaleti sadece diğer insanlar için değil kendini de adaletin bir parçası haline getirerek tesis etmektedir. Müslümanlar arasında yüz yıllardır Hz. Ömer’in adaleti dilden dile dolaşmakta ve örnek gösterilmektedir. Sanatçı da eserinden alınan bölümde karşı taraftaki kişiye Hz. Ömer’in adaleti gibi olmasını salık vermekte ve benzetme sanatı yapmaktadır.

Gençlik saat gibi geçti

Saçlarıma aklar düştü

Sevdiklerim hep hor gördü

Yıkıldım yavrum yavrum

Yıkıldım balam balam (5/1)

Erdal Avcı insanın gençliğini saate benzetmiştir. Zira saat hiç durmadan ilerlemektedir. İnsan hayatı da yaşam devam ettiği sürece zaman nasıl ilerliyorsa bir ırmak misali akıp gitmektedir. Sanatçı da burada gençliğin bir saat gibi sürekli ilerleyerek elden gittiğini daha etkili bir biçimde vermek için saate benzetmiştir.

2.3.2. Teşhis

Halk Şairi Erdal Avcı eserlerinde teşhis sanatına sıklıkla yer vermiştir. Külekçi, “*Teşhis, insan dışındaki canlı varlıkları yahut eşyayı, duyan, düşünen ve hareket eden insan kişiliğinde gösterme, ona kişilik verme sanatıdır.*” (Külekçi, 2005, s. 121) şeklinde tanımlamıştır.

Günlerim uzadı aylar bitmiyor
Zalim hasret yüreğimden gitmiyor
Yavrularım babam diye koşmuyor
Oğlum mektubunuz yazın tez gele (95/2)

Sanatçı bu eserinde hasret sözcüğüne insana ait bir özellik olan zalim ifadesini kullanmış. Bu kelime için TDK Türkçe Sözlükte şu tanım yapılmıştır, “*Acımasız ve haksız davranan, zulmeden.*” (Türkçe Sözlük, 1998, s. 2495). Kelimenin de anlamından anlaşıldığı üzere sanatçıda derin üzüntülere sebep olması hasebiyle hasret sözcüğüne bu şekilde bir sıfatla anlam yüklemiştir. Böylelikle hasret sözcüğünün onda yarattığı deri üzüntüyü daha derinden hissetmemizi sağlamıştır.

Her aldığım nefes bir sona doğru
Örümcek boşuna örer mi ağı
En son kara toprak açar kucağı
Şu mezarda yatan dedem var benim (120/3)

Sanatçı hayatın son anında kara toprağın bir ana şefkatiyle kucak açacağını söylemiştir. Bu ifadeden sanatçı için ölümün bir son değil bir başlangıcı ifade ettiğini anlıyoruz. Genel olarak kara renk için olumsuz bir anlam ilk olarak akla gelse de burada bir şefkat bir sıcaklık anlamı yüklenmiştir. Zira toprak sözcüğü de Türk toplumu için verimliliği ifade etmektedir.

Gülen gönlüm kırık oldu değişti
Sevdiklerim tek tek benden savuştu
Belli değil iyim kötüm karıştı
Boynun eğmiş bir laleden sor beni (93/2)

Şiirde yer verdiği lalenin boynunu eğdiğini ifade edip onunla konuşmamızı söyleyerek insana ait özellikler katmış ve kişileştirmiştir. Boynunu eğen lale burada üzüntü ve mutsuzluğu ifade etmektedir.

Her teşhis sanatında kapalı istiare vardır. Bu nedenle Erdal Avcı'nın teşhis sanatına yer verdiği her eserinde aynı zamanda kapalı istiare sanatı yer almaktadır.

2.3.3. İstiare

Benzetme yapılırken güçsüz olanın güçlü olana benzetilmesi ile yapılan söz sanatına teşbih denilirken bu sanatta iki ana unsur olan benzeyen ve kendisine benzetilenden sadece birine yer verilmesiyle meydana gelen sanata istiare denir.

2.3.3.1. Açık İstiare

Açık istiare, “*Benzeyeni düşürülen teşbihtir.*” (Yekta, 2022, s. 119) şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımdan da açık istiarenin sadece benzetilenle yapılan bir söz sanatı olduğunu anlamaktayız.

Hani Veysel'in bir sözü vardır **iki kapılı bir han**

Birinden girer birinden çıkar **can**

Allah'ın huzurunda hesap veremeyenler

İşte o zaman sen kimsin ben kimim ki (133/5)

Yukarıdaki dördlükte can sözcüğünde açık istiare yapılmıştır çünkü can sözcüğünden kastedilen insandır. İnsana yer verilmemiş ama burada candan kastedilenin insan olduğu anlaşılmaktadır.

“İki kapılı bir han” sözcük grubunda yine kastedilen dünya kelimesiyken dünya kelimesi verilmeden sadece kendisine benzetilenin yer aldığı söz sanatı olan açık istiareye yer verilmiştir. Sanatçı Âşık Veysel'in eserinden aldığı bu bölümde dünyanın geçici bir yer olduğunu ifade etmeye çalışmıştır. Han geçici olarak konaklanan yer olduğu için dünya sözcüğüne de geçici bir yer anlamı yüklenmiştir. “*Âşık Veysel'in bir yürüyüş olarak ele aldığı hayatta bir an bile duraksamayan yürüyüşün tek menzili vardır ki o da ölümdür.*” (Yavuz & Bakış, 2023, s. 390). Âşık Veysel şiirlerinde ölüm temasına sıklıkla yer vermektedir bu da sanatçının ahirete olan inancını göstermektedir.

2.3.3.2. Kapalı istiare

Açık istiarenin tam tersi olarak benzetme yapılırken sadece benzeyene yer verilmesiyle meydana gelen söz sanatına kapalı istiare denir. Teşhis sanatının yer aldığı her eserde aynı zamanda kapalı istiare sanatı da vardır.

Bir kazam var benim cennete benzer

Kuşları ırmağı şarkılar söyler

Yeşildir dağları dizilmiş köyler

İnan ki özledim canım Posofum (89/1)

Yukarıdaki dördlükte kuşlar ve ırmak insana benzetilmiş ama kendisine benzetilene yer verilmemiş sadece benzeyene yer verilerek benzetme yapıldığı için kapalı istiare vardır. Ayrıca kuşlar ve ırmak kelimelerine insana ait özellikler yer verildiği için teşhis sanatı da yapılmıştır.

2.3.4. Tezat

Halk Şairi Erdal Avcı'nın incelediğimiz şiirlerinde en çok yer verdiği söz sanatının tezat sanatı olduğu tespit edilmiştir. Tezat sanatı birbirinin zıttı olan sözcük, duygu, düşüncelerin aynı dördlük, beyit, bent ve cümlede kullanılmasıyla meydana gelen söz sanatıdır.

İki bin yirmide korona dediler sardı dünyayı

Çok ta **temiz** deyildi **kirletti** bütün her yeri

Ne gecekondur tanıdı ne de Sarayı

Çek git bu dünyadan artık zalim korona (129/1)

Temiz ve kirletti sözcüklerini bir arada kullanan sanatçı sözcüklerin birbirine olan zıtlıklarının da gücünden yararlanarak vermek isteği mesajı daha da etkili bir biçimde vermeyi başarmıştır. Fakat bu dizelerde çok da temiz değildi derken dünyanın bundan öncesi için de çok da iç açıcı bir durumda olmaması nedeniyle sitemini dile getirmiştir.

Ne zaman ki insanları bölük bölük ayırdık

Haklıyı bırakıp **haksız** kayırdık

Devlet malı dedik aldık savurduk

O zaman temelden şaştık ya oğul (131/1)

Haklı ve haksız sözcüklerini kullanarak tezat sanatı yapan sanatçı bu dörtlükte taşlama türünde eserine vücut vermiştir.

Hep kaçarsın menden böyle ölmeyecem mi
Biter **gençlik** sen **ihtiyar** olmayacağım mi
Özün doğru sözün doğru mene bağırsan
Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırsan (124/3)

Gençlik ve ihtiyar sözcükleri arasında tezat sanatı yapılmıştır. Sanatçı gençliğin geçici olduğunu ve gençliğin bitip ihtiyarlık sürecinin başlayacağını hatırlatmak için tezat sanatı yaparak anlamı etkili kılmaya çalışmıştır.

2.3.5. Telmih

Telmih; tarihte, geçmişte herkesçe bilinen bir olayın, sözün, hikâyenin, ünlü bir kişinin hatırlatılması sanatına verilen isimdir. “ *"Telmihte asıl olan husus, ünlü bir olayın, kişinin, kıssanın, atasözünün, ayetin vs. zikredilmeden hatırlatılmasıdır. Eğer zikrederek verilirse müphemiyet ortadan kalktığı ve söylenmek istenen şey açıkça belirtildiği için "telmih" sanatı yapılmış olmaz.*” (Kartal, 2007, s.423). Sanatçı eserlerinde telmih sanatı kullanırken müphemiyete gereken özeni göstermiştir.

Dün genç idim bugün yaşlı
Ne Kerem'im ne de Aslı
Sardı ateş dört yanımı
Yanıyorum yaşlı yaşlı (7/3)

Erdal Avcı bu dörtlükte Kerem ve Aslı'nın o büyük aşkını hatırlatarak telmih sanatı yapmıştır. Sanatçı Kerem'in aşkından yanıp kül olmasını sardı ateş dört yanımı ifadesiyle anlatmaya çalışmıştır. Sanatçının dört bir yanının ateş olması Allah'a olan aşkıdır. Yaslı olması ise sevdiklerinden ayrı kalacak olmasıdır. Zira Allah'a olan aşkı her zaman ağır basmaktadır çünkü en sevdiğine kavuşacaktır. Bu sevincini de daha iyi ifade etmek için Kerem ile Aslı'nın o meşhur aşk hikâyelerini hatırlatmıştır.

Ömer adaleti yaydı dünyaya

Hamza kalleşlikle serildi yere

Ebubekir Osman halifeydiye

Onlara da kalmadı bu fani dünya (128/6)

Hız. Ömer'in adaletinin hatırlatılmasının hemen ardından Hız. Hamza'nın mızrakla kalleşçe öldürölmesiyle devamındaki vahşet hatırlatılmıştır. Bu dörölükte peygamber kıssalarıyla telmih sanatı oluşmuştur. *“Âşık şiirinde genellikle telmih unsuru olarak anlam kazanan peygamber kıssaları, sembolik motifler bakımından zengin bir görünüm arz etmektedir.”*(Özdemir, 2023, s.176). Halk Şairi Erdal Avcı, bu dörölükte yaptığı telmihlerle dünyanın geçici olduğunu Allah'ın en sevdiklerinden olan peygamberlerin bile ölümsüz olmadıklarını ifade etmeye çalışmıştır.

2.3.6. İrsal-i Mesel

Anlatıma güç katmak amacıyla şiirde atasözü, deyim, özdeyiş ve herkesçe bilinen bir sözün kullanılmasıyla meydana getirilen söz sanatına irsal-i mesel adı verilmektedir. Dilçin, bu sanatı şu şekilde tanımlamıştır: *“Söylenen bir düşünceyi inandırmak ve pekiştirmek amacıyla söze bir atasözü ya da atasözü değerinde bir örnek katmak.”* (Dilçin, 2005, s. 464). Erdal Avcı, eserlerinden verdiğimiz örneklerde görüleceği üzere irsal-i mesel sanatına sık sık yer vermiştir.

Servetimi seller yıktı

Hep dostlarım çelme taktı

Duymadın mı arkadaşım

Bedava sirke baldan tatlı (28/2)

Burada kullanılan atasözü ile emek vermeden, mücadele etmeden, karşılıksız bir şekilde elde edilen şeylerin insanı mutlu ettiğı ifade edilmiştir. Fakat bu şiirde kullanılma nedeni ise taşlama yapmaktır. Hayat mücadelesinde karşılaştığı zorluklar neticesinde içinde bulunduğı olumsuz manevi durumu ifade etmeye çalışmıştır.

Ağızından çıkan kulağın duysun

Haram yeme sinen tertemiz olsun
Bir hata görürsen orada kalsın
Senin de hatanı örter yaradan (149/3)

“Ağızından çıkan kulağın duysun” deyimini kullanan sanatçı irsal-i mesel sanatını yapmıştır. Sanatçının bu deyimini kullanmasının amacı insanların bir söz söylerken o sözün karşı tarafı incitip incitmeyeceğini öncesinde ölçüp tartmasını salık veriyor. Zaten dörtlüğün tamamına baktığımızda sanatçı nasihat vermektedir.

Hani imanın yarısı temizlik derler
Bu manzarayı ancak göremez körler
Aslan yattığı yerden bellidir derler
Gördüm olanları utandım kardeş (112/4)

Burada “Aslan yattığı yerden bellidir” sözünü kullanarak irsal-i mesel sanatı yapılmıştır. Bu sözle anlatılmak istenen, insan nasıl bir yerde yaşıyorsa onun kişiliği de o ölçüde aynı minvalde olur demek istiyor. Fakat sanatçı, şiirinden alınan bu dörtlükte gördüğü manzara karşısında hicap duymaktadır.

2.3.6. Tenasüp

Sanatçının bir şiiri yazarken birbiriyle ilişkisi bulunan sözcüklerin aynı dörtlükte, beyitte ve aynı dizelerde kullanmasıyla meydana gelen söz sanatına tenasüp adı verilmektedir. Tenasüp daha geniş bir ifadeyle şu şekilde tanımlanmıştır, “*Bir metinde çağrışım yoluyla aralarında biçimsel ya da anlamsal bağıntılar kurulabilen sözcüklerin oluşturduğu bütünün yarattığı çağrışım alanı veya aynı temaya bağlı olan kelime ve deyimlerden oluşan kelime alanıdır.*” (Çetinkaya Karakoyun, 2019, s. 239). Erdal Avcı’nın eserlerinde tenasüp sanatına rastlanmaktadır.

Her aldığım nefes bir sona doğru
Örümcek boşuna örer mi ağı
En son kara toprak açar kucağı
Şu mezarda yatan dedem var benim (120/3)

Herkes hazırcıdır eylemez zahmet
Terleyip hakkını alan kalmadı
Toprak ne yapsın ki görmüyor hizmet
Tarlayı sürececek **saban** kalmadı (70/4)

Erdal Avcı, eserlerinden aldığımız iki örnekten ilkinde örümcek ve ağ, ikincisinde tarla ve saban arasında ilişki kurarak tenasüp sanatına yer vermiştir.

2.3.7. Tekrir

Şiirde kelime veya kelime grubunun yinelenmesi sonucu oluşan söz sanatına tekrar adı verilmektedir. Bu sanat kullanılarak kelime ve kelime grubunun anlamını vurgulamak amaçlanmaktadır.

Dostum ben bir divaneyim
Dostum ben bir divaneyim
Eller ağlatıyor beni
Benden başka var mı bilmem
Diller ağlatıyo beni (8/1)

Sanatçı yukarıdaki örnekte aynı dizeyi tekrarlayarak tekrar sanatının gücünden yararlanmış ve anlatımı güçlendirmiştir.

Kars'tan aldım kaymağı **vay vay sarışın**
Beyaz akar ırmağı **vay vay sarışın**
Hep dağları güneşli **vay vay sarışın**
Sanki cennet otağı **vay vay sarışın** (122/1)

Erdal Avcı, yukarıdaki dörtlüğün her dizesinde **vay vay sarışın** sözcüklerini yineleyerek tekrar sanatını kullanmış ve tekrarladığı kelimeye dikkat çekmeye çalışmıştır.

2.3.8. İktibas

Halk Şairi Erdal Avcı iktibas sanatını kullanmıştır. “*İktibas, bir şair veya yazarın ifadeyi süsleyip manayı kuvvetlendirmek maksadıyla ayet ve hadislerden bir kısmından alıntılar yaparak eserine almasıdır.*” (Demirci, 2011, s. 115). Tanımdan da yola çıktığımız aşağıdaki örnekte iktibas sanatına rastlanmaktadır.

Hani imanın yarısı temizlik derler

Bu manzarayı ancak göremez körler

Aslan yattığı yerden bellidir derler

Gördüm olanları utandım kardeş (112/4)

Erdal Avcı, Efendimiz Hz. Muhammed'in söylediği "*Temizlik imanın yarısıdır. 'Elhamdülillah' mizanı doldurur. 'Sübhânallah' ve 'Elhamdülillah' göklerle yer arasını doldururlar...*" (DİB, 2014, s. 185) hadisini kullanarak iktibas sanatına da eserlerinin içinde yer vermiştir. "*Kur'an ve hadisten alınmış bir ibareyi cümleye yerleştirmek anlamında edebî sanat.*" (TDV, 2025). Kur'an ve hadisten alınan ifadenin inandırıcılığı sanatçının duyguyu anlatma biçimi şairin gücüne güç katmaktadır. Bu eserinde kullanmasının nedeni imanlı bir kişinin Peygamberimizin sözüne riayet etmesinin kaçınılmaz bir durum olmasıdır. Fakat sanatçı şiirinde Müslüman birinin Hz. Muhammed'in sözüne riayet etmemesini eleştirmektedir. İktibas sanatını da kullanarak şiirindeki anlamın gücüne güç katmıştır.

2.3.9. İştikak

Aynı kökten türeyen sözcüklerin bir şiirin aynı dörtlük, beyit ya da dizede kullanılmasıyla oluşan söz sanatına iştikak adı verilir. Başka bir tanımda, "*İştikâk, bir kökten başka kelimeler türetmek olup ve köke müştâkkun minh, ondan türeyen kelimeye de müştak/iştikâk denilmiştir.*" (Eliaçık, 2018, s. 290) şeklinde ifade edilmiştir.

Bıktım senden yalan dünya

Dolan dolan dolandırдың

Türlü türlü nimetin var

Yedim midem bulandırdın (6/1)

Şiirdeki sözcükler aynı kökten türemiştir. Aynı kökten türeyen sözcükler bir arada kullanıldığı için de iştikak sanatı meydana gelmiştir.

2.3.10. Nida

Şiirde daha çok ey, ah, of, eyvah vb, sözcüklerin kullanılmasıyla acı, hüzn, sevinç gibi duyguların daha belirgin verilmeye çalışıldığı söz sanatına nida denir.

Zalim gurbet bizi köyden ayırdı
Az da olsa karnımızı doyurdu
Ah gençliyim ne günlerim var idi
Çok özledim köyüm seni neyliyem (48/4)

Erdal Avcı yukarıdaki eserinde ah sözcüğünü geçmişin içinde bıraktığı özlemi daha etkili kılmak için kullanarak nida sanatını eserin içine dâhil etmiştir.

2.3.11. Mecaz-ı Mürsel

Bir sözcüğün benzetme amacı gütmekten başka bir sözcük yerine kullanılmasına mecaz-ı mürsel denir.

Tüm **Türkiye** bu mateme büründü
Çok idi yareli hepsi sarıldı
Kimisi sabretti kimi bayıldı
Ayrıldı yollarım göremem artık (56/5)

Bu şiirde tüm Türkiye diye kastedilen ülkemizde yaşayan bütün vatandaşlarımızdır. Kullanımda da görüldüğü üzere benzetme amacı güdülmemiş fakat Türkiye sözcüğü tüm vatandaşlarımızın yerine kullanılmıştır.

2.3.11.1 Duyular Arası Aktarma

Erdal Avcı eserlerinde duyular arası aktarıma yer vermiştir. “*Değişik duyu alanlarının kavramlarının bir araya getirilmesiyle birinin bir diğerine aktarılması işidir.*” (Bulut, 2020, s. 769). Bu açıklamadan yola çıktığımızda bir duyuya ait özelliğin başka bir duyu için kullanılması ile meydana gelen söz sanatına duyular arası aktarma adı verilir.

Ben benim deyip de açma gülünü
Kar yağar başına donarsın gönül
Aldırma güzelin **tatlı sözüne**
Düşer bir aşka da yanarsın gönül (84/2)

Erdal Avcı, yukarıdaki şiirde tatma duyusuna ait olan özelliği duyma duyusuna aktararak duyular arası aktarma sanatını kullanmıştır. Hâlbuki

bir şeyin tatlı olması dil yoluyla tecrübe edilecek bir şeydir. Burada tatlı ifadesiyle hoş a giden anlamı verilmeye çalışılmıştır.

2.3.12. Tedric

Erdal Avcı edebi sanatlardan tedric sanatına da yer vermiştir. “*Sözlükte derece kelimesinden türeyen tetríc bir kimseyi bir şeye aşamalı biçimde yaklaştırmak ve alıştırmak anlamına gelir.*” (Türcan, 2011, s. 265). Görölüyor ki bu söz sanatında bir olayın aşamalı bir şekilde vuku bulması gerekiyor. Bu bağlamda sanatçının bir düşünceyi derece derece yükseltmesi ya da azaltması ile meydana gelen söz sanatına tedric sanatı denir.

Günlerim uzadı **aylar** bitmiyor
Zalim hasret yüreğimden gitmiyor
Yavrularım babam diye koşmuyor
Oğlum mektubunuz yazın tez gele (95/2)

Sanatçı bu dörtlükte anlamı daha da güçlendirmek için günler ve aylar arasında derecelendirmeyi küçükten büyüğe sıralayarak tedric sanatını kullanmıştır.

2.3.13. İstifham

Anlamı daha etkili kılmak ve okurun dikkatini daha da çekmek için amacı soru sormak olmayan cümlelerin kullanılmasına istifham sanatı denir.

Sevgiyle saygıyla söylesek sözü
Atmasak ormana sigara közü
Kimsenin hakkına dikmesek gözü
Çevremiz gül olup bülbul ötmez mi (136/2)

Erdal Avcı bu dörtlükte de görüldüğü üzere amacı soru sormak olmayan cümle kullanarak istifham sanatının gücünden yararlanılmış. Buradaki soru cümlesine sözde soru cümlesi denilmektedir. Amaç soru sormaktan ziyade anlamı güçlendirmektir.

2.3.14. Mübalağa

Şiirde bir olayın, durumun, düşüncenin, kavramın olduğundan daha büyük ya da küçük gösterme durumuna mübalağa sanatı denir.

Sel oldu yaşlarım aktı gözümden

Çok şeyler kaybolup gitti özümden

Sarı tel de koptu gitti sazımdan

Sazıma takacak tel bulamadım (87/2)

Erdal Avcı, bu dörtlükte gözünden gereğinden fazla yaş aktığını belirtmek amacıyla durumu olduğundan fazla göstermek için gözyaşlarının sel olduğunu ifade ederek mübalağa sanatının etkileyici gücünden yararlanmıştır.

3. HALK ŞAİRİ ERDAL AVCI’NIN ŞİİRLERİNİN TEMASI

Halk edebiyatını incelediğimizde şairlerin eserlerinde birçok konuyu ana merkezlerine alarak eserlerini oluşturdıklarını tespit etmekteyiz. “*Âşıklar; aşk, tabiat, gurbet, sıkıntı, kadın, öğüt, din ve tasavvuf konularının yanı sıra toplumsal çevreden öğeler alıp işlemişlerdir. Gelenek ve göreneklerle ilgili benzetmeler toplumsal çevre ve olaylarla ilgili tasvirler yer almıştır.*” (Artun, 2014, s. 169). Artun’un da dediği gibi halk edebiyatı sanatçıları her türlü konuyu eserlerinde tekâmül ettirmişlerdir. Sanatçıların eserlerinde birçok konuya yer vermelerinin ana nedeni hayatlarındaki yaşanmışlıklardır. Sanatçı eserlerini oluştururken deneyimlerini eserlerine aktararak kalıcılığı yakalamaktadır. Eserlerin kavuştuğu sanatseverler kendilerinden izleri yakaladıkları için sanatçının kalıcılığı da sağlanmış olur. Sanatçının eserlerinin yüzyıllarca yaşayabilmesi de eserlerinde işledikleri konu, eserlerine aktardığı yaşanmışlıklar ve sanatının gücüdür. Sanatçı eserini meydana getirirken kalemi ne kadar güçlü olursa zamanın perdesini de o denli aralamış olur.

Halk Şairi Erdal Avcı’nın eserlerinde birçok konuya değindiğini görüyoruz. Sanatçı toplumun içinde yaşayan ve hayatın içinden beslenen insandır. Toplumun hayatında olanlara duyarsız kalması beklenemez bu nedenle eserlerini incelediğimiz Erdal Avcı’nın toplumsal konulara eğildiği görülmektedir. Sanatçı eserlerinde gün gelmiş zamandan şikâyet etmiş, gün gelmiş aşkı işlemiş, gün gelmiş ülkemizin başına gelen felaketleri eserlerinin konusunu yapmış, gün gelmiş sıra özlemini eserlerinin konusu yapmıştır. İncelediğimiz eserlerden sanatçının dünyaya, millî duygulara, İslam’a bakışını tespit edebiliyoruz. Sanatçı toplumsal sorunlara, ülkesine, dinine karşı sorumluluk duyan kişilik yapısına sahiptir. Erdal Avcı eserlerinde sadece kendi aşk ve hayatından kesitleri işlememiştir. Erdal Avcı her zaman içinde yaşadığı toplumun ve coğrafyanın sorunlarına karşı duyarlılık göstermiş ve eserlerinde bu konuları da işleyerek duygularına sanatının gücüyle dikkat çekmeye çalışmıştır. Çünkü sanatçı halkın içinde yaşamış ve kendisi de toplumu oluşturan halkın parçasıdır. Bu parça, her zaman eserlerini meydana getirmesini sağlayan en önemli etkidir.

3.1. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Mustafa Kemal Atatürk

Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK birçok sanatçının hem nesir türünde eserlerinin hem de nazım türünde eserlerinin konusu olmuştur. Eserlerini incelediğim Erdal Avcı bir şiirinde Büyük Kurtarıcı'yı işlemiştir. Birkaç şiirinde de Atatürk'ü direkt konu yapmasa da milli bayramları işlerken onun adından ve büyüklüğünden bahsetmeden geçememiştir. Atatürk öyle büyük bir liderdir ki her zaman sanatın ve sanatçının yanında yer almıştır. Halk Şairi Erdal Avcı da sanatın ve sanatçının yanında yer alan Atatürk'e eserlerinin birinde yer vermiştir. Atatürk'ün vefatından duyulan üzüntüyü dile getirdiği "10 Kasım" adlı şiir şöyledir:

*"Ağlıyor ulusum gözünde yaşlar
Çırpınmaz denizler uçmuyor kuşlar
Yarıda Albayrak eyiktir başlar
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü*

*Suskundur ülkemin bütün insanı
Anıyor yürekten Ulu Önder'i
Görmüyor gözümüz doğan güneşi
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü*

*Açmıyor çiçekler eymiş boynunu
İzleriz milletce insan yolunu
Ötmüyor bülbüller kesmiş sesini
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü." ¹² (26 Kasım 1980)*

Sanatçı bu eserinde Büyük Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün ölümünden duyduğu derin üzüntüyü dile getirmiştir. Sanatçı, Atatürk'ün ölümünden duyulan derin üzüntüyü denizlerin artık çırpınmadığını, kuşların uçmadığını, çiçeklerin açmadığını ifade ederek doğanın bile bu büyük üzüntüye kayıtsız kalmadığını ifade ederek aktarmaya çalışmıştır. Sanatçının bu eseri 26

¹² Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

Kasım 1980 tarihinde kaleme alması kasım ayının içinde yaşanan derin üzüntüden kaynaklı olduğu düşüncesini uyandırmaktadır.

3.2. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Aşk ve Sevgi

Aşk ve sevgi insanların içinde olmazsa olmaz iki duygu. Aşk, sevginin en yoğun haliyken sevgi sevmek fiil kökünden türeyen bir isimdir. Birine ya da bir varlığa karşı duyulan ilgi ve alakaya dair fizyolojik duygudur. Erdal Avcı eserlerinde aşk ve sevgi konularına sıkça yer vermiştir. Bu hissiyatları verdiği şiirlerinden olan “Gülmek Yakışmıyor Bana” adlı şiir şöyledir:

*“Gülmek yakışmıyor bana
Ben her zaman gülemem ki
Yazımda yok bana gülmek
Yazılmış bu silemem ki*

*Silemem ki silemem ki
Yoktur gücüm silemem ki
Beni dertten derde koydun
Bitmez derdim gülemem ki*

*Sahil boyu insan dolu
Herkes gezer gezemem ki
Son cevabın hayır oldu
Sana mektup yazamam ki*

*Yazamam ki yazamam ki
Kalemim yok yazamam ki
O son sözün yıktı beni
Herkes gibi gezemem ki.”¹³*

Elbette ki aşkın da karşılıklı olanı daha güzeldir. “Aşk mutluluktur. Aşk bir özlemdir. Aşk insana sen önemlisin, ben değilim demeyi öğretendir.” (Atik, 2021, s. 147). Görüldüğü gibi aşk mutluluk ve peşinden gelen özlemle karşıdakini

¹³ Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

önemseyen bir duygudur. Sanatçı bu eserinde kendinden daha önemli olan karşılık bulamadığı aşkı için kalemini oynatmıştır. Aslında tarihe baktığımızda da karşılıksız ya da kavuşulamayan aşklardır onları büyük ve unutulmaz yapan. Belki de kavuşulsaydı günümüze ulaşamayacaktı Leyla ile Mecnun, Ferhat ile Şirin aşkları. Sanatçının duygularını ölümsüzleştirdiği bu eseri de karşılık bulamadığı aşkını unutamayışının kanıtıdır. Ayrıca eserdeki olması gereken inceliği de aktarmak lazım. Sanatçı karşılıksız olan aşkından hayır cevabı aldıktan sonra onu bir daha kesinlikle rahatsız etmeyeceğini dile getiriyor. Bu incelik de günümüz dünyasında örnek alınası bir davranıştır. “Halim Başka” adlı şiirinde de karşılıksız aşkı şu şekilde ifade eder:

*“Zalim benim halim başka
Gidemiyom yolum başka
Vurup vurup ağlatırım
Sazımdaki telim başka*

*Yaktın beni şu âlemde
Bu halime gülen başka
Herkes basit sanar amma
İçimdeki yaram başka*

*Sen bir kalbi karaymışsın
Bu sevgime havan başka
Aşkın verem etti beni
Daha senin davan başka.”¹⁴*

Sanatçı bu eserinde de karşılıksız aşkını eserine konu edinmiştir. Sanatçı şiirinde aşkına sitemini dile getirmiştir. Bu sitemini dile getirirken aşkının kalbinin kötü oluşundan da bahsederek siteminin derecesini de arttırmıştır. Siteminin derecesini arttırırken de bunu yine sanatıyla dile getirmiş. Sanatçının en önemli aracı kalemidir. Sanatçı için kalem yüreği somut olarak ortaya koyan araçtır. Halk

¹⁴ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

Şairi Erdal Avcı da kalemini etkili bir araç olarak kullanarak duygularını aktarmıştır. Buna bağlı olarak “Yanıyom” adlı şiiri de şöyledir:

*“Kibrit aldım kutuda
Mendil kaldı çatıda
Kız anan gördü bizi
Yan odada uykuda*

*Yanıyom kız yanıyom
Ben de seni seviyom*

*Kibrit çaktım odada
Çıra yaktım sobada
Kız vallah sardım seni
Dün akşamki rüyada*

*Yanıyom kız yanıyom
Ben de seni seviyom*

*Kibrit attım kuyuya
Selam verdim dayıya
Kız babandan istedim
Dedi biraz büyüye*

*Yanıyom kız yanıyom
Ben de seni seviyom.”¹⁵*

Sanatçı eserinde sevdiğiyle uyurken kızın annesine yakalandıklarını ve son dizede sevdiğini babasından istediğini fakat sevdiğinin yaşı küçük olduğundan kızın babasının vermediğini ifade etmiştir. Halk Şairi Erdal Avcı, Hülya Plak etiketiyle çıkardığı eserindeki türkülerden biri olan bu eserinde rüyasında sevdiğini gördüğünü ifade etmiştir. “*En basit şekli ile rüya bir kimsenin uyku sırasında zihninden geçen hayal dizisi olarak tarif edilmektedir.*” (Günay, 1999, s. 78).

¹⁵ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

Demek ki rüya görmenin ilk ve en önemli kuralı uyuma eylemidir. İnsanın rüyasına sevdiği giriyorsa bu durum aklının hep onda olduğunun göstergesidir. Rüyaya bir olayın girmesi için aklının sürekli o kavramla meşgul olması gereklidir. Erdal Avcı'nın aklı sürekli sevdiği kişiyle meşgul olduğu için rüyasında sevdiğini görerek vuslat gerçekleşmiştir.

“Açma Gönül” adlı şiirinde gönlüyle konuşan sanatçı duygusunu şöyle ifade etmektedir:

“Bir çiçeksın açma gönül

Her kuş ile uçma gönül

Sakın aşka düşme gönül

Yanacaksın demedim mi

Her güzele meyil verme

Her olan işleri görme

Kadına aslını sorma

Kanacaksın demedim mi

Gönül kuşunu uçurma

Fırsatı elden kaçırma

Körü köprüden geçirme

Sen düşersin demedin mi

Her kuşa silahın açma

Müsalesiz yoldan geçme

Aşkın şerbetini içme

Doyamazsın demedim mi?”¹⁶ (16 Temmuz 1973)

Erdal Avcı, aşkı işlediği bu eserde gönlüne aşktan uzak durması gerektiğini aksi takdirde aşka doyamayacağını ifade etmiştir. Aslına bakılırsa âşık zaten aşka doymak istemez. Aşk, âşığın sanatını besleyen en önemli madendir. Sanatçının da aşka doymak istemediğini ama aşkın peşinden getirdiği üzüntüleri de yaşamak

¹⁶ Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

istemediğini düşünmekteyiz. Zira aşağıdaki dörtlükte sanatçı âşık olduğu anda onda meydana gelen dertten şikâyet etmektedir.

Bir sabah karşıma çıktın
Beni yakan gözle baktın
Aşkını kalbime taktın
Bak ne yaptı derdin beni (24/1)

Sanatçı yukarıdaki eserde her ne kadar dertten şikâyet etse de sevgilinin yakıcı bakışlarının onun kalbine bir kanca misali takmasından da memnundur. Sanatçı gelen derdin aşktan kaynaklı olduğunun farkında ve aşk varsa derdi de olacaktır düşüncesiyle dert ne kadar büyük de olsa aşktan kurtulmak gibi bir düşünceye de sahip değildir. Çünkü sanatçı aşk derdiyle de gelse aşkı yaşamak istemektedir.

Erdal Avcı aşkı işleyen eserlerinin yanında insanın içinde doğuştan olan sevgiyi de işlemiştir. İnsanoğlu sevginin olmadığı bir ortamda yaşayamaz zira nefret insanı dert sahibi yaparken sevgi derdi sıkıntıyı def eden bir duygu ve güçtür.

İnsan olan sevgisini yitirmez
Hata görüp büyüttükçe büyütmez
Haksızlığı hiç aklına getirmez
Sevgiyi kalbine yayması gerek (109/2)

Erdal Avcı, bu şiirinde sevginin ne kadar gerekli bir duygu olduğunu dile getirmiş. İnsanların bir hata gördüğünde bile o hataya sevgiyle yaklaşması ve haksızlık gibi kötü bir eylemi aklına bile getirmemesi gerektiğini onun yerine sevgi duygusunu kalbine yayması gerektiğini söyleyerek sevginin öneminden bahsetmiştir.

3.3. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Nasihat

İnsanlar yaşanmışlıklarından edindikleri deneyimleri karşı tarafa aktırma ihtiyacı duyarlar. Bu deneyimler insanların kötü bir durumla karşılaşmadan deneyimlenmiş mevcut vakıalar karşısında alacakları tavrı da belirlemektedir. Alacakları tavır da zor duruma düşmelerini engelleyecektir ya da en az hasarla içindeki durumdan çıkmalarını sağlayacaktır. “*Âşıklar, şiirin renkli dünyasını ve*

etkileme gücünü kullanarak toplumsal düzenin korunması, yanlışların düzeltilmesi için nasihat etme şeklinde bir tavır takınırlar, bu konuda sorumluluk alırlar.” (Doğan, 2023, s. 575). Halk Şairi Erdal Avcı da toplumsal düzenin sağlanması konusunda sorumluluk alarak eserlerinde nasihat vermeyi ihmal etmemiştir. “Adam Gibi Adam” şiirinde duygularını şöyle ifade etmiştir:

*“Hani bazı şeyler dünyada alınmaz satın
İsterse olsun binlerce yatın ve katın
Görüp de insanlar diyorsa ki merhaba dostum
O zaman ben de sana diyem ki adam gibi adam*

*İnsanlık satılmaz para ile alamazsın ki
Ömür bitince bir saniye bile kalamazsın ki
Yalan sahtekârlık ile bir yere varamazsın ki
Doğru dürüst ol ki ben de sana diyem ki adam gibi adam*

*Saban ile tarla sürüyorsan öküzü dövme
Üst olsun ast olsun fark etmez birilerini kırma
Söylediğin sözde bile kul hakkı vardır sakın unutma
Ağzından çıkanı kulağın duysun ki ben de sana diyem ki adam gibi adam*

*Görev mevki ve imkânların çıkar için kullanma
Milyonlarca yetim öksüz vardır ahını alma
Namus şeref haysiyet satılmaz harama dalma
O zaman ben de sana diyem ki adam gibi adam*

*Ozan Erdal dalıp derinlere gittikçe gitti
Nemrut da çok güçlü idi gök tanrısını vurmaya çıktı
Şu yalan dünya kimleri yer ile bir etti
Hazreti Ömer gibi adil ol ki ben de sana diyem ki adam gibi adam (Avcı, 2008, s. 4).*

Erdal Avcı, yukarıdaki dördlükte insanlığın para ile bir karşılığının olmadığını, yalanla sahtekârlıkla kavuşulmak istenen mertebeye kavuşulamayacağını, iyi anılmak istiyorsak doğrudan şaşmamamız gerektiğini

anlatmak istemiştir. Belki bu konu milyonlarca kez eserlere konu edinmiştir ama her sanatçı kendine göre bir biçimle değerlendirmiştir. Sanatçı birçok eserinde nasihat vermiştir. Aşağıdaki eserinde yine kendince bir üslupla nasihat vererek deneyimlerinden yararlanılmasını hedeflemiştir:

Yaşam bir süreçtir insanca kullan
Gelince Azrail istenmez aman
Kattınsa malına bilerek haram
Nar olup düşüne yapışır oğul (88/2)

Erdal Avcı insanın doğumla ölüm arasındaki yaşamını Allah'ın insandan beklediği gibi yaşaması gerektiğini ve bu süreçte harama bulaşmamasını yoksa ölüm kapıyı çaldığında bunun hesabını cehennem ateşinde vereceğini hatırlatmıştır. Evet, hatırlatmıştır dedim çünkü aklı başında her insan haramın sonunun ne olduğunu bilir. Sanatçı “Seni Yakar” adlı şiirde yine kendince durumu etkileyici bir dille ifade etmeye çalışmıştır:

*“Gel güvenme servetine
Bir kıvılcım yakar geçer
Hiç güvenme gençliğine
Bir sivilce çıkar yeter*

*Çıkar yeter çıkar yeter
Gün geçiyor günden beter
Kötü olma insanoğlu
Cehennem de seni yakar*

*Gururlanıp hava atma
Doğru yoldan sakın sapma
Gariplere çelme takma
Burnun yere değer yeter*

*Değer yeter değer yeter
Gün geçiyor günden beter
Hak yeme sen insanoğlu
Cehennem de seni yakar*

*Elin harama gitmesin
Dilin hiç gıybet etmesin
İnsan insanı satmasın
Satılırsın o da yeter*

*O da yeter o da yeter
Gün geçiyor günden beter
Dünya malı dünyadadır
Paylaşıırken kavga çıkar.” (Avcı, 2018, s. 37).*

Erdal Avcı, insanların kendilerini diğer insanlardan yüksek görmemelerini ve kendinden güçsüz olan insanlara hayat yolunda köstek değil destek olması gerektiğini ifade etmiştir. Eğer köstek olurlarsa güçsüz olarak gördükleri insanların durumuna düşmelerinin kaçınılmaz son olduğunu ifade etmiştir. Bu eserde öğüt veren sanatçı şiirin geneline bakıldığında dünyanın gelip geçici bir yer olduğu mesajını iletmektedir.

3.4. Erdal Avcı’nın Şiirlerinde Doğal Afet

Doğal afetlerin insan yaşamındaki olumsuzlukları saymakla bitmez. Sel, deprem, fırtına vb. afetlerin karşısında durmak her zaman tüm hazırlıklara rağmen sonuç vermeyebilir. Hal böyle olunca birçok canımızın yitip gitmesi kaçınılmaz son olmaktadır. Ülkemizde de birçok doğal afet meydana gelmiştir. Ülkemizin deprem kuşağında olması nedeniyle büyük depremler yaşanmış ve birçok vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Sanatçımız da ülkemizde 1999 yılında yaşanan deprem felaketinin ardından yaşadığı duyguyu dizelere dökmüştür. Böylesi büyük felaketleri anlatmaya kelimeler kifayetsiz kalsa da sanatçı yaşadığı duyguları “Allah’ım” şiirinde kendince dile getirmiştir:

*“Yaylanıyor faylarımız
Viran olmuş kentlerimiz
Gitmiş nice canlarımız
Durdur Mevlam şu depremi*

*Gölcük İzmit şimdi Düzce
Neler oldu bilmem bize
Acı Mevlam halimize
Durdur artık şu depremi*

*Afatınla vurma bizi
Pel perişan etme bizi
Gör şu akan yaşımızı
Durdur Mevlam şu depremi*

*Artık yürek dayanmıyor
Taş üstünde taş kalmıyor
Kaynaşlı’dan ses gelmiyor
Durdur Mevlam şu depremi*

*Garip Erdal söyler bunu
Unutturdun gece günü
Kuru artık yurdumuzu
Durdur Mevlam şu depremi.”¹⁷ (12 Kasım 1999)*

Halk Şairi Erdal Avcı bu eseri 1999 yılında yaşanan deprem felaketinin ardından kaleme almıştır. Eserde ölümlerin ne denli çok olduğunu ve bu duruma yüreğinin dayanmadığını dile getirmiştir. “Deprem, yer kayaçlarında aniden ortaya çıkan enerjinin sismik dalgaların oluşturduğu sarsıntıdır.” (Uzun, 2023, s. 506). İşte bu sarsıntılar büyük felaketlerin yaşanmasına ve birçok ocağın sönmesine neden olmaktadır. Sanatçı da yaşanan deprem felaketinin ardından meydana gelen

¹⁷ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

artçıların devam etmesi nedeniyle Allah’a depremlerin son bulması için yalvarmaktadır.

Sanatçı ülkemizin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığı deprem üzerine duygularını “Allah’ım Düşmanlara Da Vermesin” adlı şiirde yine sanatıyla aktarmıştır:

*“Yaşlar doldu gözlerime
Yok olasın deprem seni
Beton çöktü bedenime
Yok olasın deprem seni*

*Deprem seni deprem seni
Yedin binlerce insanı*

*İşi ehline verebilseydik
Güvenli konut yapsaydık
Japonya’yı örnek alsaydık
Yok olasın deprem seni*

*Kalbime hançer saplandı
Uykularım haram oldu
Yüz binlerce insan evsiz kaldı
Yok olasın deprem seni*

*Bilim insanı danışman olsun
Acı günler geride kalsın
Hiç kimse gönül kırmasın
Yok olasın deprem seni*

*Allah birdir inanırım
Yalnız ona güvenirim
Haksızlığa karşı direnirim
Yok olasın deprem seni.”¹⁸*

Beton denen o soğuk yapının insan bedenine çöküp birçok hayatın yitip gitmesi karşında gözyaşlarına boğulan Erdal Avcı depremin artık yok olup gitmesini istiyor. Birçok hayatın dünyadan göçmesine neden olan deprem, sayısız ailenin yok olmasına ve birçok insanın evsiz kalmasına ayrıca daha saymakla bitmeyecek olumsuzlukların meydana gelmesine neden olmaktadır. Sanatçı eserde işini layıkıyla yapmayan müteahhitleri de eleştirmiştir.

Ülkemiz maden kaynakları bakımından zengin bir yer altı varlığına sahiptir. Bunun sonucu olarak da birçok maden ocağına sahibiz. Maden ocaklarında kazalara karşı pek çok önlem alınmakta fakat yine de azımsanmayacak sayıda kaza meydana gelmektedir. Bu kazalar sonucunda birçok vatandaşımız hayatını kaybetmektedir. Kazanın büyüğü küçüğü olmaz bir tek cana bile zarar gelmesi sadece o kişinin evine düşen bir ateş olmaz bizim ülkemizde. O bir can ülkemizdeki tüm insanların canı kabul edilir. Sanatçı da yitip giden canlarımız için içine düşen ateşin çıkardığı yangını dizelere aktarmıştır. “Kandilli Kömür Ocağı Faciası” adlı şiirle başka bir felaketin kendinde oluşturduğu derin yarayı dizelere dökmüştür:

*“Nedir bu felaket yıktı yuvamı
Viran koydu vallah tüten bacamı
Nasip değil artık görem yuvamı
Ayrıldı yollarım göremem artık*

*Ben indim ocağa ekmek parası
Zalim duman sarmış yok mu çaresi
Yavrum kimden ister simit parası
Ayrıldı yollarım görmem artık*

¹⁸ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

98 ölü kimi yareli
Kaldı gelin kızı allı karalı
Üç saat olmuş ta yavrum öpeli
Ayrıldı yollarım göremem artık

Zalım ocak derinine iniyor
Açmış yavrum elin babam gel diyor
Ne yazık ki yavrum yetim kalıyor
Ayrıldı yollarım görmem artık

Tüm Türkiye bu mateme büründü
Çok idi yareli hepsi sarıldı
Kimisi sabretti kimi bayıldı
Ayrıldı yollarım göremem artık

Erdal der ki Allah başa vermesin
Böyle felaketi vatan duymasın
Allah'ı sevenler yavrum dövmesin
Ayrıldı yollarım göremem artık.”¹⁹ (9 Mart 1983)

7 Mart 1983 tarihinde yaşanan Kandilli maden ocağındaki grizu patlamasında yitip giden 98 canımızın ardından yaşadığı büyük üzüntüyü dile getiren sanatçı ölen madencilerimizin ardında bıraktığı gelin ve çocukların dili olmuştur. “1983 yılında Zonguldak'ın Armutçuk ilçesinde meydana gelen grizu patlamasında, maden ocağı 103 işçiye mezar oldu.” (KanalB, 2014). Bu haber yazısından da anlaşılacağı üzere sanatçı eserini yazdığı andaki yitirilen can 98 iken ilerleyen günlerde eserinde de bahsettiği gibi yaralı olan canlarımızın arasından da yaşamını yitirenler olmuş ki 103 işçimizin ölüm haberi yapılmış.

Erdal Avcı, tüm dünyayı pençesine alan korona karşısında da duygularını anlatmak için sözcükleri yan yana dizmeye devam etmiştir. Bu durumu en net şekilde “Çek Git Korona” şiirinde dile getirmiştir:

¹⁹ Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*“İki bin yirmide korona dediler sardı dünyayı
Çok ta temiz deyildi kirletti bütün her yeri
Ne gecekondlu tanıdı ne de sarayı
Çek git bu dünyadan artık zalim korona*

*Çok paramız yoktu zaten fakirdik
Hakça adaletle bölüşmeyi zaten unuttuk
İşsize fakire tepeden baktık
Çek git bu dünyadan artık zalim korona*

*Keşke marta merenin yarı olmasını bilseydik
Devlet hazinesine biraz akça koysaydık
Kara gün gelince onu yeseydik
Çek git bu dünyadan artık zalim korona*

*Çarasız parasız insanları görüne ciyerim yandı
Hayat kayboldu ocaklar söndü
Sağlıkcılar uyumadı seferber oldu
Çek git Türkiyemden artık zalim korona*

*Demekki bilimi ilimi artırmak gerek
Çalışıp terleyip kazanmak gerek
Çalmadan çırpmadan adilce paylaşmak gerek
Çek git bu dünyadan artık zalim korona*

*Ben yazdım bunları ister ozan deyin isterse çoban
Makam mevki ne olursa olsun gözümde aynıdır insan
Her yaptığıın iyi kötüyü tek tek soracak Allah
Çek git bu dünyadan artık zalim korona.”²⁰*

Sanatçı eserinde koronanın zengin fakir ayırt etmeden her haneye girdiğini ve o kirli yüzünü gösterdiğini dile getirmiştir. Koronanın çok büyük yıkımlara

²⁰ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

neden olması nedeniyle dünyadan çekip gitmesini istemiştir. İlim konusunda daha da ilerlememiz gerektiğini yazmıştır.

Erdal Avcı, yukarıda seçtiğimiz eserlerinden de anlaşılacağı üzere doğal afetler karşısında sanatının yettiği kadar çekilen acılara, ıstıraplara, üzüntülere tercüman olmuştur. Sanatçının görevi de içinde yaşadığı topluma sözcü olmaktır. Erdal Avcı da toplumsal konularda halkın dili olmuştur.

3.5. Erdal Avcı'nın Şiirlerinde Evlilik

Halk Şairi Erdal Avcı'nın evlilik üzerine iki tane eserini tespit ettik. Evlilik Türk sosyal hayatının yapı taşlarından biridir. Evlilikler sonucunda toplumun en küçük yapı taşlarından biri olan aile meydana gelmektedir. Sanatçı şiirlerinde ailenin temelini oluşturacak olan evlilik üzerine kaleme aldığı eserlerinden biri olan “Elma” adlı şiirde iki aşkın evlilikle sonuçlanan aşklarından bahsetmiştir:

*“Elma dalda büyüyor ley ley leylalar
Damat gelin geliyor gül gül güleler
İkisi de bir boyda ley ley leylalar
Diyin mesut olalar gül gül güleler*

*Mor kınalar yakmış gelin eline
Yakmış gelinlik ince beline
Konuşuyor damat bakar geline
Böyle mutlu günlerde dostlar başına*

*Elmanın irisine ley ley leylalar
Taş attım birisine gül gül güleler
Gelin damat çok mutlu ley ley leylalar
Darısı başınıza gül gül güleler.”²¹ (23 Mayıs 1983)*

Sanatçının yazdığı bu eserde kına yakma geleneğine değindiği gözlerden kaçmamaktadır. “Kına Türk inanç sisteminde adanmış olmanın işaretidir. Bunun içindir ki, asker adayına, kurban edilecek hayvana, evliliğe aday olan gençlere,

²¹ Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

sünnet olacak çocuğa kına yakılır.” (Kalafat, 2010, s. 310). Kalafat’ın ifadesinde de belirttiği gibi kına bizim kültürümüzde adanmışlığın bir izidir. “Kına aynı zamanda temizliğin, saflığın, iyi niyetin simgesi olduğundan geline kına yakma coşku ile kutlanır. Bu kutlama gününe kına gecesi denir.” (Yardımcı, 2009, s. 2). Kına gecesi genellikle düğünden bir gün önce yapılan ve coşkuyla kutlanan bir gecedir. Sanatçı gelin ve damadın mutluluklarını gözler önüne sermiş ve herkesin başına böyle mutluluklar gelmesini dilemiştir. Elma âşık edebiyatı geleneğinde önemli bir sembol olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Âşıklar, sevgililerinin güzelliklerini anlatmak için, Türk kültür hayatında önemli bir yere sahip olan ve çok eskiden beri bildikleri elmanın şekli, rengi, kokusu, tadı ve başka özelliklerinden yararlanmışlardır. Özellikle saz şiiri geleneğinde şiir söyleyen âşıklar bir benzetme unsuru olarak elmaya sıkça yer vermişler ve sevgililerinin güzelliklerini resmetmişlerdir.” (Ayva, 2009, s. 98).

Erdal Avcı bu eserinde sevgilinin güzelliğini anlatmak için kullanmamıştır. *“Posof ilçe merkezi ve bağlı köyleri, elma ıslahı açısından araştırmaya değer görülmesi, elma genetik kaynakların bakımından geniş meyve varlığına sahip olmasındandır.” (Osmanoğlu & Balta, 2021, s. 389). Erdal Avcı yaptığımız bu alıntıdan yola çıktığımızda yöresinde önemli bir yere sahip olan elmayı eserinde kullanmıştır.*

Sanatçı eserinde güzel evliliklerden bahsederken bir diğer eserinde ihanetle nihayete eren bir başka evlilikten bahsetmiştir. *“Evlilikte, sevgide aldatma, sadakatsizlik.” (Türkçe Sözlük, 1998: 1052). Sanatçı tanımdaki anlamlara gelen ihaneti, “İhanet” adlı şiirde şu şekilde dizelere dökmüştür:*

*“Evlilik adına imza atıp ta
İhanet edenin kör olsun gözü
Nikah masasında evet deyip te
İhanet edenin kör olsun gözü*

*İster erkek olsun isterse kadın
Beyenip kolunu boynuna sardın
Bir sene geçmeden anam ben yandım
Deyip te gezenin kör olsun gözü*

*Namusu şerefi bilmem ne sandın
Tatlı mı söyledi lafa mı kandın
Dünyada bulmazsan ahrette yandın
İhanet edenin kör olsun gözü*

*Evlilik insana huzur vermeli
Eşler birbirini sevip saymalı
Üç günlük dünyada mesut olmalı
İhanet edenin kör olsun gözü.”²² (22 Mayıs 1983)*

Sanatçı evlilik birliğinin ihanetle sonuçlanmasını istememekte ve kavuşmak bölümlerinde ihanet edenlerin gözlerinin kör olmasını istemektedir. Erdal Avcı için evliliğin her ne olursa olsun sadakatin hâkim olduğu bir birlik içinde devam etmesi gerektiğini anlıyoruz. Bu istek tüm insanlar için de geçerli olan evrensel bir durumdur. İhanet mevcut olan güven duygusunun yitip gitmesine ve evliliklerin bitmesine neden olan bir eylemdir.

3.6. Erdal Avcı’nın Şiirlerinde Sıla Özlemi

Âşıklar bir nedenle gurbetin yolunu tutup sılada sevdiklerini bırakırlar. “Âşıklar iki sebepten dolayı sıllarını terk edip gurbete çıkarlar: Birincisi ellerinde saziyla diyar diyar dolaşarak gezdikleri yerlerde sanatlarını icra ederler. Bunun neticesinde maişetlerini sağlayacak bir gelir elde ederler. İkincisi ise rüyasında bir pir tarafından kendisine bade/dolu içirilir ve sevdiği kendisine gösterilir. Uyanınca rüyasında kendisine gösterilen sevgiliyi bulmak için gurbete çıkar.” (Özdemir, 2011, s. 137). Erdal Avcı ise ortaokul bittikten sonra ekmek parası için gurbetin yolunu tutmuştur. “Gurbetteki bir kimse için doğup büyüdüğü ve özlediği yer.” (Türkçe Sözlük, 1998, s. 897). Sıla içinde el değmez kor olan Erdal Avcı, aralıklarla da olsa memleketine gitmiş ama arada sırada memlekete gitmek insanın içindeki sıla özlemini dindirmez, sadece anlık mutluluk verir. İnsan gurbette rahat edemez nasıl ki kendi yatağımdan başka bir yatakta yattığımızda rahatsızlık duyuyorsak memlekette uzakta da rahat edemeyiz. Sanatçı da sılaya özlemini sözlere dökmüş ve bunu da “Çok Özledim” adlı şiirde dile getirmiştir:

²² Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*“Çocukluğum geldi akla düşündüm
Çok özledim köyüm seni neyliyorum
Karda kışta yürüdüğü yolların
Çok özledim köyüm seni neyliyorum*

*Siyah önlük beyaz yaka takardık
Üçer beşer sıralara oturduk
Yaylalardan tereyağın getirdik
Çok özledim köyüm seni neyliyorum*

*Kuzularla az mı koştuk yorulduk
Bakır tasta taze sütün içerdik
Ekmek için köyümüzü yitirdik
Çok özledim köyüm seni neyliyorum*

*Zalim gurbet bizi köyden ayırdı
Az da olsa karnımızı doyurdu
Ah gençliyim ne günlerim var idi
Çok özledim köyüm seni neyliyorum.”²³ (25 Şubat 2006)*

Erdal Avcı bu dizelerde sılada neler yaptığını ve bu kadar basit şeylerden ne kadar keyif aldığını dile getirirken neden gurbete gidip sılayı terk-i diyar eylediğini ifade etmiş. Hiç kimse zorunlu olmasa toprağını bırakıp gurbet ellere gidip sıla özlemi yaşamak istemez. Erdal Avcı da halk şairlerinin çoğunluğu gibi fakir bir çocukluk sürdüğü için ekmeğini kazanmak için gurbetin yolunu tutmuş ve sıladan bir kuş misali ayrılmıştır. Avcı, “Viraneye Dönmüş” adlı şiirinde sılayı şöyle dile getirmiştir:

*“Sıcaktı yuvamız oy tatlıdı aş
Dostlar gitmiş viraneye dönmüş oy
Doğrusu özledim oy bizim yerleri oy
Ölmüş annem babam viraneye dönmüş oy*

²³ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

Böyle mi olacaktı oy bizim sonumuz oy
Yürüdükçe duman sardı önümüz oy
Gelin dostlar murat alma günümüz oy
*Terk etmişler viraneye dönmüş oy (Ah zalim gurbet ah)”*²⁴

Erdal Avcı bu eserde ise sılanın anne, babasının ölümü, köyde kalan dostlarının da gurbete gidişiyle viraneye döndüğünden bahsetmiştir. Buradaki viraneye dönmek ifadesi yıkık dökük yaşanmaz bir yer olmaktan ziyade onu memlekete çeken asıl unsurların artık kalmamış olmasıdır. Her ne kadar sılada eskilerden kimse kalmasa da onların soluduğu havayı solumak, eski hatıraları yâd etmek için sılaya her zaman gidilir. İnsanların içinde her zaman emekli olunca köylerine yerleşme isteği olur. Bu istek olsa da gerçekleşmesi şartlara bağlı olarak değişkenlik göstermektedir.

3.7. Erdal Avcı’nın Şiirlerinde Millî ve Dini Bayramlar

Bayramlar bir milleti bir araya getiren birlik ve beraberliği pekiştiren önemli günlerdir. Ülkemizde millî ve dini bayramların sayısı bir hayli fazladır. Bayramların fazla olması milletimiz için önemli günlerin fazlalığını; birlik ve beraberliğimizin kuvvetli oluşunun nişanesidir. Erdal Avcı da bayramların ehemmiyetini bilen ve dile getiren bir sanatçıdır. Sanatçının millî ve dini bayramları konu edinen dört şiirini tespit ettik. Bu dört eserin ikisi millî, ikisi dini bayramları konu almaktadır. Dini bayramların ülkemizde nasıl coşkuyla kutlandığını dile getiren sanatçının şu dizeleri bize o coşkuyu vermektedir. “Bayram Olsun” adlı şiirde de bu durum şöyle ifade edilir:

“Bugün dini bayramımız
Coşkuludur insanımız
Cennet yurtta tüm halkımız
Bayramınız kutlu olsun

²⁴ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*Sevindirin çocukları
Onlar ister şekerleri
Unutmayın büyükleri
Öp elini bayram olsun*

*Kırmayın anne kalbini
Kimse çekmez bak derdini
Onlar çeker zahmetini
Öp elini bayram olsun*

*Erdal diyor darılmayın
Mezarları unutmayın
Kardeşliği hiç bozmayın
Kenetlenin bayram olsun.”²⁵ (19 Şubat 1996)*

Bayramların birleştirici gücü o birlik ve beraberliğin getirdiği coşkunluk tüm yurttaki kendini göstermektedir. Bayramlar herkese mutluluk getirse de insanlar bazı dönemlerde duydukları eksiklikten dolayı bayramları buruk geçirebilir. Erdal Avcı da kendi yaşadığı burukluğu eserinde şu şekilde dile getirmiştir:

Bayram sabahıydı erken uyandım
Silip gözyaşımı kadere yandım
Annemi babamı yanımda sandım
Bayram gelmiş ama bundan bana ne (76/2)

Halk Şairi Erdal Avcı bu şiirinde bayram sabahında tüm Müslümanların yaptığı gibi bayram namazı için erken kalkmıştır fakat anne ve babasının olmaması karşısında duyduğu üzüntü nedeniyle gözyaşına hâkim olamamıştır. Bu dörtlükten anne babasının vefat mı ettiklerini ya da anne babasından ayrı kalmanın onda uyandırdığı üzüntüden mi gözyaşlarına hâkim olamadığını tespit edememekteyiz. Erdal Avcı dini bayramların yanında millî bayramların onda oluşturduğu coşkuyu da kâğıda dökmüştür. “19 Mayıs” adlı şiirde duygularını şöyle ifade eder:

²⁵ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*“Bugünün anlamı oldukça büyük
Atamız Samsun’a ayak basıyor
Erzurum Sivas işte Ankara
Çekmiş al bayrağı bayram yapıyor*

*Kaçıyor karanlık Türk ulusundan
Parlıyor bir güneş işte Samsun’dan
Vatan kurtulmadan inmez atından
Hedefler Akdeniz Atam geliyor*

*Bütündür vatanım kimse bölemez
Ufacık taşına zarar veremez
Göklerden al bayrak bir daha inmez
Altında Mehmetçik selam duruyor*

*Emanettir atadan koruyun gençler
Yok eder düşmanı keskin bakışlar
Durduramaz bizi en soğuk kışlar
Kalbimizde vatan aşkı yanıyor*

*Erdal derki kutlu olsun vatana
Binlerce şehidi verdik biz sana
Nur olsun şehitleri doğuran ana
Anneler bacılar destan yazıyor.” (Avcı, 2008, s. 5).*

Atatürk gençlere her zaman çok güvenmiştir ve gençlere 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı’nı armağan etmiştir. Bayramın adı daha sonra 19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı olarak değiştirilmiştir. Atatürk’ün gençlere bu denli güvenmesi elbette çok önemlidir çünkü ülkemize sahip çıkacak, onu geleceğe emin adımlarla ilerletecek olan gençlerdir. Erdal Avcı da gençlere çok güvenmektedir. Yukarıdaki dizelerde de bunu açıkça ifade etmiştir. Ülkenin onlara emanet olduğunu ve düşmanlardan her zaman korumaları gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca en önemlisinin kalplerindeki vatan aşkının her zaman canlılığını koruduğunu dile getirmiştir. Mustafa Kemal ATATÜRK Türk gençliğine ne kadar

güveniyorsa yarının büyükleri olan çocukları da hiçbir zaman unutmamış ve dünyada tek olan çocuk bayramı 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı çocuklara armağan etmiştir. Avcı da “23 Nisan” adlı şiirde şöyle der:

*“Öyün Türk çocuğu göysün gererek
23 Nisan bizim içindir
Sonsuz saygılar olsun Atatürküme
Atılmış bu temel bizim içindir*

*Al bayrak altında mutlu ol daim
Asırlar geçse de bu bayram senin
Örnektir dünyaya senin bayramın
23 Nisan bizim içindir*

*Birçok millet bizimle kutlar bugünü
Mutlu eder bugün tüm çocukları
Nur içinde yatsın Ulu Önderi
Bu Vatan bu toprak bizim içindir.”²⁶ (12 Nisan 1987)*

Erdal Avcı yukarıdaki şiirinde Türk çocuklarının öğrenmesi gerektiğini, al bayrağın altında her zaman mutlu olacaklarını, bayramımızın tüm dünyaya örnek olduğunu ve dünyada tek olan çocuk bayramının diğer ülkelerin bizimle kutlayıp yarının geleceği olan çocukların mutlu olduğunu söylemiştir.

3.8. Erdal Avcı'nın Diğer Konulardaki Şiirleri

Halk Şairi Erdal Avcı birçok konuda şiir kaleme almıştır. Sanatçı bir eserinde insanın en yakın dostu olarak ifade edilen kitap için de “Kitap” adlı bir şiir yazmıştır:

*“Okumak yücelmek seninle başlar
Severim ben seni inan kitabım
Seninle bilinir geçmiş tarihler
Severim ben seni inan kitabım*

²⁶ Erdal Avcı'nın kendi notlarından alınmış eseridir.

*Okudukca inan içim ferahlar
Canlanır gözümdе geçmiş anılar
Unuttuklarımı kitap yeniler
Severim ben seni inan kitabım.”²⁷*

Okumanın insanı ileriye taşıdığını, geçmişini ondan öğrendiğini dile getirirken kavuştak bölümlerinde kitaplara olan sevgisini ifade etmiştir.

Erdal Avcı için büyüklere hürmet çok önemli bir yer edinmektedir. İnsan bebek, çocuk, ergen, genç, olgun ve son aşamada yaşlanır. Hayat doğal akışında ilerlese bu evrelerin son aşaması yaşlılıktır. İnsanlar yaşlılık evrelerini huzur içinde çoluğuyla çocuğuyla geçirmek ister. Her zaman bu huzur mümkün olamamaktadır. Sanatçı da 38 yaşında dul kalan ve yaşlılık zamanında büyütüp evlendirdiği evlatları tarafında yalnızlığa mahkûm edilen annenin hikâyesinden etkilenerek “Yıkıldım” adlı şiirde duygularını aktarmıştır:

*“Gençlik saat gibi geçti
Saçlarıma aklar düştü
Sevdiklerim hep hor gördü
Yıkıldım yavrum yavrum
Yıkıldım balam balam*

*Her yaptığım kötü oldu
Sevdim amma mızrak vurdu
Yokluk şu kalbimi vurdu
Yıkıldım yavrum yavrum
Yıkıldım balam balam*

*Hor görenler yaşlanmaz mı
Benim gibi taşlanmaz mı
Şu zalimler uslanmaz mı*

²⁷ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

Yıkıldım yavrum yavrum

Yıkıldım balam balam.” (Youtube, 2024)

Yukarıdaki eserde gençliğin çok hızlı akıp gittiğini, yaptığı iyiliklerin ona silah olarak geri döndüğünü söylemiş. Sanatçı ayrıca yaşlanan insanların hor görüldüğü ve eleştirildiğini dile getirilirken böyle bir şey beklemeyen annenin bu olumsuzluklar karşısında nasıl yıkıma uğradığına tercüman olmaya çalışılmıştır.

Erdal Avcı vatanını canını verecek kadar çok seven bir sanatçıdır. “Bizim Asker” adlı şiirinde Mehmetçiğimize de yer vermiştir:

“Türkiye’nin dört bir yanı güzeldir

Kışlada nöbette bizim askerler

Vatan için canın feda ederler

Barişte savaşta bizim askerler

Gururludur ordum millet seninle

Huzuru güveni buldum seninle

Ay yıldızlı bayrağımın altında

Şimşekler çaktıran bizim askerler

Anneler bacılar rahat uyurlar

Sizin sayenizde bilin askerler

Allah’ım korusun siz hepinizi

Sağlıkla sılaya dönün askerler

Erdal diyor canım feda vatana

Çağırırsınlar hemen gidem kutama

Selam olsun şehidime Ata’ma

Göklerde Türkiyem yazar askerler.” (Avcı, 2008, s. 4).

Erdal Avcı bu eserinde şehitlerimize ve Ata’mıza minnetlerini sunarken Solo Türk askeri pilotların gücünden bahsetmeden de geçmemiştir. Ayrıca Erdal Avcı “Her Türk Asker Doğar” söyleminden yola çıkarak ne zaman çağırılsa çağırılsın yine askere gideceğini ifade etmiştir.

Ülkemiz yeraltı zenginliklerine sahiptir. Yeraltı zenginlikleri ülkemizde birçok maden ocağı işletmesinin anahtarı olmuştur. Zonguldak da kömür madenleri bakımından oldukça zengin bir ildir. Bu da yöremizde madenciligi önemli kılan bir özelliktir. Bu durumu Avcı, “Karaelmas” adlı şiirde şöyle ifade etmiştir:

*“Kış almış kapıyı kar boran boran
Isıtmak gerekir koskoca vatan
Uzun Mehmet bulmuş işte al kullan
Zonguldak ilinde karaelmasım*

*Vurunca kazmayı parlar yüzüne
Çıkaran işcinin kuvvet dizine
Benzetir evini yaz sıcakına
Ereğli yanında karaelmasım*

*Nur içinde yatsın Uzun Mehmedi
Bulup kömürü de ısının dedi
Onun sayasında her yer ısındı
Zonguldak ilinde karaelmasım*

*Yüzlerce metrelik derinden çıkar
Çalışır fabrikalar hep onu yakar
Bitmek nedir bilmez çıktıkça çıkar
Zonguldak ilinde karaelmasım.”²⁸ (21 Ekim 1987).*

Erdal Avcı yukarıdaki dizelerde kömürün Uzun Mehmet tarafından bulunduğunu kış ayında evi yaza çevirdiğini, maden ocağında maden rezervlerinin ne kadar çok olduğunu ve yüzlerce metre toprağın altından çıkarıldığını yazmıştır. Ayrıca enerji kaynağı olarak kullanılan kömürün bu bölgeden çıkarılması sanatçının da yıllarca çalıştığı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikasının burada kurulup binlerce kişinin ekmek kapısı olmasını sağlamıştır. Sanatçı çalışıp emekli olduğu

²⁸ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

Erdemir için “20.Yılında Daha da Çok Yücel Güzel ERDEMİR” adlı şiirde şu dizeleri yazmıştır:

*“Seninle gururlu inan vatanım
Söylenir dünyada her zaman adın
Kara ve denizden gidiyor malın
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*Ereğli Güllüç arası yerin
Kimi yerin sıcak kimisi serin
Üretim halinde çifte fırının
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*İskenderun Karabük kardeşdir sana
Katkınız çok büyük inan vatana
Allah sağlık versin üretim yapanlara
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*Ürettiyin mallar besler vatani
Elde ediliyor böyle başarı
Eritir fırınlar toprak taşları
Daha da çok yücel güzel Erdemir*

*Ne kadar da övsem layıksın buna
Döviz getirirsin şanlı vatana
Kutlu olsun yirminci yılın tüm personele
Daha da çok yücel güzel Erdemir.”²⁹ (21 Mart 1985).*

Sanatçı Erdemir’in ülke ekonomisine katkısından bahsederken herkesin onunla övündüğünü ve gurur duyduğunu bu dizelerle anlatmaya çalışmıştır.

“Türkiye çelik sektörünün öncüsü Erdemir, 15 Mayıs 1965’te ülkenin yassı çelik ihtiyacını karşılamak üzere Karadeniz Ereğli’de kurulu tesislerinde üretime başladı. Erdemir, yarım asrı aşkın köklü geçmişinden edindiği deneyimiyle uluslararası kalite standartlarında sıcak ve soğuk haddelenmiş yassı çelik, levha,

²⁹ Erdal Avcı’nın kendi notlarından alınmış eseridir.

kalay, krom ve galvaniz kaplamalı sac üretiyor. Erdemir, yaklaşık 4 milyon ton ham çelik ve 5 milyon ton nihai ürün kapasitesiyle tüm dünyada bilinen ve güvenilir bir iş ortağı olarak çelik kullanıcıları tarafından tercih ediliyor.” (Erdemir, 2025).

Alıntıya baktığımızda Erdal Avcı’nın Erdemir’den övgü dolu sözlerle bahsetmesi doğal bir sonuçtur. Sanatçı eserinde Erdemir’in başarısının artarak devam etmesini temenni etmiştir.

Erdal Avcı eserlerinde genel geçer temalar dışında hayatında iz bırakan konulara da ayrıca yer vererek eserlerini oluşturmuştur.

SONUÇ

Türkler tarih sahnesinde yer almaya başladıkları andan itibaren şairler ozan, kam, baksı ve oyun adlarıyla nitelendirilmiştir. Daha sonra bu isimlerin yerini İslamiyet'in kabulüyle birlikte âşık kavramı almıştır. Âşık kavramı en yaygın kullanılan isim olmuştur. Âşık, saz çalabilen, usta çırak ilişkisi ile yetişen, irticalen şiir söyleyebilen, okuryazar ya da okuryazar olmayan ve fakir olan kişidir. Halk Şairi diye nitelendirdiğimiz Halk Şairi Erdal Avcı âşıklığın en önemli özelliklerinden biri olan irticalen şiir yazma geleneğine sahip olmayan fakat eserlerine yazarak hayat veren, âşık kollarından birine dâhil olmayan bir sanatçıdır. Eserlerine yazarak hayat veren bir sanatçı olması ona halk şairi unvanını kazandırmıştır. Sanatçı, sanat hayatına usta çırak ilişkisi ile başlamamıştır. Sanatçı badeli âşıklar gibi gördüğü rüya neticesinde sabah kalktığına eline saz alıp çalmaya başlamamıştır. Sanatçı çeşitli âşıklardan etkilenmiş fakat ona saz çalmayı ortaokul öğretmeni ücretsiz ders vererek öğretmiştir. Halk Şairi Erdal Avcı usta bir âşığın yanında onu izleyerek ve onun türkülerini okuyarak yetişmediği için bir kola mensup değildir. Fakat Halk Şairi Erdal Avcı, Posoflu âşıklar; Âşık Müdavi, Posoflu Âşık Zülali gibi büyük sanatçılarla aynı memleketin insanıdır. Sanatçının kendi coğrafyasının sanatçılarından etkilenmesi kaçınılmazdır. Sanatçı, âşıkların yaşadıkları genel kader olan fakirlikle küçük yaşta tanışmıştır. Âşıklar memleketlerini ya rüyalarında gördükleri güzeli aramak ya da köy köy, kahvehane kahvehane gezerek ekmek paralarını kazanmak için terk ederler. Halk Şairi Erdal Avcı ise ekmek parası için ortaokul bittikten sonra sılayı terk etmiş ve hala sıladan ayrı yaşamaktadır. Sanatçı iş hayatına atıldıktan sonra ekonomik durumunu düzeltmiştir. Ekonomik durumu düzelen sanatçı yine de bu geleneği yaşatmaya devam etmiştir.

Badeli âşıklar, gördükleri rüyalarda Pir'in onlara verdikleri mahlasları kullanırlar. Halk Şairi Erdal Avcı, badeli bir sanatçı değildir. Sanatçı mahlas olarak genellikle kendi adını bazen adının yanında soyadını da kullanmıştır. Sanatçı nadir olarak bazı eserlerinde adının önüne çeşitli sıfatlar koyarak kendine mahlas üretmiştir. Mahlas olarak ad ve soyadını heceye uydurmak için bazen adını bazen hem ad hem soyadını kullandığı tespit edilmiştir.

Halk Şairi Erdal Avcı, âşıklar arasında pek tanınan bir sanatçı olmamasına karşın Kdz. Ereğli’de yıllarca yaptığı televizyon programlarıyla yaşadığı şehirde belli bir izleyici kitlesine ulaşmıştır. Kdz. Ereğli’de yaşayan Karslıların gecelerinde sunuculuk yapar ve saz eşliğinde eserlerini icra eder. Sanatçı için düzenlenen bu geceler onun için eserlerini halkla buluşturabileceği geniş bir platform olmuştur. Erdal Avcı’nın bu gecelere sürekli çağırılması sanatının ve sanatçı kişiliğinin beğenildiğini kanıtlamaktadır. Sanatçı günümüz elektronik kültür ortamında teknolojinin imkânlarından yararlanarak eserlerinden bazılarını YouTube’de açtığı kanala yüklemiştir. Biz de tezimizde YouTube’ye yüklediği eserlerine, televizyon programlarında icra ettiği eserlere karekod olarak tezimizin içinde yer vererek teknolojiyi de tezimizde aktif olarak kullandık. Böylelikle tezden yararlanmak isteyenlerin kaynağa daha hızlı bir şekilde ulaşmasını sağlamış olduk.

Sanatçı kendi eserlerinden oluşan albümünü Hülya Plak etiketiyle çıkarır. Çıkarılan bu kasetten, hem albüm yapımcısı hem de rahmetli babasının büyük gayretleriyle iyi bir satış elde edilir. Elden edilen bu satışın fazla olmasından dolayı sanatçının kendisinde bile albümün orijinal hali değil kopyası bulunmaktadır. Erdal Avcı bu çalışmalarının yanında bir de Kalmadı adında bir şiir kitabı da çıkarır. Sanatçı bütün bu çalışmalarıyla kültürümüze yaptığı katkıları gelecek kuşaklara aktarmaya çalışarak, halk şairliği geleneğinin de canlı kalmasını sağlar. Sanatçı yaptığı tüm bu çalışmalarla kadim kültürümüzün gelecek kuşaklara aktarılması konusunda önemli katkılar sağlamıştır. Erdal Avcı eserlerini bu şekilde yayınlarak eserlerinin hem başkaları tarafından sahiplenilmesinin önüne geçmiş oldu hem de eserlerinin unutulup gitmesinin önüne geçmiş olmuştur.

Halk Şairi Erdal Avcı’nın, incelediğimiz 150 eserinin 127 tanesi hece ölçüsü, 23 tanesi serbest ölçüyle yazılmıştır. Sanatçı eserlerinde genellikle 8 ve 11’li heceleri kullanırken serbest ölçüde yazdığı şiirlerin sayısı da bir hayli fazladır. Erdal Avcı’nın hece ölçüsünü kullanması onun bu konuda bilgi sahibi olduğunu göstermekle beraber eserlerinde hece kusurları da bulunmaktadır. Halk Şairi Erdal Avcı heceyle yazdığı eserlerinde durak da kullanarak şiirlerinde ahengi sağlamaya çalışmıştır. Fakat sanatçının yine durak kullanmadığı eserleri bulunmaktadır. Sanatçının hece ve duraklarda yaptığı hatalar sanatçının bu yönlerinin zayıf olduğunun göstergesidir.

Halk Şairi Erdal Avcı şiirlerinde redif, kafiye gibi ahenk unsurlarına yer vermiştir. Erdal Avcı eserlerinde daha çok yarım kafiye yer vermişti. Sanatçının şiirlerinde yer vermiş olduğu bu ahenk unsurları eserlerindeki müzikaliteyi arttırmış ve eserin daha akılda kalıcı olmasını sağlamıştır. Ayrıca teşbih, teşhis, tezat, telmih vb. söz sanatlarını kullanarak sanatının gücünü de ortaya koymuştur. Sanatçının eserlerinde söz sanatlarından en fazla tezat sanatına yer verdiği ıstıak ve ıktıbas sanatlarını çok az kullandığı tespit edilmiştir.

Erdal Avcı şiirlerini meydana getirirken sade, anlaşılır ve süsten uzak bir dil kullanmıştır. Şiirlerini meydana getirirken göstermiş olduğu bu özellik eserlerinin rahat bir şekilde anlaşılır olmasını sağlamıştır.

Halk Şairi Erdal Avcı eserlerinde anlama derinlik katmak ve anlamı etkili kılmak adına anonim halk edebiyatının önemli ürünlerinden ikisi olan deyim ve atasözlerini eserlerinde kullanarak anlam bakımından yoğunluk kazanmayı hedeflemiştir. Sanatçı atasözü ve deyimleri kullanarak eserlerinde duru bir anlatımı yakalamayı da başarmıştır. Yakalamayı başardığı bu duru anlatımla gereksiz sözcük kullanmayı dinleyenlerini/okurlarını eserlerindeki anlam inceliğiyle başa bırakmayı başarmıştır. Erdal Avcı, şiirlerinde kullandığı atasözü ve deyimler tek tek tespit edilmiş ve eserlerinde atasözlerimizden sadece üç tanesine yer verdiğini görürken deyimlerin yoğunluk olarak daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Sanatçının deyim ve atasözlerine eserlerinde yer vermesi sadece anlamı güçlendirmesi bakımından değil kültürümüzün önemli değeri olmaları bakımından gelecek kuşaklara da aktırılıyor olmasından dolayı da kıymetlidir.

Halk Şairi Erdal Avcı, içinde yaşadığı toplumun sorunlarını her zaman eserlerinde işlemiştir. Sanatçı meydana gelen doğal afetler, kazalar, dünyada yayılıp ülkemizi de etkileyen hastalıklar gibi konuları eserlerimizde işleyerek sanatçı duyarlılığını gözler önüne sermiştir. Sanatçı eserlerinde vatan sevgisinden askerimize olan yoğun sevgiden bahsederek ülkesine olan bağlılığını ortaya koymuştur. Eserlerinde işlediği çevre sorunlarıyla çevreye olan duyarlılığını gür bir biçimde ifade etmiştir. Şiirlerinde millî ve dini bayramları işleyerek bayramların milletimiz için önemini şiirinin etkileyici gücüyle anlatmaya çalışmıştır. Erdal Avcı sanatçılığının yanında her ne kadar ambar memurluğu yapsa da şairlik yönünü hiçbir zaman bırakmamış bu konudaki üretkenliğini her zaman devam ettirmiş.

Sanatçı belli bir ekonomik güce sahip olsa da içinde yaşadığı toplumun dili olmaktan hiçbir zaman vazgeçmemiştir.

Biz hazırladığımız bu tezimizde hem akademik alanda hem de çok küçük bir sanat çevresi dışında bilinmeyen Halk Şairi Erdal Avcı gibi bir değerin geniş kitleler tarafından tanınırlığını arttırmaya çalıştık. Erdal Avcı'nın derlediğimiz ve incelediğimiz 150 eserlerinin Türk halk edebiyatı ve kültürüne kazandırmaya çalıştık.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Ö. (1988). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Alptekin, A. B. & Sakaoğlu, S. (2006). *Türk Saz Şairleri Antolojisi*. Ankara: Akçağ Yayınları
- Anonim. (2011). *Kafkaslara Açılan Kapımız Ardahan*. Ankara: T.C. Ardahan Valiliği İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü.
- Anonim. (2012). *Kafkaslara Açılan Kapımız Ardahan*. Ankara: T.C. Ardahan Valiliği İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü.
- Arslan, E. (1975). *Çıldırli Âşık Şenlik'in Hayatı, Şiirleri ve Hikâyeleri*. Ankara: Sevinç Matbaası
- Artun, E. (2014). *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Aslan, F. (2007). Kars Yöresi Âşıklarının Usta-Çırak Geleneği Bakımından Değerlendirilmesi. *Journal of Turkish Language and Literature*, 36 36, 41-77.
- Atık, K. (2021). Seyrânî'nin Şiirlerinde Beşeri Aşk ve Estetik, *II. Uluslararası Develi - Âşık Seyrânî ve Türk Kültürü Kongresi* içinde 2, s.147-153, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Avcı, E. (1993). Hülya Plak.
- Avcı, E. (2003). Kaldık Baş Başa. *Demokrat*, Ekim 16, 3.
- Avcı, E. (2018). *Kalmadı*, İstanbul: Caretta Kitapları Tortuga.
- Avcı, E. (2003). Şaştık Ya Oğul. *Demokrat*, Haziran 11, 3.
- Avcı, E. (2007). Vatandaş. *Demokrat*, Temmuz 3, 4.
- Avcı, E. (2008). Sen Kimsin Ben Kimim ki, *Demokrat*, Eylül 16, 5
- Avcı, E. (2008). Ereğlim, *Demokrat*, Haziran 18, 4.
- Avcı, E. (2008). Utandım Kardeş, *Demokrat*, Haziran 27, 4.
- Avcı, E. (2008). Bizim Asker, *Demokrat*, Mart 1, 4.
- Avcı, E. (2008). Adam Gibi Adam, *Demokrat*, Mart 8, 4.
- Avcı, E. (2008). Ondan Sor ve Öğren, *Demokrat*, Mayıs 10, 1.
- Avcı, E. (2008). Garip, *Demokrat*, Mayıs 17, 4.

- Avcı, E. (2008). 19 Mayıs, *Demokrat*, Mayıs 19, 5.
- Ayva, A. (2009). Âşıkların Dilinde 'Elma - Sevgili' İlişkisi. *Tarım Bilimleri Araştırma Dergisi*, 2 (1), 93-98.
- Bars, M. E. (2020). Âşık Kimdir?. *Uluslararası Halkbilimi Araştırma Dergisi*, 3, (2), 168-193.
- Bekki, S. (2008). Anadolu Sahası Halk Şiirinde Kafiye: Tespitler ve Öneriler. *Millî Folklor*, 20, (78), 55-67.
- Boratav, P.N (1969). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınevi
- Bulut, M. (2020). Atasözlerinde Deyim Aktarması. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 6 (14), 750-777.
- Çetinkaya Karakoyun, Ü. (2019). Mecazlı Sözcüklerin Tenasüp İçindeki Yeri, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 23, (1), 238-244.
- Çobanoğlu, Ö. (2007). *Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul*. İstanbul: 3F Yayınevi.
- Demirci, M. (2011). *Tefsir Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Diyanet İşleri Başkanlığı [DİB]. *Hadislerle İslam 1*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Dilçin, C. (2005). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Doğan F. (2023). Türk Saz (Âşık) Şiirinde Nasihat. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 569-597.
- Durbilmez, B. (2010) Âşıklık Geleneklerinde Saz, *Millî Folklor*, (85), 148-158.
- Eliaçık, M. (2018). Arap Harfli Belâgat Kitaplarında İştikâk Sanatı ve Onun Cinasla İlişkisi. *Researcher: Social Science Studies*, 6, (3), 288-294.
- Erdoğan, M. (2001). *Halk Ozanı Erdal Avcı*. Lisans Bitirme Ödevi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi.
- Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi [Erdemir]. (2025). Ocak 12, 2025 tarihinde <https://erdemir.com.tr/kurumsal/kurumsal-alt-sayfa> adresinden alındı.
- Fromm, E. (2017). *Rüyalar Masallar Mitler*. (A. Arıtan & K. H. Ökten Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Gicili, B. (1997). *Karadeniz Ereğli'de Kars Halk Musikisi Geleneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Günay, U. (1999). *Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Güzel, A. (2006). *Dini-Tasavvufî Türk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- İsen, M. & Horata, O. & Macit, M. & Kılıç, F. & Aksoyak, H. (2011). *Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayıncılık.
- Kabaklı, A. (2008). *Âşık Edebiyatı*. İstanbul: Türk Edebiyat Vakfı Yayınları.
- Kalafat, Y. (2010). *Doğu Anadolu’da Eski Türk İnançlarının İzleri*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- KanalB (2014). Aralık 1, 2024 tarihinde <https://web.archive.org/web/20140517120403/http://www.kanalb.com.tr/haber.php?HaberNo=55702#.U3dQOXbP32d> adresinden alındı.
- Kartal, A. (2007). Türk Edebiyatında Belâgat Çalışmaları ve "Tezâd" ve "Telmih" Sanatlarına Eleştirel Bir Bakış. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, (1), 413-428.
- Kaya D. (2020). Âşıklık Geleneğinde Sefil Mahlaslı Halk Şairleri, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (94), 161-170.
- Kaya, D. (1999). Âşık Şiirinde Ayakla İlgili Problemler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (8), s. 335-348.
- Kaya, D. (2000). *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*. İstanbul: Kitabevi.
- Köktürk, Ş. (2019). Âşık Tarzı Şiirin Ustasız Çıraksız Temsilcisi: Âşık İnanî, *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 22-29.
- Köprülü, M. F. (2004). *Saz Şairleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kuyumcu, E. (2023). Türkçenin Fonetik Poetikası: Aliterasyon ve Asonans, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (32), 265-280.
- Külekçi, N. (2005). *Açıklamalar ve Örneklerle Edebî Sanatlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ong, W. J. (2020). *Sözlü ve Yazılı Kültür Sözüün Teknololeşmesi*. (S. Postacıoğlu Banon Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Osmanoğlu A. & Balta F. (2021). Posof Yöresi Elma Popülasyonunda Periyodisite Göstermeyen Tipler. *Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 388–395.
- Özarslan, M. (2001). *Erzurum Âşıklık Geleneği*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özdemir, C. (2011). Âşıkların Dilinden Âşıklık Geleneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (17), 130-146.

- Özdemir, S. D. (2023). Âşık Seyrânî'nin Şiirlerinde Yer Alan Peygamber Kıssaları Üzerine Sembolik Motifler Bağlamında Bir İnceleme, *III. Uluslararası Develi - Âşık Seyrânî ve Türk Kültürü Kongresi* içinde C. 2, s.175-186, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Pala, İ. (2005). *İki Dirhem Bir Çekirdek*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Sağ, M. (2012). Bir Sembol Olarak “Kilim”. *Arış Dergisi*, (8), 116-120.
- Sakallı, F. (2008) Türk Şiirinde Redif ve Batı Şiirindeki Karşılığı, *Gazi Türkiyat*, 1(3), 147-169.
- Saraç, M. A. Y. (2020). *Klasik Edebiyat Bilgisi Belagat*. Ankara: Gökkuşbu Yayınları.
- Şenocak, E. (2020). Kültürel Bellekte Askere Yollama Geleneği: Baskil (Elazığ) ve Çevresi Örneği. *Akra Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 8 (22), 49-61.
- Şimşek, E. (2016.) Âşık Veysel'in Âşıklık Geleneği İçerisindeki Yeri Üzerine Bir Değerlendirme. *Akra Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 3 (9), 117-126.
- Turhan, M. (2012). Değerler Eğitimi Açısından Türk Halk Müziği ve Halk Ozanları: Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel ve Özay Gönülüm Bağlamında Bir İnceleme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 3 (6), 117-128.
- Tutu, S. B. (2008). Saz Çalmayan Âşık: Âşık Ali Doğan (Berdarî), *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 8 (2), 103-110.
- Türkan, T. (2011). Tadrîc. *TDV İslam Ansiklopedisi C. 40* içinde (s.265), İstanbul: TDV Yayınları.
- Türk Diyanet Vakfı [TDV]. (2025). İktibas. Ekim 10, 2024 tarihinde <https://islamansiklopedisi.org.tr/iktibas> adresinden alındı.
- Türkçe Sözlük [TDK]. (1998). Ankara: TDK Yayınları.
- Uzun, C. (2023). 6 Şubat Depremi ve Twitter Duygu Analizi. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 63 (2), 503-517.
- Yardımcı, M. (2008). Geleneksel Kültürümüzde ve Âşıkların Dilinde Kına. *Folklor/edebiyat*, 14 (54), 81-93.
- Yardımcı, M. (2019). *Başlangıçtan Günümüze Türk Halk Şiiri*. İzmir: Kanyılmaz Matbaacılık.
- Yavuz, O. & Bakış, R. (2023). Âşık Veysel'de Varoluşun Boyutları. *Akademik Platform İslami Araştırmalar Dergisi* 7 (3), 375-393.

- Yıldırım, M. E. (2024). Adaletin Ömercesi (r.a). *Bâd-ı Sabâ Sanat ve Kültür Dergisi*, Aralık 2024, 8-9.
- Yiğit, N. H. (2022). Türkülere Yansıyan Yönleriyle Askerlik Sistemi. *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi E-Dergisi*, 9 (2), 13-43.
- Youtube (2024). 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kutlu Olsun. Eylül 21, 2024 tarihinde https://www.youtube.com/watch?v=ufigEg0-H_8E adresinden alındı.
- Youtube (2024). Ağlama. Ekim 18, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=n5vijQv08SQ> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Ah Zalim Gurbet. Eylül 21, 2024 tarihinde https://www.youtube.com/watch?v=LhVfmx1_xMs adresinden alındı.
- Youtube (2024). Aralık 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=Sc0rUMX0JRk> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Aralık 7, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=qAHIXuCzSAU> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Çevremiz Gül Olsa Bülbül Ötmez mi - Erdal Avcı. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=JfLkSu0LLas> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Çıkıp Sırtımıza-Ezdiler Baba. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=gh50ITznUIc> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Erdal Acı - Para (Herkes İnce Hesap Yapar). Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=ZnRKRlr1ajo> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Erdal Avcı - Özüm Menden Kopardılar. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=V1CT-Jcqmq08> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Erdal Avcı - Yıkıldım Yavrum. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=BbUzYieVTY4> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Erdal Avcı-Ana. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=1qqKt3uMbBs> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Erdal Avcı-Vekil. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=eRfmrGwbJeo> adresinden alındı.
- Youtube (2024). Kasım 5, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=uxAOIQJiS0g&t=59s> adresinden alındı.

Youtube (2024). Nerede Kalmış Benim Köyüm. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=WCWNi2Yq7QM> adresinden alındı.

Youtube (2024). Yok Olasın Deprem Seni- Erdal AVCI. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=UYWE8qBSYnE> adresinden alındı.

Youtube (2024). Yok Olmuş Ormanlar, Yeşil Kalmamış. Eylül 21, 2024 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=u0rdJk2rR2A> adresinden alındı.

EKLER

Ek 1: Düğün (Uşşak Türkü)

Düğünümüz şen ola anımız baki kala
Üzülmeyin bekârlar darısı size gele.

Dağlar dağlar oy dağlar
Çevresi çimen dağlar
Gelin damat çok mutlu
Annesi neden ağlar.

Düğün dernek kuruldu
Davul zurna vuruldu
Ben babayım oynarım
Bak oğlum damat oldu.

Dağlar dağlar oy dağlar
Çevresi çimen dağlar
Gelin damat çok mutlu
Annesi neden ağlar.

Çalın gelin oynasın
Kötü günler görmesin
Diliyelim Allah'tan
Hiç ayrılık olmasın.

Ek 2: Havuz

Bir taş attım havuza
Yüzüp çıkmadı yüze
Komşu gözün kör olsun
Kızın vermedin bize

Oy desinler desinler
Kız saçını örsünler
Gördüm vuruldum sana
Seni bana versinler

Havuzun taşlarına
Vuruldum kaşlarına
Kız gözümde yaş gördüm
Kurbanam yaşlarına

Oy desinler desinler
Kız saçını örsünler
Gördüm vuruldum sana
Seni bana versinler.

02 Haziran 1983

Ek 3: Yanıyom

Kibrit aldım kutuda

Mendil kaldı çatıda

Kız anan gördü bizi

Yan odada uykuda

Yanıyom kız yanıyom

Ben de seni seviyom

Kibrit çaktım odada

Çıra yaktım sobada

Kız vallah sardım seni

Dün akşamki rüyada

Yanıyom kız yanıyom

Ben de seni seviyom

Kibrit attım kuyuya

Selam verdim dayıya

Kız babandan istedim

Dedi biraz büyüye

Yanıyom kız yanıyom

Ben de seni seviyom.

Ek 4: Gülmek Yakışmıyor Bana

Gülmek yakışmıyor bana
Ben her zaman gülemem ki
Yazımda yok bana gülmek
Yazılmış bu silemem ki

Silemem ki silemem ki
Yoktur gücüm silemem ki
Beni dertten derde koydun
Bitmez derdim gülemem ki

Sahil boyu insan dolu
Herkes gezer gezemem ki
Son cevabın hayır oldu
Sana mektup yazamam ki

Yazamam ki yazamam ki
Kalemim yok yazamam ki
O son sözün yıktı beni
Herkes gibi gezemem ki.

Ek 5: Yıkıldım

Gençlik saat gibi geçti
Saçlarıma aklar düştü
Sevdiklerim hep hor gördü
Yıkıldım yavrum yavrum
Yıkıldım balam balam

Her yaptığım kötü oldu
Sevdim amma mızrak vurdu
Yokluk şu kalbimi vurdu
Yıkıldım yavrum yavrum
Yıkıldım balam balam

Hor görenler yaşlanmaz mı
Benim gibi taşlanmaz mı
Şu zalimler uslanmaz mı
Yıkıldım yavrum yavrum
Yıkıldım balam balam.³⁰ (Youtube, 2024).

Ek 6: Bıktım

Bıktım senden yalan dünya

Dolan dolan dolandırdın

Türlü türlü nimetin var

Yedim midem bulandırdın

Bulandırdın bulandırdın

Hep dert ile dolandırdın

Kalkıp yürüyeyim dedim

Vurup başım dolandırdın

Doyum olmaz güneşine

Ne yazına ne kışına

Düştün felek hep peşime

Düz yolumu dolandırdın

Dolandırdın dolandırdın

Hep gözümü sulandırdın

Yattım biraz uyuyayım

Vurup tekme uyandırdın.

Ek 7: Ne Kerem'im ne de Aslı

Dün iyi dim bugün iyi
Görmüyordum kötü günü
Şimdi hasta yatağında
Arıyorum iyi günü

Gün gün gün

Dün genç idim bugün yaşlı
Ne Kerem'im ne de Aslı
Sardı ateş dört yanı mı
Yanıyorum yaşlı yaşlı

Dün hastaydım bugün ölü
Bitirdim dünyada yolu
Bakın işte yolun sonu
Ölüyorum acı acı.

Ek 8: Divaneyim

Dostum ben bir divaneyim

Dostum ben bir divaneyim

Eller ağlatıyor beni

Benden başka var mı bilmem

Diller ağlatıyo beni

Dostum ben bir biçareyim

Gülen ağlatıyor beni

Karamsarlık dolu gönlüm

Seven ağlatıyor beni

Dostum ben bir çileliyim

Çilem ağlatıyor beni

İyi günüm yoktur benim

Gam kervanı çeker beni.

Ek 9: Halim Başka

Zalim benim halim başka
Gidemiyom yolum başka
Vurup vurup ağlatırım
Sazımdaki telim başka

Yaktın beni şu âlemde
Bu halime gülen başka
Herkes basit sanar amma
İçimdeki yaram başka

Sen bir kalbi karaymışsın
Bu sevgime havan başka
Aşkın verem etti beni
Daha senin davan başka.

Ek 10: Öğretmenler

Sorumluluk çoktur onlarda

Taşıyorlar öğretmenler

Emanettir talebeler

Bakıyorlar öğretmenler

Bilim teknik okulda başlar

Bilgi verir öğretmenler

Altı yaşında bir bebeyi

Eyitiyor öğretmenler

Sabah demez akşam demez

Okuturlar öğretmenler

Çok çalışan talebeyle

Gururludur öğretmenler

Kültürümüzün semboludur

Yurdumuzda öğretmenler

Ne usanır ne de bıkar

Okutmaktan öğretmenler.

28 Ekim 1984

Ek 11: Sakin Olun Nolur Gençler

Başımızda türlü dertler
Sakin olun nolur gençler
Futbol kavga getirirse
Bu da oyun olmaz gençler

Her maçta bir genç ölürse
Güzel huzur bozulursa
Oyun kavgaya dönerse
Yakışır mı size gençler

Kolay yetişmez bir insan
Herkes gibi o da bir can
Her olayda içim yanar
Hoş görülü olun gençler

İnsan diyolog kurandır
Yenip yenilme kuraldır
Her öfke büyük zarardır
Sakin olur nolur gençler.

20 Mart 1995

Ek 12: Cumhuriyet

Temel taşı Atatürk'ten
Cumhuriyet bayramımız
Kovuldu düşman bu yurttan
Vatan bizim vatanımız

Bayrak bizim bayrağımız
Kutlu olsun bayramınız

Her taşında şehit kanı
Koruyalım biz vatani
Bir Mehmetcik bin düşmanı
Vatan bizim vatanımız

Bayrak bizim bayrağımız
Kutlu olsun bayramınız

Selam saygı kuranlara
Al bayrağı verenlere
Bizden sonra şu gençlere
Vatan sizin vatanınız

Bayrak sizin bayrağınız
Kutlu olsun bayramınız

Canım feda olsun sana
Bir taşın vermem düşmana
Edirne'den Ardahan'a
Vatan bizim vatanımız

Bayrak bizim bayrağımız
Kutlu olsun bayramınız³¹ (1 Mart 1999)

³¹ Eser noter kayıtlıdır.

Ek 13: Yerli Malı

Vatan millet seviyorsan
İyi günler bekliyorsan
Ülkem kalkınsın diyorsan
Yerli malı kullan dostum

Kendin üret kendin kullan
Döviz alır dıştan gelen
Avrupa'ya gitmez paran
Yerli malı kullan dostum

Öz kaynağın deyerlendir
Herkesi sana özendir
Yarının için güvendir
Yerli malı kullan dostum.

Ek 14: Satma Oğul

Zaman denen çok deyişti

Benliğini atma oğul

Yalan denen şu illeti

Alıp alıp satma oğul

Ömür kısa çabuk geçer

Uzun sanıp yatma oğul

Atan deden saygı göster

Ölüden medet umma oğul

Şükür eyle yaradana

İsyankârlık etme oğul

Affi olmaz kul hakkının

Haram lokma yutma oğul

Bel bükülür gözler solar

Saçlarına aklar dolar

Münkir nekir sual sorar

Lal olup ta susma.

16 Aralık 2002

Ek 15: Açma Gönül

Bir çiçeksin açma gönül
Her kuş ile uçma gönül
Sakın aşka düşme gönül
Yanacaksın demedim mi

Her güzele meyil verme
Her olan işleri görme
Kadına aslını sorma
Kıracaksın demedim mi

Gönül kuşunu uçurma
Fırsatı elden kaçırma
Körü köprüden geçirme
Sen düşersin demedin mi

Her kuşa silahın açma
Müsadesez yoldan geçme
Aşkın şerbetini içme
Doyamazsın demedim mi?

16 Temmuz 1973

Ek 16: Ev Danası Öküz Olmaz

Hele bakın şu insana
Yetiştirir göze gelmez
Atalardan kalma bir laf
Ev danası öküz olmaz

Hele bakın şu millete
Yerli malım iyi demez
İtal eder Avrupa'dan
Kalite yerliyi tutmaz

Yine geldi aynı laflar
Ev danası öküz olmaz

Gül bağında gülü arar
Güller bak burnuna deyer
Anlamaz Madonna çalar
Bu gidişler gidiş olmaz

Yine geldi aynı laflar
Ev danası öküz olmaz

2 Nisan 1995

Ek 17: Yeni Sezon Ders Yılımız

Tatil bitti dersler başladı
Arkadaşlar hoş geldiniz
Müdür mavin tüm görevli
Öğretmenim hoş geldiniz

Başarımız sonsuz olsun
Görevli zilini çalsın
Yeni gelen kardeşlerim
Ders yılınız kutlu olsun

Erdal diyor bütünleşin
Sevip sayıp kucaklaşın
Her zaman dik olsun başın
Türkiye’me kutlu olsun

26 Eylül 1983

Ek 18: Bayram Olsun

Bugün dini bayramımız
Coşkuludur insanımız
Cennet yurttta tüm halkımız
Bayramınız kutlu olsun

Sevindirin çocukları
Onlar ister şekerleri
Unutmayın büyükleri
Öp elini bayram olsun

Kırmayın anne kalbini
Kimse çekmez bak derdini
Onlar çeker zahmetini
Öp elini bayram olsun

Erdal diyor darılmayın
Mezarları unutmayın
Kardeşliği hiç bozmayın
Kenetlenin bayram olsun.

19 Şubat 1996

Ek 19: Çocuk ve Trafik

Hayatını seviyorsan
Kurallara uy kardeşim
Gördün araba geliyor
Çıkma yola dur kardeşim

Kırmızı ııkta geçme
Ana yola çıkıp koşma
Polisin sözünden çıkma
Dur diyorsa dur kardeşim

Nice vatandaş ölüyor
Çünkü kurala uymuyor
Aşırı araç soluyor
Levha vardır gör kardeşim

Surat hızın yavaş olsun
Şoför amca bizi görsün
Tüm vatandaşa söylerim
Herkes kurallara uyusun.

23 Şubat 1983

Ek 20: Şükür Olsun

İster zengin fakir olum
Medine'ye düştü yolum
Çalmadan kapımı ölüm
Muhammed'e kavuşturdun

Şükür olsun şükür olsun
Mevlam sana şükür olsun
Muhammed'e kavuşturdun
Yüz binlerce şükür olsun

Uhut şehitliyin gördüm
Okcular dağında durdum
O toprağa yüzüm sürdüm
Mevlam sana şükür olsun

Haram kapısından girdim
Muhammed'e selam verdim
Abubekir Ömer gördüm
Mevlam sana şükür olsun

Yakasız gömleyi giydim
Keba etrafında döndüm
Muhammet aşkıyla yandım
Mevlam sana şükür olsun

Arafat'a çıkıp durdum
Nur dağında neler gördüm
Kubada namazım kıldım
Mevlam sana şükür olsun

Nebi'nin doğduğu evi
Cin mescidi onun yanı
Nurla dolu sağı solu
Mevlam sana şükürler olsun

Ayrılırken çok ağladım
Ben resulumu özledim
Yine görür mü gözlerim
Mevlam sana şükür olsun.

17 Haziran 2010

Ek 21: Güvenme İnsanoğluna

Güvenme insanoğluna
Hakka yalvar git yoluna
Düşme sakın el diline
Söyler dili tutamazsın

Ekmek buldun çok görürler
Bilir bilmez yol yürürler
Doğru oldun kötü derler
Şeytan söyler bilemezsin

Oturtursun sen dizine
Az gelir dünya gözüne
Serper külü gözlerine
Serpip durur göremezsın

Düz oturur sakal dider
İşi hep kötüye gider
Alışmış fitnelik eder
Edip durur bilemezsin (Avcı, 2018, s. 10).

Ek 22: Aşk

Aşk diyorlar sanki akrep
Yapıştı da koymaz beni
Işık günler oldu zindan
Açıp gözün görmez beni

Ne zalimmiş görmez beni

Eritti yürekte yağım
Ne ölüyüm ne de sağım
Böyle geçti bütün ömrüm
Açıp dudak öpmez beni

Ne zalimmiş öpmez beni

Ne üşüdüm ne de dondum
Dışım serin içten yandım
Günden güne harap oldum
Açıp kolun sarmaz beni

Ne zalimmiş sarmaz beni. (Avcı, 2018, s. 12).

Ek 23: Bilmiyorum

Ne şehirler ne de köyler
Kara toprak evim benim
Ne ovalar ne yaylalar
Mezarlıklar köyüm benim

Köyüm benim köyüm benim
Günlerimi sayın benim
Gözü yaşlı ağlayan kız
Bilmiyorum neyim benim

Ne bahçeler ne de bağlar
İssız çöller bağım benim
Ne ırmaklar ne de çaylar
Kuru çeşme suyum benim

Suyum benim suyum benim
Günlerimi sayın benim
Gözü yaşlı ağlayan kız
Bilmiyorum neyim benim. (Avcı, 2018, s. 16).

Ek 24: Dost Geri Gel

Bir sabah karşıma çıktın
Beni yakan gözle baktın
Aşkını kalbime taktın
Bak ne yaptı derdin beni

Dost geri gel can geri gel

Bir bakışın bana yetti
Hasretin sinemi yaktı
Felek çengelini taktı
Çok gezdirdi derdin beni

Dost geri gel can geri gel

Hep evine bakıp geçtim
Sanki bir kuş hemen uçtun
Neden bırakıp da kaçtın
Çok arattı derdin beni

Dost geri gel can geri gel

Ne yaz kaldı ne de kışım
Dertten kurtulmadı başım
Senin için aktı yaşım
Çok ağlattı derdin beni

Dost geri gel can geri gel (Avcı, 2018, s. 19).

Ek 25: Demedim mi

Çok salınıp benim deme
Ecel gelir demedim mi
Her gördüğün dostun sanma
Yalan olur demedim mi

Güzelim diye övünme
Her gördüğün hoş görünme
Ufacık sözden darılma
Dost bulunmaz demedim mi

Gururlanıp yüksek uçma
Kanat kopar demedim mi
Hal bilmeze yaran açma
Merhem olmaz demedim mi

Erdal diyor derdim bitmez
Çok güzelsin sana yetmez
Her ağ ile balık çıkmaz
Boşta çıkar demedim mi? (Avcı, 2018, s. 26).

Ek 26: Gururlanma

Gururlanma güzel dostum
Senden büyük ALLAH vardır
Her yolu düz gider sanma
Muhakkak bir yokuş vardır

Kapılma dünya malına
Maldan çare yok ölüme
Birazda ALLAH yoluna
Muhakkak ki ölüm vardır

Ta Adem'den bak bu yana
Gelip giden şu insana
Kimden fayda olur sana
Muhakkak bir sonun vardır. (Avcı, 2018, s. 31).

Ek 27: Bizim Köyler

Gittim gördüm ne hal olmuş
Bizim köyler bizim köyler
Her tarafı yeşil bağlar
Viran kalmış bizim köyler

Aradım coşkun köyümü
Suskun kalmış bizim köyler
Sıra sıra diziliydi
Harap olmuş bizim köyler

Ah neyleyim ben zamanı
Kimler kaybetmez cananı
Köyümdeki sıcak hani
Buza dönmüş bizim köyler

Erdal diyor güze dönmüş
Kimi göçmüş kimi ölmüş
Menekşeler boyun bükmüş
Gazel dökmüş bizim köyler. (Avcı, 2018, s. 33).

Ek 28: Bedava Sirke Baldan Tatlı

Birçok gemilerim battı
Sevdiklerim kaşın çattı
Duymadın mı arkadaşım
Bedava sirke baldan tatlı

Servetimi seller yıktı
Hep dostlarım çelme taktı
Duymadın mı arkadaşım
Bedava sirke baldan tatlı

Herkes mirasına baktı
Boşta gören geri kaçtı
Duymadın mı arkadaşım
Bedava sirke baldan tatlı. (Avcı, 2018, s. 35).

Ek 29: Seni Yakar

Gel güvenme servetine
Bir kıvılcım yakar geçer
Hiç güvenme gençliğine
Bir sivilce çıkar yeter

Çıkar yeter çıkar yeter
Gün geçiyor günden beter
Kötü olma insanoğlu
Cehennem de seni yakar

Gururlanıp hava atma
Doğru yoldan sakın sapma
Gariplere çelme takma
Burnun yere değer yeter

Değer yeter değer yeter
Gün geçiyor günden beter
Hak yeme sen insanoğlu
Cehennem de seni yakar

Elin harama gitmesin
Dilin hiç gıybet etmesin
İnsan insanı satmasın
Satılırsın o da yeter

O da yeter o da yeter
Gün geçiyor günden beter
Dünya malı dünyadadır
Paylaşıırken kavga çıkar. (Avcı, 2018, s. 37).

Ek 30: Bilmem

Hangi dala konam bilmem
Bir gül bulup konamadım
Boşa geçti şu gençliğim
Hep ağladım gülemedim

Bir menzile varam dedim
Yolum bulup varamadım
Bir kus gibi uçtu ömrüm
Ah sefasın süremedim

Yaşım gelip yarı oldu
Bilemem ki neyim kaldı
Herkes kendi halin gördü
Ben halimi göremedim. (Avcı, 2018, s. 39).

Ek 31: Para

Herkes ince hesap yapar
Kimi de toplayıp gider
Bu dünyada büyük değer
Anam para babam para

Sensiz yaşam hiç olmuyor
Bakkal ekmeği de vermiyor
Garibi zaten görmüyor
Anam para babam para

Sevdiğinde kucak kucak
Bilmem sonuç ne olacak
Ömür yetse biz de görsek
Anam para babam para

Ozan Erdal çok yürüyor
Nasip olsa gelir diyor
Yoksulu zaten sevmiyor
Anam para babam para
Para para zalim para
Neredesin bilmem para

Yak lambayı ara da ara. (Youtube, 2024; Avcı, 2018, s. 42).

Ek 32: Senin Olsun

Dünya malına doymazsan
Al hepsini senin olsun
Hak hukuku bilmiyorsan
Çal hepsini senin olsun

Sanma bu mal benim diye
Doymadın mı yiye yiye
Hesap günü kaldın yaya
Ye hepsini senin olsun

Kiracısın bil unutma
Garibi uçruma itme
Haksızlığa kucak açma
Hep hırsızlar senin olsun

Aksam olur güneş batar
Kuşlar uykusuna yatar
Kara toprak bir gün yutar
Parsel parsel senin olsun

Ozan Erdal yaşın döker
İhtiyarlık belin büker
Terazi hatasız tartar
Gör yaptığın senin olsun. (Avcı, 2018, s. 43).

Ek 33: Fanisin

Sesim çıkmaz bağıramam
Hiç kimseye duyuramam
Gözüm senden ayıramam
Fanisin sen yalan dünya

Yola çıktım yorulmadım
Hiç kimseye kırılmadım
Zaten sana sarılmadım
Fanisin sen yalan dünya

Bülbülün çok güllerin çok
Herkes dertli huzurun yok
Yaşayandan ölenin çok
Fanisin sen yalan dünya

Ozan Erdal yürüyordu
Her olanı görüyordu
Ölüm vardı biliyordu
Fanisin sen yalan dünya. (Avcı, 2018, s. 51).

Ek 34: İsimsiz

Son hazırlık yapıyor

Baktım mezar kazılıyor

Sordum ölen kimdir diye

Taşa ismim yazılıyor. (Avcı, 2018, s. 58).

Ek 35: Düşte Gör

Kara bahtın bekliyorsa
Zaman gelir düşte gör oy
Bak sevdiyin vermez selam
Yolsuz kaldın düşte gör oy

Zaman gelir yol bitmezse
İşin hayıra gitmezse
Her gün dumanın tütmezse
Tütenleri çıkta gör oy

Allah yolunu kaparsa
Vefasız evlat çıkarsa
İyi kötüye düşerse
Geçmez günün düşte gör oy.

Ek 36: Son Mektup (Uzun Hava)

Son mektubum yazılıyor

Baktım mezar kazılıyor

Sordum ölen kimdir diye

Taşa ismim yazılıyor

Son hazırlık yapılıyor

Bak ezanım okunuyor

Baktım evde şivan kopmuş

Yavrularım çırpınıyor.

Ek 37: Yanma

Uzun derler hayat yolu
Hiç aranmaz sağı solu
Koparmışlar gonca gülü
Bitmez artık gel de yanma

Düşün sen işin sonunu
Yokuşa verme yönünü
Yedirme ele malını
Yenmiş artık gel de yanma

Her kafaya uyup gitme
Doğruyu başından atma
Allah'ın yolundan sapma
Sapmış artık gel de yanma.

Ek 38: Allah'ım

Yaylanıyor faylarımız
Viran olmuş kentlerimiz
Gitmiş nice canlarımız
Durdur Mevlam şu depremi

Gölcük İzmit şimdi Düzce
Neler oldu bilmem bize
Acı Mevlam halimize
Durdur artık şu depremi

Afatınla vurma bizi
Pel perişan etme bizi
Gör şu akan yaşımızı
Durdur Mevlam şu depremi

Artık yürek dayanmıyor
Taş üstünde taş kalmıyor
Kaynaşlı'dan ses gelmiyor
Durdur Mevlam şu depremi

Garip Erdal söyler bunu
Unutturdun gece günü
Kuru artık yurdumuzu
Durdur Mevlam şu depremi.

12 Kasım 1999

Ek. 39: Zühtü Başkan

Zühtü başkan Zühtü başkan

Halka doğru söyle baştan

Palavraya karnımız tok

Sonra gözün görmez yaştan

Zühtü başkan Zühtü başkan

Hanı nerde sözün başkan

Bana düzen bozan dedin

Paraları nerde yedin

Bu yarışta geri kaldın

Yoruldun mu Zühtü başkan

Yalanla gemiler yüzmez

İnsan insana hiç kızmaz

Doğru kalem yanlış yazmaz

Yazdın mı sen Zühtü başkan

Ozanım ben çok gezerim

Görür doğruyu yazarım

İşte sazımı çalarım

Sen de dinle Zühtü başkan.

7 Ocak 2004

Ek 40: Bu da Benim Bedduamdır

Kurutmadın gözde yaşım

Dilim dilim dilineydin

Yakıp sinem ettin viran

Derde düşe sürüneydin

Kız bahçenden gül vermedin

Dilim dilim dilineydin

Yaprağıma dal vermedin

Derde düşe sürüneydin

Ömrüm geçti hiç bakmadın

Dilim dilim dilineydin

Açıp dudağın öpmedin

Derde düşe sürüneydin.

22 Ekim 1982

Ek 41: Ozan Geldi

Ozan geldi karşınıza
Mutluluklar evinize
Dtv'nin ekranında
Selam saygı hepinize

Bırakalım küskünlüğü
Hani Veysel Türk bülbülü
Vatanıma göz diken
Millet oyar gözlerini.³²

³² Halk Şairi Erdal Avcı'nın DTV kanalında yaptığı program CD'sinden çözümlenerek yazılmıştır.

Ek 42: Özlüyorum

Özlüyorum o günleri
Düşmanlık yok dostluk vardı
İnsanlarda sevgi saygı
İmeceyle yardım vardı

Hak yemezdi hiçbir insan
Korunurdu garip olan
Vatan için canın veren
Yüz binlerce insan vardı

Emanetler korunurdu
Bayramlarda coşulurdu
El öpülür güler yüzler
Büyük küçük kaynaşırdı

Erdal diyor deyişmeyin
Sahalarda dövüşmeyin
Kardeşliği hiç bozmayın
Kaybedecek zaman yoktur³³

³³ Halk Şairi Erdal Avcı'nın DTV kanalında yaptığı program CD'sinden çözümlenerek yazılmıştır.

Ek 43: İnsan Olamazsın

Hak hukuku bilmedinse
Millet malı yedin ise
Ormanları yaktın ise
Sen bir insan olamazsın

İnsanları kırdın ise
Güçsüz diye vurdun ise
Kimse görmez dedin ise
Sen bir insan olamazsın

Görevini yapmadınsa
Hak etmeden istedinse
Suçlu iken susmadınsa
Sen bir insan olamazsın

Kalleş olup gezdin ise
Gezip ara açtın ise
Hep yukardan uçtun ise
Sen bir insan olamazsın

Deveyi havudla yuttun ise
Ar namusu attın ise
Hele cana kıydın ise
Sen bir insan olamazsın.³⁴

³⁴ Halk Şairi Erdal Avcı'nın DTV kanalında yaptığı program CD'sinden çözümlenerek yazılmıştır.

Ek 44: Benim Köyüm

Beş yüz nüfus yüze inmiş
Nerde kalmış benim köyüm
Isırganlar köyü sarmış
Nerde kalmış benim köyüm

Ne koyunu ne kuzusu
Silinmiş köyün yazısı
Hani anne o babası
Nerde kalmış benim köyüm

Erdal diyor ıssız kalmış
Evlerine baykuş konmuş
Veysel emmi çoktan ölmüş
Nerde kalmış benim köyüm.³⁵ (Youtube, 2024)

³⁵ Halk Şairi Erdal Avcı'nın DTV kanalında yaptığı program CD'sinden çözümlenerek yazılmıştır.

Ek 45: Allah'ım Düşmanlara da Vermesin

Yaşlar doldu gözlerime

Yok olasın deprem seni

Beton çöktü bedenime

Yok olasın deprem seni

Deprem seni deprem seni

Yedin binlerce insanı

İşi ehline verebilseydik

Güvenli konut yapsaydık

Japonya'yı örnek alsaydık

Yok olasın deprem seni

Kalbime hançer saplandı

Uykularım haram oldu

Yüz binlerce insan evsiz kaldı

Yok olasın deprem seni

Bilim insanı danışman olsun

Acı günler geride kalsın

Hiç kimse gönül kırmasın

Yok olasın deprem seni

Allah birdir inanırım

Yalnız ona güvenirim

Haksızlığa karşı direnirim

Yok olasın deprem seni. (Youtube, 2024). ³⁶

Ek 46: İncitme

Azdı zaman belli değil
İncinsen de incitme dostum
Dünya bize baki değil
İncinsen de incitme dostum

Hani selam hani saygı
İnsanlarda hep bir kaygı
Birlik aşar karlı dağı
İncinsen de incitme dostum

Çok yaşayan yüzde gider
Mala mülke veda eder
Sualî melekler sorar
İncinsen de incitme dostum

Erdal diyor geçti ömrüm
Gidip mezarları görün
İnsan olup insan sevin
İncinsen de incitme dostum. (Avcı, 2018, s. 40).

Ek 47: Yanağında Açmış Güller

Yanağında açmış güller

Gel dedim de gelmedin ki

Sana doğru dönmüş eller

Tut dedim ki tutmadın ki vay

Ahu gözler kara kaşlar

Akıttın gözümden yaşlar

Özlediyim nazik kollar

Sar dedim ki sarmadın ki vay

Dudaktan akıyor ballar

Ne bitmeyen uzun yollar

Bülbül gibi öten diller

Sev dedim ki sevmedin ki vay.

3 Nisan 1980

Ek 48: Çok Özledim

Çocukluğum geldi akla düşündüm
Çok özledim köyüm seni neyliyem
Karda kışta yürüdüym yolların
Çok özledim köyüm seni neyliyem

Siyah önlük beyaz yaka takardık
Üçer beşer sıralara oturduk
Yaylalardan tereyağın getirdik
Çok özledim köyüm seni neyliyem

Kuzularla az mı koştuk yorulduk
Bakır tasta taze sütün içerdik
Ekmek için köyümüzü yitirdik
Çok özledim köyüm seni neyliyem

Zalim gurbet bizi köyden ayırdı
Az da olsa karnımızı doyurdu
Ah gençliyim ne günlerim var idi
Çok özledim köyüm seni neyliyem.

25 Şubat 2006

Ek 49: Asker

Bir asker gönderdim şanlı vatana
Vatan için çok seneler beklerim
Bitir görevini tez gel askerim
Bitir görevini tez gel askerim

Vatan borçu namus borcu unutma
Kutsaldır bu görev suratın asma
Beklerim yolunu mektubun kesme
Bitir görevini tez gel askerim

Oğlum anne babam asker mi diyor
Sıra sıra mektüplerin okuyor
Ailemiz teskereni bekliyor
Bitir görevini tez gel askerim.

Ek 50: Sen de Beni Seveydin

İlk görüşte sana hemen bağlandım
Nedir halin bir defa da soraydın
Gece gündüz hep yanında dolandım
Dönüp yüzün bir defa da güleydim

Senden yüce hiç kimseyi görmedim
Senin için bir karara varmadım
Kısmet geldi ayağıma almadım
Sen de beni bir gün olsun seveydin

Senin için ne dertlere katlandım
Suçum neydi hep dostlardan suçlandım
Gençliğimde elim tutmaz yaşlandım
Bir defa da sen garibi bir göreydin.

Ek 51: Bırak Yaşayayım

Ben dünyaya geldim yaşamak için
Bırak yaşayayım gençlik bitmeden
Kimisi gülüyor kimisi oynar
Bırak yaşayayım küsüp gitmeden

Sen atmıştın beni aşk ateşine
Bırak yanayım ki aşkım sönmeden
Yıllardır süründüm zalim peşinde
Gel bir görem bari küle dönmeden

Senin için bir gün bile gülmedim
Bitti hayat sefasını sürmedim
Lanet olsun bu halimi sormadın
Gel bir görem bari ölüp gitmeden.

12 Ağustos 1984

Ek 52: Gidemiyorum

Hayat yüküm ağır binmiş dalıma
Kırıldı dizlerim gidemiyorum
Günden güne artar dahada yüküm
Ezildim altından kalkamıyorum

Ömür boyu böyle dertmi çekececeğim
Günüm dolmadanda ölüp gideceğim
Ne gecem belli nede bir günüm
Bıktım senden dünya seni nideceğim

Ne acılar çektim boşu boşuna
Hiç bakan olmadı gözüm yaşına
Nerye gitsem kader vurdu başıma
Öldüm ama rahat yatamıyorum.

22 Ocak 1982

Ek 53: Perişan

Perişan mı olmuş zülfün telleri
Hatırlıyor musun geçen günleri
Bıraktın bizleri tutun elleri
Demiştim sevdiyim kalma perişan

Bugün yine kervanım düştü yoldan
Bir mektüp gelmiyor sevdiğim yardan
Anlamazsın zalım zaten hiç haldan
Demiştim sevdiyim kalma perişan

Günler geçmedikçe aklım şaşıyor
Dertli gönöl efkarlanıp coşuyor
Diz dize yatardık artık kaçıyor
Demiştim sevdiyim kalma perişan.

Ek 54: Çıkıp Bu Aleme

Çıkıp bu aleme gözümle baktım
Dünya fani insanları yalanmış
Kimi ağlar kimi güler gidiyor
Kara toprak insanlar yiyenmiş

Bel bağlama bu dünyaya güzelim
Hiç durmadan gece gündüz giderim
Yalan dünya sana bir gün veda ederim
Çektiklerim bu dünyada kalanmış

Seher yeli ile kuşlar uçar yuvadan
Koru Mevlam bizi kaza beladan
Bacı kardeş kimi ayrı anadan
Zalim dünya ayrılığı sevenmiş

Dostlar beni dost bağında görsünler
Sevdiklerim hep yanımda dursunlar
Kıyma Mevlam yavru murat alsınlar
Bu dünyada insan gizli yananmış.

14 Haziran 1974

Ek 55: Olur

18 Haziran babalar günü
Kimisi yaşıyor kimisi ölü
Mezarım üstüne bir demet gülü
Koysalarda olur koymasalarda

Bir dakika sonrasını kimse bilemez
Deli gönül abdal olmuş duramaz
Sevgi dolu sevdiyini göremez
Sorsalarda olur sormasalarda

Erdalım yaşını sil görmesinler
Şu yalan dünyada kalp kırmasınlar
Dilerim Allah'tan mesut olsunlar
Gelselerde olur gelmeselerde.

18 Haziran 2006

Ek 56: Kandilli Kömür Ocağı Faciası

Nedir bu felaket yıktı yuvamı
Viran koydu vallah tüten bacamı
Nasip değil artık görem yuvamı
Ayrıldı yollarım göremem artık

Ben indim ocağa ekmek parası
Zalim duman sarmış yok mu çaresi
Yavrum kimden ister simit parası
Ayrıldı yollarım görmem artık

98 ölü kimi yareli
Kaldı gelin kızı allı karalı
Üç saat olmuş ta yavrum öpeli
Ayrıldı yollarım göremem artık

Zalım ocak derinine iniyor
Açmış yavrum elin babam gel diyor
Ne yazık ki yavrum yetim kalıyor
Ayrıldı yollarım görmem artık

Tüm Türkiye bu mateme büründü
Çok idi yareli hepsi sarıldı
Kimisi sabretti kimi bayıldı
Ayrıldı yollarım göremem artık

Erdal der ki Allah başa vermesin
Böyle felaketi vatan duymasın
Allah'ı sevenler yavrum dövmesin
Ayrıldı yollarım göremem artık.

9 Mart 1983

Ek 57: 19 Mayıs

Bugünün anlamı oldukça büyük
Atamız Samsun'a ayak basıyor
Erzurum Sivas işte Ankara
Çekmiş al bayrağı bayram yapıyor

Kaçıyor karanlık Türk ulusundan
Parlıyor bir güneş işte Samsun'dan
Vatan kurtulmadan inmez atından
Hedefler Akdeniz Atam geliyor

Bütündür vatanım kimse bölemez
Ufacık taşına zarar veremez
Göklerden al bayrak bir daha inmez
Altında Mehmetçik selam duruyor

Emanettir atadan koruyun gençler
Yok eder düşmanı keskin bakışlar
Durduramaz bizi en soğuk kışlar
Kalbimizde vatan aşkı yanıyor

Erdal derki kutlu olsun vatana
Binlerce şehidi verdik biz sana
Nur olsun şehitleri doğuran ana
Anneler bacılar destan yazıyor. (Avcı, 2008, s. 5).

Ek 58: Gönül

Siyah fistan giymiş sallanıp gider
Kapılma ardından gel deli gönül
Her adım attıkca yüreyim sızlar
Kapılma ardından gel deli gönül

Omuzda saçları rüzgâr sallıyor
İstedim saçından bir tel vermiyor
Ağladım yalvardım bana dönmüyor
Kapılma ardından gel deli gönül

Ayağının tozu yetiyor bana
Bakışı yaşamak verir insana
Ne yaptın darıldı bilmem ki sana
Kapılma ardından gel deli gönül.

19 Nisan 1983

Ek 59: Mahsuni

Dünya fani hiç kimseye kalmıyor
Ecel geldi can bedende durmuyor
Azreil bu hal hatırın sormuyor
Sen de gittin bu dünyadan Mahsuni Şerif

Eserlerin sıra sıra dizildi
Ölüm bu ya her canlıya yazıldı
Mermer taşa senin ismin kazıldı
Sen de gittin bu dünyadan Mahsuni Şerif

Yıllar yılı eserlerin okundu
Kilim gibi arşivlerde dokundu
17 Mayıs Mahsuni de yok idi
Sen de gittin bu dünyadan Mahsuni Şerif.

17 Mayıs 2002

Ek 60: İhanet

Evlilik adına imza atıp ta
İhanet edenin kör olsun gözü
Nikah masasında evet deyip te
İhanet edenin kör olsun gözü

İster erkek olsun isterse kadın
Beyenip kolunu boynuna sardın
Bir sene geçmeden anam ben yandım
Deyip te gezenin kör olsun gözü

Namusu şerefi bilmem ne sandın
Tatlı mı söyledi lafa mı kandın
Dünyada bulmazsan ahrette yandın
İhanet edenin kör olsun gözü

Evlilik insana huzur vermeli
Eşler birbirini sevip saymalı
Üç günlük dünyada mesut olmalı
İhanet edenin kör olsun gözü.³⁷

22 Mayıs 1983

³⁷ Hülya Plakta, Evlilik Adına ismiyle yayınlamıştır.

Ek 61: Kitap

Okumak yücelmek seninle başlar

Severim ben seni inan kitabım

Seninle bilinir geçmiş tarihler

Severim ben seni inan kitabım

Okudukca inan içim ferahlar

Canlanır gözümde geçmiş anılar

Unuttuklarımı kitap yeniler

Severim ben seni inan kitabım.

Ek 62: Karaelması

Kış almış kapıyı kar boran boran
Isıtmak gerekir koskoca vatan
Uzun Mehmet bulmuş işte al kullan
Zonguldak ilinde karaelmasım

Vurunca kazmayı parlar yüzüne
Çıkaran işcinin kuvvet dizine
Benzetir evini yaz sıcağına
Ereğli yanında karaelmasım

Nur içinde yatsın Uzun Mehmedi
Bulup kömürü de ısının dedi
Onun sayesinde her yer ısındı
Zonguldak ilinde karaelmasım

Yüzlerce metrelik derinden çıkar
Çalışır fabrikalar hep onu yakar
Bitmek nedir bilmez çıktıkça çıkar
Zonguldak ilinde karaelmasım.

21 Ekim 1987

Ek 63: 10 Kasım

Ağlıyor ulusum gözünde yaşlar
Çırpınmaz denizler uçmuyor kuşlar
Yarıda Albayrak eyiktir başlar
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü

Suskundur ülkemin bütün insanı
Anıyor yürekten Ulu Önder'i
Görmüyor gözümüz doğan güneş
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü

Açmıyor çiçekler eymiş boynunu
İzleriz milletce insan yolunu
Ötmüyor bülbüller kesmiş sesini
Atam sen gittin ya 10 Kasım günü.

26 Kasım 1980

Ek 64: Doğam

Bilmem doymak olur mu serin gününe
Güneşli yağmurlu güzel anına
Çiçeyin çok arı koyar balına
Saymakla biter mi nimetin doğam

Sabah yelleriyle düşen yaprağın
Srlr ekilir canım toprağın
Yeşil atlas giyer bütün dağların
Saymakla biter mi süslerin doğam

Denizin ırmağın başka bir alem
Elma portakalın yemeyle doymam
Her sabah seyretsem hiç te usanmam
Sen de insanların malısın doğam.

Ek 65: Gel Yavaş Yavaş

İnsanlar verip te sözün tutmadı
Boğazımda tatlı lokma geçmedi
Gördüğüm çileler benden çıkmadı
Yayıldı sineme köz yavaş yavaş

Hayalimde her gün gezdiiyim yollar
Melekten farkın yok o tatlı diler
Gözlerine dolan kan ile yaşlar
Yayıldı sineme sel yavaş yavaş

Hastalığın kimse bilip duymadı
Namertlerde seni buraya koymadı
Yengen ağlar gözün yaşı durmadı
Her gün dilimizde sen yavaş yavaş.

4 Eylül 1990

Ek 66: Ereğlim

Doğal bir güzellik doğal bir liman
Hayran kalır sana her gelip gören
Çekilmiş al bayrak yücedir kalen
Huzurlu şu gönlüm sende Ereğli'm

Vurunca kazmayı çıkar kömürü
Uzun Mehmet bulmuş anarız onu
Nice Türk beyleri içmiş suyunu
Huzurlu şu gönlüm sende Ereğli'm

Tarihin çok eski yazılır başa
Alemdar gemisi girdi savaşa
Zalim düşman görüp düştü telaşe
Huzurlu şu gönlüm sende Ereğli'm

Kıyında Erdemir üretir malı
Osmanlı çileği ağızlar tadı
Çok genişir çevren fındık kaynağı
Huzurlu şu gönlüm sende Ereğli'm

Erdal derki güzelliğine doyabilseydim
Tek tek köylerini gezebilseydim
Zaman bulup biraz daha yazsaydım
Huzurlu şu gönlüm sen de Ereğli'm.

Ek 67: Bizim Asker

Türkiye'nin dört bir yanı güzeldir
Kışlada nöbette bizim askerler
Vatan için canın feda ederler
Barışta savaşta bizim askerler

Gururludur ordum millet seninle
Huzuru güveni buldum seninle
Ay yıldızlı bayrağımın altında
Şimşekler çaktıran bizim askerler

Anneler bacılar rahat uyurlar
Sizin sayenizde bilin askerler
Allah'ım korusun siz hepinizi
Sağlıkla sılaya dönün askerler

Erdal diyor canım feda vatana
Çağırınsınlar hemen gidem kutama
Selam olsun şehidime Ata'ma
Göklerde Türkiyem yazar askerler. (Avcı, 2008, s. 4).

Ek 68: Garip

Garip şu dünyanın temeli garip
Giderim uzanır yol garip garip
Sevmiş kız oğlanı vermez babası
Oturmuş köşede hal garip garip

Oğul küsmüş babasına darılmış
Sevgi denen olay zaten kalmamış
İnsanlar bir bire yardımı kesmiş
Laleler sümbüller gül garip garip

Şahsi çıkar gelir en öne geçmiş
Hak hukuk deneni kimse bilmemiş
Yok olmuş ormanlar yeşil kalmamış
Yığılmış betonlar çok garip garip. (Avcı, 2008, s. 4)³⁸

Ek 69: Kul Hakkı

Bir çizgidir gider şu hayat yolu
Taşkınılık edip çizgiyi aşma ha aşma
Kılıçtan çok kötü dilin yarası
Yapmadığın gönlü yıkma ha yıkma

Herkese verilmiş sayıyla nefes
Boş yere harcayıp susma ha susma
Ömür merdivenin uzun görünür
Atlayıp zıplayıp çıkma ha çıkma

İnsanlar içinde iyilik eyle
Hatalar arayıp her şeyi görme
Af yok kul hakkına sakın sen yeme
Bu aciz hallere düşme ha düşme. (Avcı, 2018, s. 5).

Ek 70: Kalmadı

Harice gidiyor şu fani dünya
Bade içen hak aşığı kalmadı
Özenmiş gidiyor gençlik bir yere
Elinde bağlama çalan kalmadı

Para hırsı bürüdükçe gözleri
Sanatla uğraşan kimse kalmadı
Örf ve adetlerimiz yok olmak üzere
Bunlar götürecektir ozan kalmadı

Sevgi saygı ortalıktan yok oldu
Oğul laf söyledi anne şok oldu
Kız oturdu baba ayakta kaldı
Atadan gördüğüm düzen kalmadı

Herkes hazırcıdır eylemez zahmet
Terleyip hakkını alan kalmadı
Toprak ne yapsın ki görmüyor hizmet
Tarlayı sürecektir saban kalmadı

Herkes birbirine verdi bahane
Allah'ım yardım et öksüz kalana
Fırsat bulan götürüyor talana
Helali haramı bilen kalmadı

Erdal diyor menfaatler ön safta
Çok şey söyleniyor kalıyor lafta
Ekmeğin yarısı her zaman çöpte
Nimete saygıyı duyan kalmadı. (Avcı, 2018, s. 6).

Ek 71: Fakirler

Dinleyin fakirin garip halini
Yarı aç yarı tok gezer fakirler
Hiç kimse dinlemez onun halini
Derdini dökmeden ölür fakirler

Gurbete çıktımı unuttur evi
Fakire verilir hep işin zoru
Devamlı yokuştur fakirin yolu
Çıkmaya çalışır olmaz fakirler

Altında çürütür pamuk yatağı
Gurbet elde olur onun otağı
Dert ile bitirir fakir hayatı
Yıllarca evine dönmez fakirler

Erdal ne söylersin sözün uzununu
Fakirler bilmiyor kışı yazını
Ölürse kapamaz kimse gözünü
Kefensiz mezara girer fakirler. (Avcı, 2018, s. 7).

Ek 72: Ararsın Beni

Hor görüp yabana atma sevdiğim
Bir gün gelir yanar ararsın beni
Nice insan gitmiş fani dünyadan
Gün gelir kefene sararsın beni

Ne kadar yaşasak sonumuz ölüm
Yaktın bu sinemi gel etme gülüm
Ölmeden bir defa sar bari kolun
Gün gelir mezara koyarsın beni

Çok uzun da sanma dünyanın yolu
Elbette gelecek onun da sonu
Tanır mı Azrail sultanı beyi
Mezarım taşından ararsın beni. (Avcı, 2018, s. 9).

Ek 73: Demek Yollar Bitermiş

Bir gün gelir mezarımı kazarlar
Baş taşına isimimi yazarlar
Ilık suyla cesedimi yuyarlar
Demek yollar biter imiş ağlama

Bir gün gelir şu toprağa koyarlar
Hanı bizim Erdal'ımız diyerler
Örtüp toprak terk edip de giderler
Demek yollar biter imiş ağlama

Bir gün gelir nüfusumu silerler
Mirasçılar mallarımı sayarlar
Bir Fatiha okumadan yiyerler
Demek yollar biter imiş ağlama (Avcı, 2018, s.11).³⁹

Ek 74: Değil mi

İncelik istersen dinle Yunus'u
Ne olursa olsun işi konusu
Dünyayı ölümsüz sanar kimisi
Gelip geçen yolcu hanı değil mi?

Ne servetler kalır ne de şöhretler
Ne çirkinler kalır ne de güzeller
Bir gün üzerine toprak dökerler
Gelip geçen yolcu hanı değil mi?

Yarınını bilen var mı acep dünyada
Bilir misin ecel bekler nerede
Kimi erer kimi ermez murada
Gelip gecen yolcu hanı değil mi?

Kimisi güçlüdür ezer birini
Yarın mahşer günü bilmez halini
Oynatamaz ne elini ne kolu
Gelip geçen yolcu hanı değil mi?

Gelin kardeşliği pekiştirelim
Dünya nimetini bölüştürelim
Kötü huyu iyi ile değiştirelim
Gelip geçen yolcu hanı değil mi?

Erdal'ım dert ile yoğruldu sinem
Yozlaştı insana kalmadı güven
Kendisini hep dev aynada gören
Gelip geçen yolcu hanı değil mi? (Avcı, 2018, s. 13).⁴⁰

Ek 75: Annem

Bir yağımur yağıyor karla karışık
Aç sıcak kollarını ısıt sen annem
Ne kadar büyüsem özlem dizindir
Yatır dizlerine uyut sen annem

Şefkatını hiçbir yerde bulmadım
Kucağında hiçbir özlem duymadım
Türlü türlü yemek yedim doymadım
O sıcak aşını özledim annem

Tatlı kokun hiçbir çiçek vermedi
Senden ayrı beni kimse sarmadı
Aç kolların artık sabrım kalmadı
Sımsıcak kucağın özledim annem. (Avcı, 2018, s. 14).

Ek 76: Bayram

Yine bayram geldi bakın halime
Ellerim sarılmaz gonca gülüme
Ağlasın anneler garip halime
Bayram gelmiş ama bundan bana ne

Bayram sabahıydı erken uyandım
Silip gözyaşımı kadere yandım
Annemi babamı yanımda sandım
Bayram gelmiş ama bundan bana ne

Bayram geldi sizler gülün eğlenin
Yaram çok derinde melhem sürmeyin
Yıllardır gurbette dertli dolandım
Bayram gelmiş ama bundan bana ne (Avcı, 2018, s. 15).⁴¹

Ek 77: Sitem

İnsanlık yönünden nasip almamış
Her lafı bir diken sözüne bakın
Kendinden başkasını insan görmemiş
Kuralsız çizgisiz gidene bakın

Hep kendini görmüş insan sevmemiş
Mevlana Yunus'tan cümle duymamış
Hayır için bir taş bile koymamış
Hayırdan habersiz haline bakın

Hainlik başında pervane döner
Kötülük sembolü tam ona uyar
Girdiği gönülde yaralar açar
Duygusuz yürüyor şu hale bakın

Ne zamanı belli ne de saati
Kötülükten olmuş kalbi kaskatı
Bakarsın haline insan bozması
İşi hep kötülük güdüyor bakın. (Avcı, 2018, s. 17).

Ek 78: Olmadı

Kararmış gidiyor böyle hayatım
Yıllarca yanıma gelen olmadı
Çektim dertlerimi kendi halimde
Yıllarca halimi soran olmadı

Zalim kader bilmem dünya mı böyle
Kanayan yaramı saran olmadı
Sevdim bir zalimi öldürdü beni
Bekledim yıllarca selam gelmedi

Terk ettim sılayı yıllar öncesi
Gözledim yıllarca mektup gelmedi
Kestim ümidimi yalan dünyadan
Bir defa yüzüme gülen olmadı (Avcı, 2018, s.18).⁴²

⁴² Hülya Plakta, Kararmış Gidiyor, Böyle Hayatın ismiyle yayınlamıştır.

Ek 79: Yavrum

Bülent'e

Özüm sevgi dolu sözlerim barış
Hayat mücadele yarış da yarış
İnsan sarrafı ol insanla görüş
Büyüyüp dallanıp coşasın yavrum

Hakikat insanın özünde olur
Mevsimlere göre doğa can bulur
Bazen yağar da kar bembeyaz olur
Sen bir çiçek olup kalasın yavrum

İlimden irfandan bir şey yitirme
Aylak olup boşa zaman geçirme
İsraftan hep kaçın malın bitirme
Ömrün uzun olsun gülesin yavrum

Erdal diyor neler çektim bilirim
Sizin için gece gündüz yürürüm
Sizi mutlu görüp mutlu olurum
Mutluluk içinde kalasın yavrum. (Avcı, 2018, s. 20).

Ek 80: Seher Yelleri

Sabahleyin esen seher yelleri
Selamımı nazlı yâre götürün
Eğer uykudaysa ela gözleri
Alın uykusunu bana getirin

Çekmeyenler bilmez aşk ateşini
Ölmeyince bırakamam peşini
Bağladım kalbime saçın telini
Saçlarından bana bir tel getirin

Sensiz şu hayatta yanar ağlarım
Meyvesizdir sensiz bütün bağlarım
Sinem yanar kar borandır dağlarım
Bu haberi nazlı yâre götürün. (Avcı, 2018, s. 21).

Ek 81: Karışık

Şu yalan dünyaya bir düzen dedik
Yürüdük yürüdük yollar karışık
Çağa ayak uysun diye çok da çalıştık
Bastık düğmelere sistem karışık

Ne huzurum kaldı ne de güvenim
Ne dövenim kaldı ne de sevenim
Ne devletler huzurlu ne de milletim
Göz attım dünyaya dünya karışık

Çıktık denizlere ılıman sandık
Boğuştuk dalgayla hayli ılandık
Can kurtarmak için bir taka bulduk
Çevirdik dümeni dümen karışık

Çalıştı saatler bildik zamanı
Oturup seyrettik yalan dünyayı
Ozonu da deldik açtık yarayı
Baktık uydularda uydu karışık. (Avcı, 2018, s. 22).

Ek 82: Bilmedim

Bugün yine bir gün gitti ömrümden
Zararda mı karda mıyım bilmedim
Güneş battı da ılık gitti yurdumdan
Zararda mı karda mıyım bilmedim

Bugün yine bir gül koptu dalımdan
Zararda mı karda mıyım bilmedim
Birkaç metre daha gitti yolumdan
Zararda mı karda mıyım bilmedim

Geri döndüm yarı gitmiş yaşımdan
Çok çileler gelip geçti başımdan
Vakit tamam ağlamayın peşimden
Zararda mı karda mıyım bilmedim (Avcı, 2018, s. 23).

Ek 83: Gel Gel

Bütün güzelliği almış üstüne
Uzanıp yollarda gezenim gel gel
Türlü çiçeklerden almış rengini
Cennet gülü gibi kokanım gel gel

Salınıp yayladan gelir inişe
Benzettim yüzünü aya güneşe
Sanki bir melektir bakın duruşa
Lale sümbül gibi açanım gel gel

Uzun saçlarını dökmüş beline
Su testisi almış güzel eline
Kurban olam yârim tatlı diline
Dudaktan balları akanım gel gel

Erdal bir güzeli tarif eyledin
Hak için çalışıp doğru söyledin
Dur yanımda dedim gelip durmadın
Dolanıp uzaktan kaçanım gel gel (Avcı, 2018, s.24).

Ek 84: Şaşarsın Gönül

Ben benim deyip de dalma ummana
Köpüklerden medet umarsın gönül
Sanma ki kolaydır ermek menzile
Dümensiz yelkene dönersin gönül

Ben benim deyip de açma gülünü
Kar yağar başına donarsın gönül
Aldırma güzelin tatlı sözüne
Düşer bir aşka da yanarsın gönül

Sen sen ol yine de uçma yüksekte
Kırılır kanadın düşersin gönül
Güzeller böyledir seven çok olur
Kalmaz hiçbir çaren şaşarsın gönül (Avcı, 2018, s.25).

Ek 85: İstemem

İstemem dünya malın servetin
Coşkulu imanın sükûnet yeter
Kötüyle sarayda yaşamaktansa
İnsanla hasırdan kulûbe yeter

Ne hanlar isterim ne de hamamlar
Duygusaldır zaten aşık olanlar
Kavgayla dövüşle biftek yiyenler
Huzurla kestiğim soğanım yeter

Erdal diyor huzur benim baş tacım
Bu dünya herkesin yapma kardeşim
Yaktın ormanları nerde ağacım
Ateşsiz silahsız bir dünya yeter (Avcı, 2018, s.27).

Ek 86: Fakirlik

Ayırmış yurdundan atmış gurbete
Rengini sapsarı yapmış fakirlik
İnleyip duruyor varam sılaya
Diyardan diyara atmış fakirlik

Saçları ak olmuş gözleri solmuş
Ah ile vah ile ömür bitirmiş
Bayramdan bayrama sılayı görmüş
Ayırmış dostundan onu fakirlik

Sıcak yemek hiç karnına inmemiş
Dünyaya gelmiş de yüzü gülmemiş
Dostlar görmüş ama hatır sormamış
Yalnız başına koymuş fakirlik (Avcı, 2018, s. 28).⁴³

Ek 87: Bulamadım

Şu yalan dünyaya geldikten beri
Elimi tutacak dal bulamadım
Çoğaldı dertlerim günden de güne
Derdimi dökcek dost bulamadım

Sel oldu yaşlarım aktı gözümden
Çok şeyler kaybolup gitti özümden
Sarı tel de koptu gitti sazımdan
Sazıma takacak tel bulamadım

Usandım dostların acı sözünden
Can dediğim kalktı gitti dizimden
Zalim felek hep yürüdü izimden
Felekten kaçacak yer bulamadım

Ozan Erdal ince yolda yürüdü
Belki de dünyanın hali bu idi
Sinemdeki karlar bütün eridi
Elime dökcek su bulamadım (Avcı, 2018, s. 29).

Ek 88: Gönül

Güvenme malına bırakır seni
Elinde parasız kalırsın oğul
Dökülür başından tek tek saçların
Tepende kelinle kalırsın oğul

Yaşam bir süreçtir insanca kullan
Geline Azrail istenmez aman
Kattınsa malına bilerek haram
Nar olup düşüne yapışır oğul

Ne zalimler gördüm vurup gidenler
Garibin malını talan edenler
Güçsüzün başında balyoz olanlar
Muhakkak hesabı verirsin oğul (Avcı, 2018, s.30).⁴⁴

Ek 89: Posof'um

Bir kazam var benim cennete benzer

Kuşları ırmağı şarkılar söyler

Yeşildir dağları dizilmiş köyler

İnan ki özledim canım Posof'um

Koyunu kuzusu meleyip gezer

Serindir yaylası yelleri eser

İçmeye doyulmaz suları akar

İnan ki özledim canım Posof'um

Kışın karlı yazın çiçek bürünür

Elması armudu bağından gelir

Oynar alabalık suda görünür

İnan ki özledim canım Posof'um

Erdal der ki kazam seni görecem

Dalıp ırmağından balık alacam

Türlü türlü çiçeğinden derecem

İnan ki özledim canım Posof'um (Avcı, 2018, s.32).⁴⁵

⁴⁵ Hülya Plakta, Bir Kazam Var ismiyle yayınlamıştır.

Ek 90: Bil İnsanoğlu

Bütün kainatın sahibi ALLAH
İyi ol dünyada gül insanoğlu
Dilsiz hayvanlara etme eziyet
Sonunda hesap var bil insanoğlu

Bilerek karınca incitme nolur
Herkes yaptığını elbette bulur
Dizilir sıraya önüne gelir
Sakın kıyma cana sen insanoğlu

Canlı cansız her şey Allah'a tabi
Salınır yapraklar eder niyazı
Sanma ki cansızdır gördüğün dalı
Onun da bir canı var insanoğlu

Sahip ol ağzına söyleme kötü
Yıkma gönülleri yoktur ilacı
Her an denetliyor Allah'ım seni
Sanma ki gizlidir hal insanoğlu

Her nefes bir hesap sakın unutma
Birinden aldığın birine satma
Düşün canlılar taş bile atma
Erdal'da ağlıyor gör insanoğlu (Avcı, 2018, s. 34).

Ek 91: Utansın

Bozuldu bu devran tutmuyor yama
Gel insanoğlu da uyma şeytana
Kıtalar geçilip kıyıldı cana
Devranı düzeni bozan utansın

İnsanlık kalmadı tarumar oldu
Ekmeksiz ilaçsız insanlar öldü
Doğruluk yok oldu yalanlar doldu
Devranı düzeni bozan utansın

Silindi devrandan güzel değerler
Sınır diplerine yığıldı itler
Susmadı dünyada kustu silahlar
Devranı düzeni bozan utansın

Dünyada öcünü almaya durdu
Buzullar eridi çöller su oldu
Süper dediklerin çaresiz kaldı
Devranı düzeni bozan utansın

Değişti mevsimler bilmem ne oldu
Saldılar gazları ozon delindi
Belki de dünyanın sonu göründü
Dünyayı bu hale koyan utansın

Erdal'ım yazıp da bitirdim sanma
Yürü doğru adımlarla yolundan dönme
Hırsız vurguncuya sen yoldaş olma
Dünyaya bunları yayan utansın (Avcı, 2018, s. 36).

Ek 92: İşçiler

Elleri nasırlı gözünde gözlük
Terlemiş vücudu yırtık bir atlet
Yürüyor yollarda postalı delik
İşçiler işçiler bizim işçiler

Ben de sizinleyim bilin işçiler
Gerçek kahramanlar işte işçiler

Görünmez gözlüğü tozlar bürümüş
Omuzda demirler belini bükmüş
Simsiyah her yanı dişleri kalmış
İşçiler işçiler bizim işçiler
İşçiler işçiler bizim işçiler

Ben de sizinleyim bilin işçiler
Gerçek kahramanlar işte işçiler
Yedi yüz metre yerin altında
Kazmalar elinde vurur işçiler

Sekiz saat asla gün yüzü görmez
Başında fenerle yürür işçiler
İşçiler işçiler bizim işçiler
Ben de sizinleyim bilin işçiler (Avcı, 2018, s. 41).

Ek 93: Sor Beni

Gül bahçemde gülün rengi değışti
Dertler geldi bir bir üste dizildi
Varlığımdan artık ümit kesildi
Seherdeki esen yoldan sor beni

Gülen gönlüm kırık oldu değışti
Sevdiklerim tek tek benden savuştu
Belli değil iyim kötüm karıştı
Boynun eğmiş bir laleden sor beni

Bu hayatın çilesine alıştım
Ömür boyu ben onunla yarıştım
Vurdu kader bir duvara yapıştım
Taş kalmamış bir duvardan sor beni (Avcı, 2018, s. 45).

Ek 94: Ne Yapar

Ben de şaştım şu feleğin işine
Hiç kimse bakmıyor gözüm yaşına
Bir sızı düştü otuz iki dişime
İlaç getirmişler ilaç ne yapar

Hep böyledir bu feleğin işleri
Yaşı yirmi beşte kalmaz düşleri
Siyahı beyaza dönmüş saçları
Boya getirmişler boya ne yapar

Yaşı kırk sekizde beli bükülmüş
Yaşadıkça garip çok çile çekmiş
Uzakları artık gözü görmemiş
Gözlük getirmişler gözlük ne yapar (Avcı, 2018, s.46).

Ek 95: Gurbet

Gurbet ellerinde kaldım yalnız
Baba mektubunuz yazın tez gele
Özledim vatanın her köşesini
Anne mektubunuz yazın tez gele

Günlerim uzadı aylar bitmiyor
Zalim hasret yüreğimden gitmiyor
Yavrularım babam diye koşmuyor
Oğlum mektubunuz yazın tez gele

Kim öldü kim kaldı vallah bilemem
Dört senedir yavrularım göremem
Oturdum sofraya lokma yiyemem
Bacı mektubunuz yazın tez gele (Avcı, 2018, s.47).

Ek 96: Güzel

Ben bir güzel gördüm yayla yolunda
Söyle sevdiğime tez gele değdi
Açtım tülbindini kız öpem dedim
Öpme ki yanağım solmaya dedi

Sabah yeliyinen vurdu yüzüme
Yapıştı cemalim iki gözüne
Can toplandı vallah çıktı dizime
Tutma ki ellerim yanmaya dedi

Ben onu görünce oldum divane
Lanet olsun dedim böyle havana
Açtım kollarımı gel dedim bana
Gelmem ki sevdiğim gülmeye dedim (Avcı, 2018, s. 48).⁴⁶

⁴⁶ Hülya Plakta, Ben Bir Güzel Gördüm Yayla Yolda ismiyle yayınlamıştır.

Ek 97: Ne Diyem

Sevdiğim elinden yanıyor canım
Zamansız açıyor güle ne diyem
Dağlar duman olmuş geçit vermiyor
Karanlık her taraf yola ne diyem

Şaştı gönlüm yine gaflet içinde
Siyah saç kalmadı vallah başımda
Bir gün gülsem yüz gün dertli peşinde
Yürek kan ağlıyor göze ne diyem

Erdal meyil verme bu dünya böyle
Allah kelamını her zaman söyle
Ölüm bizim için ağlamak niye
Ellerim saz çalar tele ne diyem (Avcı, 2018, s. 49).⁴⁷

⁴⁷ Hülya Plakta, Sevdığım Elinden Yanıyor Canım ismiyle yayınlamıştır.

Ek 98: Sevdiğim

Gölgemi üşüttü ben mi üşüdüm
Göster cemalini yeter sevdiğim
Eğer ağlatırsan hep böyle beni
Dilerim ol benden beter sevdiğim

Havamı karanlık ben mi görmüyom
Bir defa geri dön yeter sevdiğim
Açtım kollarımı eğer sarmazsan
Dilerim ol benden beter sevdiğim

Ağustos ayında üşüttün beni
Dertlerden dertlere düşürdün beni
Genç yaşımda yıktın benim dünyamı
Dilerim ol benden beter sevdiğim (Avcı, 2018, s. 50).⁴⁸

⁴⁸ Hülya Plakta, Dilerim Ol Benden Beter ismiyle yayınlamıştır.

Ek 99: Seni Görmeden

Yağmur damla damla yere iniyor
Aç kapıyı sevdiğim yarem kanıyor
Azrail başımda canın ver diyor
Veremem sevdiğim seni görmeden

Aç n'olur sevdiğim gözümle görem
O nazik ellerin yüzüme sürem
Kaldım sokaklarda öl dersin ölem
Ölemem sevdiğim seni görmeden

Yağmur göl eylemiş evin önünü
Kaybettim bulamam artık yolumu
Hasret kırdı kanadımı kolumu
Gülemem sevdiğim seni görmeden

Yaşlarım yağmura eşlik ediyor
Hayat zehir dolu akıp gidiyor
Kurumuş dudağım yandım su diyor
İçemem sevdiğim seni görmeden (Avcı, 2018, s. 52).

Ek 100: Yarım

Halkın huzurunda yemin edeyim
Alıp başım gurbet ele gideyim
Dünyadaki malı sensiz neyleyim
Senden başkasıyla yiyemem yârim

Bir ağacım yapraklarım kurudu
El değmedik meyvelerim var idi
Dünya âlem üzerime yürüdü
Senden başkasına söz vermem yarım

Bir kuş olsam şu alemini gezerim
Dertli Erdal dertlerimi yazarım
Kimselere bakma vallah küserim
Senden başkasına el vermem yârim

Arı bal yapar türlü çiçekten
Ne gelirse dostum hepsi de haktan
El sözüne uyup çıkma sen baştan
Ondan sonra sana ben bakmam yârim (Avcı, 2018, s. 53).

Ek 101: Uyan

Dünyaya gelmeyi sanma nafile
Gerçek alem için hazırlık burda
Ne kadar dalmışsın hiç de uyanman
Cennet cehennemin kapısı burda

İnsan hayatını eşit bölmeli
Bazen ağlayıp da bazen gülmeli
Çalışmak dünyada ortak olmalı
Mahşer günü için notların burda

Dünya malı aldatmasın bizleri
Veren alacaktır gören gözleri
Niceleri gitmiş hani izleri
Sırat köprüsünün temeli burda

Erdal diyor bilmem yeter sözlerim
Değişir mevsimler görsün gözlerin
Bir gün tutmayacak giden dizlerin
Cennetle açacak güllerin burda (Avcı, 2018, s. 54).

Ek 102: Ayrı

Bir yol görünüyor çok uzaklarda
Her dağın yolları ayrı mı ayrı
Sevdim bir çiçeği ermiyor elim
Her dalın çiçeği ayrı mı ayrı

Bir güzel geçiyor karşı ki köyden
Her güzelin köyü ayrı mı ayrı
Çekip silahını vurdu kalbimden
Her gülün yakışı ayrı mı ayrı

Bir çeşme akıyor dost bahçesinde
Her suyun içmesi ayrı mı ayrı
Kırk sene dolaştım zalim peşinde
Erdal'ın yolları ayrı mı ayrı (Avcı, 2018, s. 57).⁴⁹

⁴⁹ Hülya Plakta, Bir Yol Görünüyor Çok Uzaklarda ismiyle yayınlamıştır.

Ek 103: Düşün

Ölüm bir gerçektir gelmeden düşün
Boşa zehir etme kaynayan aşın
Hani atan deden nerde kardeşin
Bu dönmeyen yola gitmeyecen mi

Adil ol dünyada Ömer'i tanı
İncitme dilinle hiçbir insanı
Gün gelir de toprak açar kucağı
Sen bu mezarlara girmeyecen mi

Sev sevginle besle kendi içini
Mevlana Yunus'u görsene hani
Gençlik güzelliğın bırakır seni
Ak saçlı bel bükük olmayacan mı

Yalanla gıybetle beslenme n'olur
Dolanır Azrail kapına gelir
Mal servet dediğın burada kalır
Terk edip bunları vermeyecen mi

Ölüm yokmuş gibi çalış burada
Doğru ol inan ki kalmazsın darda
Dokuz metre bezle daracık yerde
Kıyamete kadar kalmayacan mı (Avcı, 2018, s. 59).

Ek 104: Bak Şu Dünyaya

İyinin işini yoluna koymaz
Saputan insana doğru ol değmez
İnsanları yerde hiç doydum demez
Ne yolsuz dünyadır bu yalan dünya

İnsanları hayın yolunu bilmez
Söylersin doğruyu sözünü saymaz
Şeytandan d n pte kitaba uymaz
Ne acı dünyadır bu yalan dünya

Allah'ın yolundan  ık mıŐ gidiyor
Bilire bilmeze yalan söylüyor
Kötülük yaptı mı dostu oluyor
Ne bozuk dünyadır bu yalan dünya

Erdal d Ő n pte yazdı bu sözü
Görüyor dünyayı herkesin gözü
Allah'tan dileyim af etsin bizi
İmtihan dünyası bu yalan dünya

Sözümü söyledim azıcık duyun
Bırakın kötüyü doğruya uyun
Mezarda sorulan sualı bilin
İnsanları kötüye sevk eden dünya.

15 Nisan 1973

Ek 105: Oy Dağlar

Serhat Kars'ım kaldı benim doğuda
Posof Ardahan'ım tereyağıda
Aşmak istedim de Ulgar Dağıda
Bekledim de devri zaman gelmedi

Oy dağlar oy dağlar

Sağ olsun vatanım her taraf birdir
Yaz olunca Posof en güzel yerdir
Hanak Göle Ardahan Çıldır
Bekledim de o dostlarım gelmedi

Oy dağlar oy dağlar

Allah'ım vatana zaval vermesin
Kötü günler gelip bizi bulmasın
Gül bahçesi yurdum hiçte solmasın
Bekledim de güle bülbül gelmedi

Oy dağlar oy dağlar.

14 Şubat 1993

Ek 106: Babalar

Boyunları bükük çalışıp durur
Evlatlar okusun diye babalar
Sevmese de işi alışıp durur
Yavrular okusun diye babalar

Ne kadar zor olsa bıkmaz işleri
Ne yazları belli ne de kışları
Otuz beşte kara döner saçları
Yavrular büyüsün diye babalar

Baba olmayanlar bilmez halini
Arı kovanında yapar balını
Ağır gelmiş yükler ezer dalını
Yine de yorulmaz gider babalar.

13 Ekim 1994

Ek 107: Dünyaya Gelenler

Dünyaya gelenler bakı sanarlar
Şu dünya malına çabuk kanarlar
Ateşsiz dumansız tüter yanarlar
Dünyaya gelipte güleni göster

Yalandır bu dünya kanmayın dostlar
İnsanın doğuşu dert ile başlar
Akıtsa gözünden devamlı yaşlar
Dünyaya gelipte kalanı göster

Dünyada aldatır şeytan insanı
Az gelir gözüne dünyanın malı
Düşünmez ölümdür dünyanın sonu
O dünyaya malla gideni göster

Erdal Avcı der ki bu dünya fanı
Hazreti Muhammed Âlisi hanı
Akıbet Azreil alıyor canı
Ecelin elinden kurtulan göster.

10 Haziran 1970

Ek 108: Erzurum (Uzun Hava)

Sabahın köründe neyidi işin
Döküldü başıma toprağın taşın
Ne yavrumu koydun ne de kardaşım
Erzurum Erzurum zalim Erzurum
Çevirdin tersine yolum Erzurum

Öldürdün bizleri ne kaldı sana
Hiç vicdan yok muydu kıydın Osman'a
Ağlıyor yavrular yok olmuş ana
Erzurum Erzurum zalim Erzurum
Çevirdin tersine yolum Erzurum

Otuz dört köyümden kalmadı hane
Bu kadar da zulüm olmaz insana
Boyadın doğuyu al kızıl kana
Erzurum Erzurum zalim Erzurum
Düşürdün çıkmaza yolun Erzurum.

30 Ekim 1983

Ek 109: Sevgiyi Her Yerde Bulması Gerek

Bahar gelir gül açılır yaz olur
Anlayana sivrisinek saz olur
Anlamazsa davul zurna az olur
Sevgiyi kalbine koyması gerek

İnsan olan sevgisini yitirmez
Hata görüp büyüttükçe büyütmez
Haksızlığı hiç aklına getirmez
Sevgiyi kalbine yayması gerek

Herkes bir son olduğunu bilmeli
Mevlana Yunus'tan örnek almalı
Erdal diyor her sözünde durmalı
Sevgiyi her yerde bulması gerek.⁵⁰

⁵⁰ Halk Şairi Erdal Avcı'nın DTV kanalında yaptığı program CD'sinden çözümlenerek yazılmıştır.

Ek 110: Akşam

Akşam idi ben ufuğa bakarken
Yar cemalin gelip durdu karşımda
Uzattım elimi tutam elinden
Yar cemalin kayıp oldu karşımdan

Kaçma canan kaçma nolur karşımdan
Uzaklaşma verem oldum aşkımdan

Dertli dertli ben yolumda yürürken
Yar cemalin hep yürüdü karşımda
Açtım odam yar gelesen benimle
Hiç bakmadın devam ettin yolunda

Koşma koşma nolur karşımdan
Uzaklaşma verem oldum aşkımdan.⁵¹

01 Ocak 1980

⁵¹ Hülya Plakta, Akşam İdi Ben Ufuğa Bakarken ismiyle yayınlamıştır.

Ek 111: Kaldık Baş Başa

Yıprattık dünyayı taşınmaz oldu
Felaketlerin birisi bitmeden birisi geldi
Bazen deprem bazen sel ile vurdu
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Herkes bu dünyadan bir şeyler çaldı
Irmaklar atıklarla sapsarı oldu
Kimisi kollamadı kasıtlı ormanlar yandı
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Sevgiden saygıdan eser kalmadı
Her gün koca dünyada savaşlar oldu
Attila atomu Japonya yandı
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

İmkansızlar dünyayı kurtarak dedi
Uğraştı çalıştı hak alamadı
Ozandaki yara koskoca oldu
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Birisi çıktı ben İsa'yım dedi
Bıkmadı kimisi yedikçe yedi
Çocuklar silahla anarşi oldu
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Felaketler arttı önleyemedik
Haksızlığı gördük söyleyemedik
Ata mirasını kollayamadık
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Gördüğüm manzaralar şaşırttı beni
Susmadı silahlar döktü hep kanı
Aklıma geliyor Nuh'un tufanı
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Erdal'ım çok yazdım ama bitiremedim
İplerin ucunu bir araya getiremedim
Hırsıza vurguncuya aklım yetiremedim
İşte dertlerimle kaldım baş başa (Avcı, 2003, s. 3).

Ek 112: Utandım Kardeş

Gezdim piknik alanlarını bakamaz oldum
Oturdum mangalım yakamaz oldum
Temizliyem dedim çok zayıf kaldım
Kızardı suratım utandım kardeş

Sanki bu insanlar bir daha gelmez
Uzay çağındayız böyle bir şey olmaz
Kırılmış şişeler arabam gitmez
Gördüm bu halleri utandım kardeş

Koca dünya bizden neler çekiyor
Düşmanlar gülüyor dostlar bakıyor
Herkes yediğini buraya atıyor
Yaşardı gözlerim utandım kardeş

Hani imanın yarısı temizlik derler
Bu manzarayı ancak göremez körler
Aslan yattığı yerden bellidir derler
Gördüm olanları utandım kardeş (Avcı, 2008, s. 4).

Ek 113: Başöğretmen

Seninle olmuştu bütün devrimler
Senden çıkıyordu bütün emirler
Dünya var oldukça sana saygılar
Her Türk'ün kalbinde başöğretmenim

Cephede kahraman okulda hocam
Belli deyil idi gündüzün gecen
Elimde al fe be senin ilk hecen
Her Türk'ün kalbinde başöğretmen

Cumhuriyeti temelden kuran
Nice düşmanları ülkemden kovan
Çocuklar 23 Nisan bayramınız diyen
Her Türk'ün kalbinde başöğretmenim.

9 Kasım 1983

Ek 114: 20.Yılında Daha da Çok Yücel Güzel ERDEMİR

Seninle gururlu inan vatanım
Söylenir dünyada her zaman adın
Kara ve denizden gidiyor malın
Daha da çok yücel güzel Erdemir

Ereğli Güllüç arası yerin
Kimi yerin sıcak kimisi serin
Üretim halinde çifte fırının
Daha da çok yücel güzel Erdemir

İskenderun Karabük kardeşir sana
Katkınız çok büyük inan vatana
Allah sağlık versin üretim yapanlara
Daha da çok yücel güzel Erdemir

Ürettiyin mallar besler vatani
Elde ediliyor böyle başarı
Eritir fırınlar toprak taşları
Daha da çok yücel güzel Erdemir

Ne kadar da övsem layıksın buna
Döviz getirirsin şanlı vatana
Kutlu olsun yirminci yılın tüm personele
Daha da çok yücel güzel Erdemir.

21 Mart 1985

Ek 115: Vatandaş

Beş yılda elin bir defa kalem tutuyor
Oyunu oy gibi kullan vatandaş
Seçimden sonrası çok şey bitiyor
Oyunu oy gibi kullan vatandaş

Yaz sıcağı deyip tatile gitme
Beş yıl bekleyecen sakın unutma
Çok dikkatli ol aman oyunu zayi etme
Oyunu oy gibi kullan vatandaş

Allah'ım insanlara hayırlı olanı versin
Vatandaş gözünü dört açıp her şeyi görsün
Şu terör belası artık son bulsun
Oyunu oy gibi kullan vatandaş

Nasihat sözlerim sakın unutma
Tuzunan balı birbirine katma
Hatayı yapıp ta ne yaptım deme
Oyunu oy gibi kullan vatandaş

Ozanım derdimin ortağı elimde sazımdır
Bu vatan bu bayrak hepimizindir
Cumhuriyet dersin iki gözümdür
Oyunu oy gibi kullan vatandaş (Avcı, 2007, s. 4).

Ek 116: Ana

Uyanıp gözünü açsana ana
Ocagında kimler geziyor dirban
Çok üzüldüm elden bir şey gelmedi
Her daim halını yazıyom ana
Har daim halını söylüyom ana

Ana ana ana vay garip
Çileynen ömrünü bitiren ana

Çok çileler çektin belki boşuna
Bakmadı seninki zaten yaşına
Yalandan gelirmiş mezar başına
Boşuna ardın gezdin ya ana

Ana ana ana vay garip
Çileynen ömrünü bitiren ana

Dünya fani böyle gelen gidecek
Vadesi dolanlar bir gün ölecek
Yaptığından tek tek hesap verecek
Makamın nur olsun rahat yat ana

Ana ana ana vay garip
Çileynen ömrünü bitiren ana.⁵²

Ek 117: Vekil

Seçim olup oy sandıga girince
Nolur vekil sen bu oyu unutma
Yemin edip mazbatanı alınca
Nolur vekil sen köyünü unutma

Makam aracı altınızda olunca
Sekreterler etrafında dönünce
Birkaç tane danışman da gelince
Nolur vekil sen işçini unutma

Atatürk'ün izlerinde yürüyün
Yemin ettiniz ülkemizi koruyun
Krizlerle birlik olup yürüyün
Nolur vekil sen memurunu unutma

Sadık kal yemine olsun adalet
Yetime öksüze etme ihanet
Geçer beş yıl seçim olur nihayet
Kapı kapı gezdiğini unutma.⁵³

Ek 118: Bu Nasıl Zaman

Bu nasıl zamandır bu nasıl dünya
Her tarafa kargaşa sevgi kalmamış
Top sahası değil savaş alanı
Kavgadan oyuna zaman kalmamış

Herkes her sözü söyler ustaca
Nasihat bol olur gerçek muhtaca
Bakarsın aslına ki köşe kapmaca
Doğruyu diyecek kimse kalmamış

Zaman zaman eğdim başım düşündüm
Bazen şehir bazen köye taşındım
Sarhoşu hırsızı gördüm şaşırdım
Öyle bir zaman ki inanç kalmamış

Erdal'ım çok yazdım yine bitmedi
Haksızlığa karşı gücüm yetmedi
Altını sarrafa sordum bilmedi
Kimi kimden soracağım uyum kalmamış (Avcı, 2018, s. 38).

Ek 119: Garibin Mezarı

Örümcek ağ örmüş mezar taşıma
Yıllarca yanıma gelen olmamış
Kurumuş otlarım olmuş virane
Üstüme bir bardak su döken olmamış

Mezramın taşlarına
Su döksünler başlarına
Benim yazım böyle imiş
Selam söylen dostlarıma

Kaybolmuş mezarım benim toprakta
Arzularım kaldı yâri bulmakta
Garibim mezarım oldu gurbette
Üstüme bir çiçek diken olmamış (Avcı, 2018, s. 56).

Ek 120: Yol Benim

Bu dünya ki benim olsa
Gam kederim var benim
Eğilmiş çiçekler bükmüş boynunu
Hazan gelmiş kuruyordur gül benim

Nice insan geldi geçti gam ile
Kimi kısa kimisi de uzun yol ile
Bülbül figan halde her gün gül ile
Uzun sandım tükeniyor yol benim

Her aldığım nefes bir sona doğru
Örümcek boşuna örer mi ağı
En son kara toprak açar kucağı
Şu mezarda yatan dedem var benim (Avcı, 2018, s. 60).

Ek 121: İnsanın Yaptığı

İnsanın yaptığı dünyada kalır
Ne kadar yaşasa sıraya gelir
Kazandığın mallar ellere kalır
Neyine güvendin yalan dünyanın

Bu dünya yanan lambaya benzer
Şarteli kaparsan haliyle söner
Bir gün yolun inişi döner
Neyine güvendin yalan dünyanın

Dünyanın kapısı kapalı kalmaz
İnsanlar kötülük yaparda doymaz
Büyütür beslersin sözünü duymaz
Neyine güvendin yalan dünyanın

Bakarsın alemli yemyeşil dünya
Atalar dedeler gitmişler nerye
Zaman geldi biz de gideriz orya
Neyine güvendin yalan dünyanın

Erdal Avcı yazdı nasihat diye
Eller atlı olmuş biz kaldık yaya
Bak sana akıyor kocaman suya
Onun gibi akıp gitmeye geldik

15 Nisan 1973

Ek 122: Kaymak

Kars'tan aldım kaymağı vay vay sarışın
Beyaz akar ırmağı vay vay sarışın
Hep dağları güneşli vay vay sarışın
Sanki cennet otağı vay vay sarışın

Ortasından çay akar vay vay sarışın
Güzeller canım yakar vay vay sarışın
Bol koyunu kuzusu vay vay sarışın
Meleyip dağa çıkar vay vay sarışın

Temiz hava temiz su vay vay sarışın
Yaşamının zevki bu vay vay sarışın
Ölsem gözüm kapanmaz vay vay sarışın
Beni Kars'a götürün vay vay sarışın.⁵⁴

25 Eylül 1980

⁵⁴ Hülya Plakta, Vay Vay Sarışın ismiyle yayınlamıştır.

Ek 123: Elma

Elma dalda büyüyor ley ley leylalar
Damat gelin geliyor gül gül güleler
İkisi de bir boyda ley ley leylalar
Diyin mesut olalar gül gül güleler

Mor kınalar yakmış gelin eline
Yakışmış gelinlik ince beline
Konuşuyor damat bakar geline
Böyle mutlu günlerde dostlar başına

Elmanın irisine ley ley leylalar
Taş attım birisine gül gül güleler
Gelin damat çok mutlu ley ley leylalar
Darısı başınıza gül gül güleler.⁵⁵

23 Mayıs 1983

⁵⁵ Hülya Plakta, Elma Dalda Büyüyor ismiyle yayınlamıştır.

Ek 124: Özün Menden Kopardılar

Özün menden kopardılar özlemedin mi
Özün doğru sözün doğru mene bakırsan
Ayrıldık ta kavuşmadık gözlemedin mi
Kız gözlerin ne de güzel yaman çakırsan

Özün mene vermiyorlar gelmeyeceğim mi
Men kapımdan geçiyorum gülmeyeceğim mi
Özün doğru sözün doğru mene bağırırsan
Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırırsan

Hep kaçarsın menden böyle ölmeyeceğim mi
Biter gençlik sen ihtiyar olmayacağım mi
Özün doğru sözün doğru mene bağırırsan
Kız gözlerin ne de güzel yaman çağırırsan.

Ek 125: Posof Oy

Aramız çok uzak erişmek zordur oy oy
Özledim yaylanda yellerin Posof oy oy
Yeşil dağlarına dizilmiş köyler oy oy
Özledim bağında güllerin Posof oy oy

Buram buram kokar açan güllerin oy oy
Özledim kovanda balların Posof oy oy
Şelaleler akar bülbül sesiyle oy oy
Özledim çamurdan yolların Posof oy oy.

Ek 126: Karadeniz

Çırpınıpta Karadeniz oynuyor balıkları
Şu Ereğli kızları da toplayı çilekleri
Oy Karadeniz'im oy neden böyle kızgınsın
Yollayıp ta dalgaların beni korkutuyorsun

Hırçın olma Karadeniz alayım balıkları
Şu Ereğli gençleri de atayı oltaları
Oy Karadeniz'im oy oy neden böyle kızgınsın
Yollayıp ta dalgaların beni korkutuyorsun

Dost olalım Karadeniz uzatsana elleri
Ereğli'de genç ihtiyar toplayı fındıkları
Oy Karadeniz'im oy oy neden böyle kızgınsın
Yollayıp ta dalgaların beni korkutuyorsun.

Ek 127: Ah Vatandaş

Seçim geldi çattı başa ah vatandaş vah vatandaş
Ayağını vurma taşa ah vatandaş vah vatandaş
Fiyatlar da çıktı arşa ah vatandaş vah vatandaş
Ekmeyi de on beş bine ye vatandaş ye vatandaş

Ne vaatler duydun yine ah vatandaş vah vatandaş
Hayaller daldın yine ah vatandaş vah vatandaş
Söz verip te yapmayana ah vatandaş vah vatandaş
Çekinmeden hesabını sor vatandaş sor vatandaş

Hatırlanır seçimlerde ah vatandaş vah vatandaş
Taht kurarsın gönüllerde ah vatandaş vah vatandaş
Sandıklar açılınca ah vatandaş vah vatandaş
Unutulur tam beş sene ah vatandaş vah vatandaş

Erdal diyor yürüyelim ah vatandaş vah vatandaş
Ülke bizim büyüyelim ah vatandaş vah vatandaş
Al bayrağın gölgesinde ah vatandaş vah vatandaş
Hep doğruyu arıyalım ah vatandaş vah vatandaş.

21 Aralık 1995

Ek 128: Bu Fani Dünya

Hazreti Adem'den sonra bak kimler geldi

Nuh'un zamanında dünyayı su aldı

Bir kadın bu var idi kuruda kaldı

Ona da kalmadı bu fani dünya

Ali'nin kılıcı dağı keserdi

Kâfirler gürünce hemen susardı

Ahmedi zamanın işi hünerdi

Ona da kalmadı bu fani dünya

Yedi yaşında Müslim Teber'i aldı

Anası bacısı yalnız kaldı

Nice bin düşmanın boynunu vurdu

Ona da kalmadı bu fani dünya

Mizrap bin batmanlık gürzü sallardı

Bad-ı yel dünyaya haber salardı

Musa Tur Dağı'nda namaz kılardı

Onda kalmadı bu fani dünya

Muhammet nur ile dünyaya geldi

Mescid-i Aksa'dan kiblemiz Kabe'ye döndü

Otuz cüz Kuran ona indirildi

Ona da kalmadı bu fani dünya

Ömer adaleti yaydı dünyaya

Hamza kalleslikle serildi yere

Ebubekir Osman halifeydiye

Onlara da kalmadı bu fani dünya

Yüz yirmi dört bin peygamber hanı ne oldu
Zeynal abit yüz sene zındanda kaldı
Abul muslim varıp haceti aldı
Ona da kalmadı bu fani dünya.

Ek 129: Çek Git Korona

İki bin yirmide korona dediler sardı dünyayı
Çok ta temiz deyildi kirletti bütün her yeri
Ne gecekondlu tanıdı ne de sarayı
Çek git bu dünyadan artık zalim korona

Çok paramız yoktu zaten fakirdik
Hakça adaletle bölüşmeyi zaten unuttuk
İşsize fakire tepeden baktık
Çek git bu dünyadan artık zalım korona

Keşke marta merenin yarı olmasını bilseydik
Devlet hazinesine biraz akça koysaydık
Kara gün gelince onu yeseydik
Çek git bu dünyadan artık zalım korona

Çarasız parasız insanları görüne ciyerim yandı
Hayat kayboldu ocaklar söndü
Sağlıkcılar uyumadı seferber oldu
Çek git Türkiyemden artık zalım korona

Demekki bilimi ilimi artırmak gerek
Çalışıp terleyip kazanmak gerek
Çalmadan çırpmadan adilce paylaşmak gerek
Çek git bu dünyadan artık zalım korona

Ben yazdım bunları ister ozan deyin isterse çoban
Makam mevki ne olursa olsun gözümde aynıdır insan
Her yaptığın iyi kötüyü tek tek soracak Allah
Çek git bu dünyadan artık zalım korona.

Ek 130: Ondan Sor ve Öğren

Annenin ne demek olduğunu

Küçük yaşta yetim kalmış

Anne şefkati görmemiş

Bir çocuktan sor ve öğren

Annenin ne demek olduğunu

Yavrularını uzaklara göndermiş

Yüreği ayrılık hasretiyle yanan

Bir anneye sor ve öğren

Annenin ne demek olduğunu

Yavruları tarafından terk edilen

Hali ve hatırı sorulmayan gözü yaşlı

Bir anneden sor ve öğren

Annenin ne demek olduğunu

Dokuz ay karnında taşıdığı

Yemeyip yedirdiği giymeyip giydirdiği

Anneler gününde bile eli öpülmeyen

Bir anneye sor ve öğren

Annenin ne demek olduğunu

Yaşadığında kıymeti bilinmeyen

Ve ölüp Hakkın rahmetine kavuştuğunda

Boşluğunu yüreğinde hisseden

Bir yavrudan sor ve öğren (Avcı, 2008, s. 1).

Ek 131: Şaştık Ya Oğul

Ne zaman ki insanları bölük bölük ayırdık
Haklıyı bırakıp haksız kayırdık
Devlet malı dedik aldık savurduk
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zaman ki küçükten saygı görmedik
Saygı görmeyince sevgi zaten vermedik
Kırmızı ışığı gördük ama durmadık
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zaman ki her şeyi hazıra döndük
Tarlayı sabanı zaten unuttuk
Yoksula fakire uzaktan baktık
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zaman ki işi ehline veremez olduk
Haksız kazanmayı ganimet saydık
Çalışmadık dışarı el avuç açtık
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zaman ki kaba kuvveti sanat edindik
Güçsüzün yanında küheylan olduk
Mertlik doğruluğu yalana sattık
O zaman temelden şaştık ya oğul (Avcı, 2003, s. 3).

Ek 132: Viraneye Dönmüş

Sıcaktı yuvamız oy tatlıdı aş
Dostlar gitmiş viraneye dönmüş oy
Doğrusu özledim oy bizim yerleri oy
Ölmüş annem babam viraneye dönmüş oy

Böyle mi olacaktı oy bizim sonumuz oy
Yürüdükçe duman sardı önümüz oy
Gelin dostlar murat alma günümüz oy
Terk etmişler viraneye dönmüş oy
(Ah zalim gurbet ah).

Ek 133: Sen Kimsin Ben Kimim ki

Bir makama oturunca kendini sanma padişah
Her yaptığın haksız işten alırsın yüz bin ah
Zaman çabuk geçer boşalır o taht
O zaman sen kimsin ben kimim ki

Makamın büyüü küçüğü olmaz hepsi kutsal
Hiçbir şey bilmiyorsan Hazreti Ömer'i örnek al
Adaletli iş yap sen hep orada kal
Bak o zaman sen kimsin ben kimim ki

Yapmayacağın işi küçük te olsa verme sözünü
Gün gelir vurulur yüzüne kaparsın sen gözünü
Ozan Erdal yavaş yavaş çalar sazını
İşte o zaman sen kimsin ben kimim ki

Yalanla gıybetle varılmaz başa
Bir gün haksızlığın cezası deyersin taş
Makamın adamı ol olma kimseye maşa
İşte o zaman sen kimsin ben kimim ki

Hani Veysel'in bir sözü vardır iki kapılı bir han
Birinden girer birinden çıkar can
Allah'ın huzurunda hesap veremeyenler
İşte o zaman sen kimsin ben kimim ki (Avcı, 2008, s. 5).

Ek 134: De Gitsin

Ölümü görüp te hiç benimsemez
Somurtur suratı hiç gülümsemez
Bakarsın sözüne hayır söz etmez
Buna da insan diyorsan de gitsin dostum

Cinsi arzuların esiri olmuş
Sanarsın bu dünya hep ona kalmış
Doymamış haramdan yedikce yemiş
Buna da insan diyorsanız de gitsin dostum

Hayır işten kaçmış asla görmemiş
Şeytanla bir olmuş aman vermemiş
Hor görmüş garibi elin tutmamış
Buna da insan diyor isen de gitsin dostum

İnsanlar arasında fesatlık yapmış
Yalanlar üretmiş aralar açmış
Örf adet geleneyi zaten unutmuş
Buna da insan diyor isen de gitsin dostum

Seksen yıllık ömrü hiç bitmez sanmış
Çalmış hak yemiş kar kalır sanmış
Bakarsın müsalle taşına onlarda gelmiş
Buna da insan diyor isen de gitsin dostum.

10 Nisan 2004

Ek 135: Babam

Benim bir babam var
Gençliğini bizleri büyütüp
Hayata alıştırmak için harcamış
Ve şu anda ak sakallı elinde baston
Siz böyle olmayacağınızı garanti edebilir misiniz

Benim bir babam var
Ben ağlarken ağlamış gülerken gülmüş
Bizler bu hala gelinceye kadar çok çileler çekmiş
Şimdi gözünde gözlük elleri titrer
Siz böyle olmayacağınızı garanti edebilir misiniz

Benim bir babam var
Beni mutlu edebilmek için bütün imkanlarını
Kullanmış okutmuş evlendirmiş
Hatta iş sahibi yapmış şimdi
Yaşlı ve bazı yaptıkları bize ters geliyor
Acaba siz böyle olmayacağınızı garanti edebilir misiniz

Benim bir babam vardı
Dünya yaşamını tamamladı ve hakkın
Rahmetine kavuştu mezar taşında doğum
Ve ölüm tarihi yazılı son söz ruhuna Fatiha
Acaba bizler böyle olmayacağımızı garanti edebilir miyiz

15 Haziran 1999⁵⁶

⁵⁶ İki ayrı kâğıtta geçen şiirin başka kâğıttaki tarihi 20 HAZİRAN 1999 yazılmıştır.

Ek 136: Bırakabilsek

Senlik benlik kavgasını bırakabilsek
Doğru da bir yanlış ta bir ah görebilsek
Şu trafik kurallarına bir uyuyabilsek
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi

Sevgiyle saygıyla söylesek sözü
Atmasak ormana sigara közü
Kimsenin hakkına dikmesek gözü
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi

Hep hüküm vermekten bir kaçabilsek
Biraz da başkalarını ah duyabilsek
Yanlış doğruyu gözlüksüz görsek
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi

Gururu kibiri bir yana koysak
Herkes bir insandır el ele versek
Dünyada kiracı olduğumuzu ah unutmasak
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi

Çoğu nimetlerini çok iyi görsek
Hep bana demeyip biraz paylaşsak
Yanlış yapanlara yapmayın desek
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi

Beynimizden şiddeti bir atabilsek
Ilıman bir iklim bir de gül diksek
Her şeyi ben bilemem bir susabilsek
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi

Hatasız kul olmaz bunu da bilsek
Yüzde doksan dokuz deyil bir hata yapsak
Erdal diyor her tarafa sevgiler yaysak
Çevremiz gül olup bülbül ötmez mi? ⁵⁷

22 Eylül 2000

Ek 137: 23 Nisan

Öyün Türk çocuğu göysün gererek
23 Nisan bizim içindir
Sonsuz saygılar olsun Atatürkümü
Atılmış bu temel bizim içindir

Al bayrak altında mutlu ol daim
Asırlar geçse de bu bayram senin
Örnektir dünyaya senin bayramın
23 Nisan bizim içindir

Birçok millet bizimle kutlar bugünü
Mutlu eder bugün tüm çocukları
Nur içinde yatsın Ulu Önderi
Bu Vatan bu toprak bizim içindir.

12 Nisan 1987

Ek 138: Cumhuriyet Dünya Yaşadıkça Yaşayacaktır

Kovduk düşmanları kazma kürekle
Kurduk cumhuriyeti azimle şarla
Genç ihtiyar savaştık zalim düşmanla
Dünya yaşadıkça yaşayacaktır

Saldırdılar vatana dört bir cepheden
Ulu Önder indi Kocatepe'den
Zalimler dersini aldı Mehmetcik'ten
Dünya yaşadıkça yaşayacaktır

Al bayrak ufukta hep dalgalanacak
Vatana yan bakan gözünden olacak
Emanettir atadan daim kalacak
Dünya yaşadıkça yaşayacaktır.

15 Ekim 1984

Ek 139: Kime Söyliem

Şu kalleş dünyaya aklım ermedi
Çok istedim çeyreyini vermedi
Çalıştım yıprandım kimse görmedi
Ah sevdiyim bana söyleme diyorsun ya kime söyliyem

Gelin aldım kız büyüttüm el oldu
Her gelen sinemi ezdi yol oldu
Uymadım zalime bazen dilim lal oldu
Ah sevdiyim bana söyleme diyorsun ya kime söyliyem

Elli binin hesabını çok yaptık
Eh gece vardiyesi demirler üstüne çok yattık
Araba mı vardı işe çok yayan gittik
Ah sevdiyim bana söyleme diyorsun ya kime söyleyem

Okusunlar dedik sıktıkca sıktık
Aslına bakarsan biz bizi yaktık
Ne oğul var ne de kız ikimiz kaldık
Ah sevdiyim bana söyleme diyorsun ya kime söyliyem

Sanki Sultan Süleyman'dan akıllı çıktık
O bir şey yapmamış biz kime baktık
Diktik binaları ne yarar gördük
Ah sevdiyim bana söyleme diyorsun kime söyliyem

Belki de dünya böyle biz anlamadık
Devrildi seneler iyiyi hiç bulamadık
Aman kırılmasınlar dedik hep köle olduk
Ah sevdiyim bana söyleme diyorsun ya kime söyliyem

Ne yapalım artık olursa olsun
Hiç kimse görmese Yaradan görsün
Herkes ne yaparsa aynısın bulsun
Ah sevdiğim bana söyleme diyorsun ya kime söyliyem

Erdal diyor gel yaşlarımızı silelim
Zaman geçmiş sayılmaz biraz gülelim
Kaldıysa malımız biz de yiyelim
Ah sevdiğim bana söyleme diyorsun ya kime söyliyem.

22 Ağustos 2003

Ek 140: Cumhuriyet

Cumhuriyet ne demek sorarsın yavrum
Atamız dedemizin al kanı demek
Yurdumuzu sarmıştı birçok düşmanlar
Onları yok edip kurtuluş demek

Bir önder lazımdı çıktı Atatürk
Silah yoktu kazma kürek olduk tek yumruk
Dumlupınar Sakarya'da ne savaşlar gördük
Maraşal Fevzi Çakmak Kazım Karabekir Halit Paşa İnönü demek

Birçok cephelerden girdiler yurda
Ne savaşlar oldu Gelibolu'da
On yaşında gelin kızın eli koynunda
Al bayrağa renk veren kanımız demek

Seyit Onbaşılar Şerife Bacılar
İyi yüz yetmiş kiloluk top mermisin alıp gittiler
Direndi kükredi nice yiyitler
Bir Mehmetçik bin düşmana bedeldir demek

Bak evladım korumak kollamak senin görevin
Ufacık bir şeyde sızlar yüreyim
Binlerce şehitlerimize saygı duyalım
Bu şerefli milletin namusu demek

İki yüz elli beş bin şehit Çanakkale'de
Nine dedelerimizin eli duada
Şimdi rahat yaşıyorsak bizler burada
Her taşında şehit kanı olan bir vatan demek

Bir asırdır dimdik ayakta durur
Birileri çıkar bahane bulur
Kim ne derse desin hakikat budur
Sağlam temel üzerine bir ulus demek.⁵⁸

19 Mart 2003

Ek 141: Ereğlim

Doğadan geliyor
Tüm güzelliğin
Doğal bir limanlı
Şirin Ereğli'm
Diller destandır
Osmanlı çileği
Benim mis kokulu
Şirin Ereğli'm

Bağrında Erdemir'in
Tüter bacası
Çok derinden gelir
Kazmanın sesi
Kar yağınca onu
Yakma sefası
Karaelmas havzalı
Şirin Ereğli'm

Eteğinde deniz
Sırtında dağlar
Ne güzel yeşermiş
Fındıklı bağlar
Gülüç Irmağı'nda
Ne güzel akar
Yemyeşil vadili
Şirin Ereğli'm

Yazmakla biter mi
Tarihin senin
Okşarsın ruhunu
Gelen insanın
Şu yüzen gemiler
Senin eserin
Tersaneleri bul
Şirin Ereğli'm

On sekiz Haziran
Kurtuluş günü
Savaştı düşmanla
Alemdar gemin
Daha da yücelsin
Vatanda ünün
Tarihin bir destan
Şirin Ereğli'm (Avcı, 2008, s. 4).

Ek 142: Adam Gibi Adam

Hani bazı şeyler dünyada alınmaz satın
İsterse olsun binlerce yatın ve katın
Görüp de insanlar diyorsa ki merhaba dostum
O zaman ben de sana diyem ki adam gibi adam

İnsanlık satılmaz para ile alamazsın ki
Ömür bitince bir saniye bile kalamazsın ki
Yalan sahtekarlık ile bir yere varamazsın ki
Doğru dürüst ol ki ben de sana diyem ki adam gibi adam

Saban ile tarla sürüyorsan öküzü dövme
Üst olsun ast olsun fark etmez birilerini kırma
Söylediğin sözde bile kul hakkı vardır sakın unutma
Ağzından çıkanı kulağın duysun ki ben de sana diyem ki adam gibi adam

Görev mevki ve imkanların çıkar için kullanma
Milyonlarca yetim öksüz vardır ahını alma
Namus şeref haysiyet satılmaz harama dalma
O zaman ben de sana diyem ki adam gibi adam

Ozan Erdal dalıp derinlere gittikçe gitti
Nemrut da çok güçlü idi gök tanrısını vurmaya çıktı
Şu yalan dünya kimleri yer ile bir etti
Hazreti Ömer gibi adil ol ki ben de sana diyem ki adam gibi adam (Avcı, 2008, s. 4).

Ek 143: Ömür

Çıkıp şu aleme gözümle baktım
Dünya fani insanları yalanmış
Kim ağlar kimi güler gidiyor
Kara toprak insanlar yiyenmiş

Bel bağlama bu dünyaya güzelim
Hiç durmadan gece gündüz giderim
Yalan dünya bir gün veda ederim
Çektiklerim bu dünyada kalanmış

Seher yeli ile kuşlar uçar yuvadan
Koru Mevla'm bizi kaza beladan
Bacı kardeş kimi ayrı anadan
Zalim dünya ayrılığı sevenmiş

Dostlar beni dost bağında görsünler
Sevdiklerim hep yanımda dursunlar
Kıyma Mevla'm yavru murad alsınlar
Bu dünyada aşık gizli yananmış (Avcı, 2018, s. 8).

Ek 144: Baba

Güvendik laflarına sustukça sustuk
Çıkıp sırtımıza ezdiler baba
Garibin tarlasında otlar bitmiyor
Buğdaylar diz boyu ezdiler baba

Her şeyi yazdılar hep gram gram
Sonra sandılar ki ne de hoş zaman
Köylü hayvanına bulamaz saman
Utanmadan dediler çok güzel baba

Sanki suçlu zaman zamana çattık
Kredi kartı imiş onunla battık
Kapkacak ne varsa hepsini sattık
Mazota paramız kalmadı baba

Allah'ım sen bizlere acı ve koru
Bir ekmek parası garibin zoru
Ozan Erdal acır ayak yine de yürü
Yalın ayak yollarda kaldık ya baba (Avcı, 2018, s. 44).⁵⁹

Ek 145: Gurbet

Gurbet treniyle çıktım köyümden
Ayrılık, hasret bir de dertle beraber
Yerleştim gurbetin bir kösesine
Aşsız ekmeksiz yokla beraber

Aramaya başladım ekmek parası
Göründüğü kadar kolay değilmiş
İşsizlik çoğalmış aşmış binleri
Umutsuz karanlık günle beraber

Ah köyümün kıpkırmızı açan günleri
Yaylalardan esen serin yelleri
Battı hep kalbime kötülerin dilleri
Acılı anlamsız sözle beraber

Herkesi kendim gibi sandım güvendim
Her köse başında ihanet gördüm
Doğru durdum ama her gün ezildim
Yüreğime değdi ateş közle beraber

Yine de insanlıktan taviz vermedim
Hainlerin yanında da durmadım
Aç kaldım yine de boyun eğmedim
Azimli kararlı yolla beraber

Ozan Erdal diyor doğruluğu atmayın boşa
Zamanla ayağın değse de taşla
Az geldi mendiller gözdeki yaşla
Boğazımda düğümlenen sözle beraber (Avcı, 2018, s. 55).

Ek 146: Mehmetçik

Bir mehmetcik görürüm süngü elinde
Kalmamış mermisi bitmiş belinde
Ölmek var diyor vatan uğrunda
Çanakkale kıyısında yatan mehmetcik

İman dolu göysünü germiş sipere
Düşmanlar kaçmakla buluyor çare
Bir mehmetcik bedel tam bin düşmana
Süngüsü yanında duran mehmetcik

Kükremiş bir aslan olmuş cephede
Ulu Önder emir verir Kocatepe’de
Yok olur düşmanlar Çanakkale’de
Elinde albayrak coşan Mehmetçik.

19 Mart 1991

Ek 147: Olanlar da Dertli Olmayanlar da

Dünyanın temeli derin çözölmez
Hak buyurur kiminin çocuğu olmaz
Kimi de yedirmeye ekmek bulamaz
Olanlar da dertli olmayanlar da

Kimisi meyvalı bir ağaç olur
Büyüdükce meyva verir de verir
Kimisi de kuru bir odun olur
Meyvalı da dertli meyvasızlar da

Yağar yağmur göletleri doldurur
Kimisi de kargaşadan çıldırır
Haktan emir gelir çiçekleri soldurur
Solalar da dertli solmayanlar da

Var olanlar varlığın kıymetin bilmez
Yok olan da arar arar bulamaz
Erdal der bu sırra kimse eremez
Yok olan da dertli var olanlar da.

9 Mayıs 2005

Ek 148: Ya Arkadaş

Mürüvvet kalmamış suratı asık
İnsan diyecem ama ağzıma yazık
Her iyi niyetten bir tokat yedik
Ya arkadaş gerçekten böyle mi bu dünya

Kalleşlik çıkarıcılık en önde artık
Moda dediler baktım pantolu yırtık
Evlatta anaya babaya kalmamış hatır
Ya arkadaş gerçekten böyle mi bu dünya

Kime güveneceyimizi bilemez olduk
Pireye kızınca yorganı yaktık
Sahada top deyil birbirimizi ortraklar attık
Ya arkadaş gerçekten böyle mi bu dünya

Ozanım halimizi düşündüm durdum
İmkanım yok ama dilimde yaralar sardım
Hırsız vurguncuyu Allah'ıma havele verdim
Ya arkadaş gerçekten böyle mi bu dünya.

17 Aralık 2006

Ek 149: Yaradan

Gel hataya düşme ah insanoğlu
Her ne yapar isen görür yaradan
Sanma ki saklıdır yaptın şeyi
Kalbinden geçeni bilir yaradan

Aklından geçirme kötü şeyleri
Senin için yaratmış yer ve gökleri
Sağında solunda nöbet melekleri
Onlardan raporu alır yaradan

Ağzından çıkanı kulağın duysun
Haram yeme sinen tertemiz olsun
Bir hata görürsen orada kalsın
Senin de hatanı örter yaradan

Kayıt etmiş görüntün yazmış kalemle
Etme gıybet kırma gönül gel git imanla
Çıkacak önüne her şey nizamda
Günahın sevabın tartar yaradan

Aldıysan yetim öksüz ahını
Çaldıysan devlet millet malını
Yarın mahşer günü düşün halini
Seni cehenneme koyar yaradan.⁶⁰

⁶⁰ Halk Şairi Erdal Avcı'nın DTV kanalında yaptığı program CD'sinden çözümlenerek yazılmıştır.

Ek 150: Ne Mutlu Türk'üm Diyene

Nice savaş nice şehitler verdik
26 ağustos başlayıp 30'da durduk
Son tokadı dūřmana İzmir'de vurduk
Kurtardık vatanı bu zafer bizim

Bizzat emirleri aldık atadan
Zafer çığlıkları geldi cepheden
Bir güzel haber de Kocatepe'den
Kurtardık vatanı bu zafer bizim

Top mermisi taşıdı anne bacımız
Ezip geęti dūřmanı řanlı ordumuz
Çok şükür artık kalmadı derdimiz
Kurtardık vatanı bu zafer bizim

Öküzlerle çektiğ havan topları
Sarstı dūřmanları Türk'ün zaferi
Hedefler Akdeniz haydi ileri
Kurtardık vatanı bu zafer bizim

Erdal diyo insanları bölmeyin
Bu zaferi bir gaziden dinleyin
İyi yüz elli beş bin şehit verdik ona ağlayın
Kurtardık bu vatanı bu zafer bizi. ⁶¹

Ek 151: Erdal Avcı'ya Ait "Sor Beni" Türküsü Notaları

Hüseyinî Türkü
SOFYAN
♩ = 70

SÖZ VE MÜZİKİ
ERDAL AVCI

SOR BENİ

♩ 2/4 #F

- ARA SAZI -

Göl-bah-çem-de - gü-lün ren-gi-

bo-zul- du (SAZ ---) Derhler se-h-di bir-bir üs-te

di-zil- di (SAZ ---) Var-lı -jım-dan ar-tık ü-mit

ke-sil- di (SAZ ---) Se-her, de-ki e-sen tel-den

sor-be- ni sor-be- ni sor-be- ni (SAZ ---)

Gülen gönlüm kırık oldu değişti
Sevdiklerim tek tek benden savuştu
Belli değil iyim kötüm karıştı
Boynun eymiz bir taleden sor-beni...

Bu hayatın çilesine alıştım
Ömür boyu ben onunla yarıştım
Vurdu kader bir duvara yarıştım
Taş kalmamış bir duvardan sor-beni.

18-7-1985

SOR BENİ

Gül bahçemde gülün rengi bozuldu
Dertler geldi bir bir üste dizildi
Varlığımdan artık ümit kesildi
Şehirdeki esen yelden sor beni...

Gülen gönlüm kırık oldu değişti
Sevdiklerim tek tek benden savaştı
Belli değil iyim kötüm karıştı
Boynun eymiş bir Lâleden sor beni...

Bu hayatın çilesine alıştım
Ömür boyu ben onunla yaşıttım
Vurdu kader bir duvara yaşıttım
Taş kalmamış bir duvardan sor beni...

Erdal Avcı

Ek 153: Erdal Avcı'ya Ait "Açma Gönül" Şiiri

AÇMA GÖNÜL

16-7-1973

Bir çiçeksin açma gönül
Her kuş ile uçma gönül
Sakin aşka düşme gönül
Yanacaksın demedimmi

Her güzele meyil verme
Her olan işleri görme
Kadına aslını sorma
Kanacaksın demedimmi

Gönül kışını uçuşma
Fırsatı elden kaçıрма
Köprü köprüden geçirme
Sen düşersin demedimmi

Her kuşa silahın açma
Müsaddece yoldan geçme
Aşkın şerbetini içme
Doğamazsın demedimmi

Erdal Avcı

AYRI

19-5-13

Bir yol görünüyor çok uzaklardan
Her dağın yolları ayrımı ayrı
Sevdim bir çiçeği ermiyor elim
Her dalın çiçeği ayrımı ayrı -4-

Bir güzel geçiyor karşıki köyden
Her güzelin köyü ayrımı ayrı
Çekip silahını vurdu kalbimden
Her gülün yadısı ayrımı ayrı -4-

Bir çeşme alıyor dost bahçesinde
Her suyun içmesi ayrımı ayrı
40 sene dolastım zalim zafinde
Her güzelin huyu ayrımı ayrı -4-

ERDAL AVCI

31-5-1983

POSOFUM

Bir karam var benim cenneti benzer
Kuşları ırmağı şarkılar söyler
Yeşildir dağları dicitmiş köyler
İnanlı öyledim canım posofum

Koşunu kuzusu mekiyiz geçer
Seriridir yaylası yelleri eser
İçmeye doyulmaz suları akar
İnanlı öyledim canım posofum

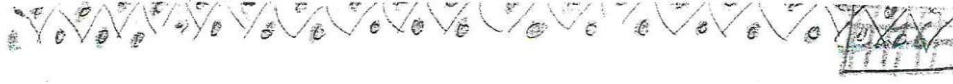
Kışın karlı yarım çiçek bürünür
Elması armutu bağından gelir
Oynar ala balık suya görünür
İnanlı öyledim canım posofum

Erdal derki karam seni görcüm
Dalgı ırmagından balık alacom
Türlü Türlü çiçeyinden dırcem
İnanlı öyledim canım posofum

Erdal Avcı

Ek 156: Erdal Avcı'ya Ait "Perişan" Şiiri

PERİŞAN

PERİŞANMI olmuş zülfün telleri
htırliyermsun geçen günleri
bıraktın bizleri tuttu elleri
demistim sevdiyim kalma perişan

bu gün yine kervanım düştü yoldan
bir mektüp gelmiyor sevdiyim yarıdan
anlamazsın zalım zaten hiç haldan
demistim sevdiyim kalma perişan

günler geçmedikçe aklım şaşıyor
dertli gönül efkarlanıp coşuyor
diz dize yatarlık artık kaçıyor
demistim sevdiyim kalma perişan

yazan erdal avcı

Ek 157: Erdal Avcı'ya Ait "Dünyaya Gelenler" Şiiri

DÜNYAYA GELENLER

dünyaya gelenler bakı sanarlar
anlamazlar şeytanlara kanarlar
ateşsiz dumansız biter yanarlar
dünyaya gelipte gülünü göster

bu dünya yalandır kanmayın dostlar
insanın doğuşu sert ile başlar
akıtsa gözünden devamlı yaşlar
dünyaya gelipte kalanı göster

dünyada aldatır şeytan insanı
az gelir gözüne dünyanın malı
düşünmez ölümdür dünyanın senu
o dünyaya malla gideni göster

erdal avcı derki bu dünya fani
hazreti Muhammet alısı hani
akıbet azreil alıyor canı
ecelin elinden kurtulan göster

yazan erdal avcı

23-5-1983

ELMA

Elma dalda büyüyor ley ley leylalar
Damat gelin geliyor gül gül güleler
İkiside bir boyda ley ley leylalar
Diyin mesut olalar gül gül güleler

Mor lunalar yalmış gelin eline
Yakışmış gelinlik ince beline
Konuşuyor damat baka geline
Böyle mutlu günler dostlar başına

Elmanın irisine ley ley leylalar
Taş attım birisine gül gül güleler
Gelin damat çok mutlu ley ley leylalar
Darısı başınıza gül gül güleler

Erdal Avcı

Ek 159: Erdal Avcı'ya Ait "Dost Geri Gel" Şiiri

DOST GERİ GEL

Bir sabah karşıma çıktın
beni yakına gözle baktın
Aşkı kalbime taktın
Bak ne yaptı derdin beni
Dost geri gel can geri gel

Bir bakışın bana yetti
Hasretin sinemi yaktı
Felek çengelini taktı
Çok gerdirdi derdin beni

Dost geri gel can geri gel

Hep evine bakıp geçtim
Sanki bir kuş hemen uçtu
Neden bıraktıktan
Çok ağlattı derdin beni

Dost geri gel can geri gel

Ne yaz kaldı pede kıpım
Dertten kurtulmadı başım
Sen için aktı yaşım
Öldürecek derdin beni

Dost geri gel can geri gel

ERDAL AVCI

(Signature)

HAVUZ.

2-6-1983

Bir taş attım havuza
Yüzüp çıkmadı yüze
Komşu gözün kör olsun
Kızın vermedin bize

oy desinler desinler
Kız saçını örsünler
gördüm vuruldum sana
seni bana versinler

Havuzun taşlarına
vuruldum taşlarına
Kız gözünde yas gördüm
kurbanım yaşlarına

oy desinler desinler
Kız saçını örsünler
gördüm vuruldum sana
seni bana versinler

Yazan Erdal Avcı

Ek 161: Erdal Avcı'ya Ait "Cumhuriyet" Şiiri

CUMHURİYET

33

Temel taşı Atatürkten
Cumhuriyet bayramımız
Kevuldu düşman bu yuttan
Vatan bizim vatanımız

Bayrak bizim bayrağımız
Kutlu olsun bayramınız

Y. C.
KARADENİZ EREĞLİ
2. NOTERLİĞİ

Her taşında şehit kanı,
Koru yolun biz vatani
Bir mehmetcik bin düşmanı
Vatan bizim vatanımız

Bayrak bizim bayrağımız
Kutlu olsun bayramınız

№ 0 3522

Selem saygı kuranlara
Al bayrağı verenlere
Bizden sonra şu gençlere
Vatan sizin vatanınız

Bayrak sizin bayrağınız
Kutlu olsun bayramınız

Canım feda olsun sana
Bir taşın vermem düşmana
Edirpedin aralabama
Vatan bizim vatanımız

Bayrak bizim bayrağımız
Kutlu olsun bayramınız

01 MART 1999

ERDAL AVCI

AŞK

22-6-1980

Aşk diyorlar sanki Akrep
Yayıstıda kaymaz beni
Işık günler oldu zindan
Açıp gözün görmez beni
Görmez beni görmez beni
Ne zalımmiş görmez beni

Eritti yürekte yağım
Ne ölüğüm nede sağım
Böyle geçti bütün ömrüm
Açıp dudak öpmez beni
Öpmez beni öpmez beni
Ne zalımmiş öpmez beni

Ne üşüdüm nede dondum
Dışım serin içten yandım
Günden güne harap oldum
Açıp helun sarmaz beni
Sarmaz beni sarmaz beni
Ne zalımmiş sarmaz beni

Yazan Erdal Avcı

17-1-1982

UYAN ŞU GAFLETTEN
UYUMA GAFİL

Dünyaya gelmeyi sanma nâfile
Gerçek âlem için Hazırlık burda
Ne kadar dalmışsın hiçte uyanman
Cennet cehennemın kapısı burda

İnsan hayatını esit bölmeli
Bozen ağlayıpta bozen gülmeli
Çalışmak dünyada ortak olmalı
Mâşer günü için notkırı burda

Dünya malı
~~Hımm Hımm~~ aldatmasın bizleri
Veren alacaktır gören gözleri
Nice insan gitmiş hani izleri
Sırat köprüsünün temeli burda

Erdal diyor bilmem yeter sözlerin
Değişir mevsimler görsün gözlerin
Bir gün tutmayacak giden dizlerin
Cennetle açacak güllerin burda

Yazar Erdal Avcı

İHANET

8-10-1983

Evlilik adına imza atıpta
İhanet edenin kör olsun gözü
Nikah masasında evet deyipte
İhanet edenin kör olsun gözü

İster erkek olsun isterse kadın
Beyenip kolunu boynuna sardın
Bir sene geçmeden anam ben yandım
Deyipte gezenin kör olsun gözü

Namusu şerefi bilmem ne sandın
Tatlımı söyledi lafımı kopardın
Bir sene geçmeden anam ben yandım
Deyipte gezenin kör olsun gözü

Evlilik insana huzur vermeli
Eşler bir birini sevip saymalı
Üç günlük dünyada mesut olmalı
İhanet edenin kör olsun gözü

ERDAL AVCI

Ek 165: Erdal Avcı'ya Ait "Ne Yapar" Şiiri

NE YAPAR

bende sâstım bu feleyin işine
hiç kimse bakmıyor gözüm yaşına
bir sızı düştü otuziki dişime
ilaç getirmişler ilaç ne yapar

hep böyledir bu feleyin işleri
yaşı yirmi beşte kalmaz dişleri
siyahtan beyaza dönmüş saçları
boya getirmişler boya ne yapar

allah kötülere yoldaş etmesin ~~xxxxix~~
murat almayanlar bu dünyadan gitmesin
bir kadının aslı bozuk çıkmasın
kapı kapı delişiyor adam ne yapar

yaşı kırk sekizde beli bükülmüş
yaşadıkça garip çok çile çekmiş
uzakları artık gözü görmemiş
gözlük getirmişler gözlük ne yapar

yazan erdal avcı

22-4-1983

GÖLGE

Gölgemi üşüttü benmi üşüdüm
Göster cernalini yeter sevdiğim
Eğer ağlatırsan hep böyle beni
Dilerim ol benden beter sevdiğim

Havamı karanlık benmi görmüyom
Bir daha geri dön yeter sevdiğim
Açtım kollarımı eğer sarmasan
Dilerim ol benden beter sevdiğim

Ağustos ayında üşüttün beni
Dertlerden dertlere düşürdün beni
Genç yaşında yıldı benin dünyamı
Dilerim kal benden beter sevdiğim

Erdal Avcı

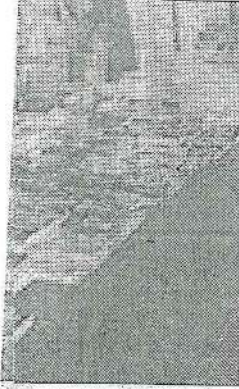

Ek 167: Erdal Avcı'ya Ait "Kaldık Baş Başa" Şiiri

gününe yasanan büyük vuruşmayı sağlayabilmek için ku- lar ne ve Irak'a asker gönderme ile dışarıya tam teslimiyet- tayda tüzük değişikliği gerçekleştirildi. Bu tüzük de- çî durumuna düşmüştür" dedi.

Tel:(0.372) 322 64 64 Fax:(0.372) 323 21 04

ARIN DÜNYASI

izel bir şehirde
yanın mis gibi naren-
yağmurlarla yıkanan
z görürüz. Ama
görürüz ki...Bazen...

Bunları iliyormuydunuz?

► Peynir kesmeden
önce bıçağı soğuk
suya tutarsanız hem
peyniri daha kolay ke-
şersiniz hem de bıçağı
niz daha kolay temiz-
lenir.

HAFTANIN KONUĞU

KALDIK BAŞ BAŞA

Yıprattık dünyayı taşımaz oldu
Felaketlerin birisi bitmeden birisi geldi
Bazen deprem bazen sel ile vurdu
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Herkes bu dünyadan bir şeyler aldı
İrmaklar atıklarla sap sarı oldu
Kimisi kollamadı kasıtlı ormanlar yandı
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Sevgiden saygıdan eser kalmadı
Her gün koca dünyada savaşlar oldu
Attılar atomu Japonya yandı
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

İmkansızlar dünyayı kurtarak dedi
Uğraştı çalıştı hak alamadı
Ozandaki yara kos koca oldu
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Birisi çıktı ben isayım dedi
Bıkmadı kimisi yedikçe yedi
Çocuklar silahla anarşi oldu
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Felaketler arttı önleyemedik
Haksızlığı gördük söyleyemedik
Ata mirasını kollayamadık
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Gördüğüm manzaralar şaşırttı beni
Susmadı silahlar döktü hep kanı
Aklıma geliyor nuhun tufanı
Bitmeyen dertlerle kaldık baş başa

Erdalım çok yazdım ama bitiremedim
İplerin ucunu bir araya getiremedim
Hırsıza vurguncuya aklım yetiremedim
İşte dertlerimle kaldım baş başa

HALK OZANI ERDAL AVCI

NÖBETÇİ
ECZ.

ZONG.
İstasyon

EREĞLİ
Merkez

ÖNEMLİ
TLF.

SSK HST
323 37 60

DEVLET
HST.
323 29 61

POLİS
İMDAT
155

JANDARMA
İMDAT
156

SU
ARIZA
316 05 39

ELEKTRİK
ARIZA
316 46 78

Ferhat Akdoğan
Ferhat

16 Ekim 2003
Perşembe

Ek 168: Erdal Avcı'ya Ait "Halim Başka" Şiiri ve Notaları

UŞŞAK TÜRKÜ
AKSAK HALİM BAŞKA

SÖZ VE MÜZİK:
ERDAL AVCI

Za-lim be-nim ha-lim baş-ka
gı-de mi-yem yo-lum baş-ka
vu-rup vu-rup - ağı-lar tı-rım
sa-zım da-ki te-lim baş-ka

Yaktın beni şu âlemde
Bu halime gülen başka
Herkes basit sanar amma
İçimdeki yarım başka

Sen bir kalbi karaymışsın
Bu sevgime havan başka
Aşkın verem etti beni
Daha senin davan başka

Ek 169: Erdal Avcı'ya Ait "Özün Menden Kopardılar" Şiiri ve Notaları

HÜSEYİNİ TÜRKÜ

Söz ve Müzik:

Erdal AVCI

ÖZÜN MENDEN KOPARDILAR

Handwritten musical notation in two staves, featuring a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in a simple, folk-like style. Below the notation, the lyrics are written in Turkish, with some words in parentheses indicating alternative pronunciations or meanings.

Özün men-den kopar-dı-lar öyle me-din mi
Özün doğru sözün doğru mene ba-ır san
Ayıl-dık-la tavuz ma-dık göze-le-medin mi
Kız göz-le-rin ne-de gö-zel ya-man ça-ır san

Özün mene vermiyorlar gelmeyecemmi
Men kapından geçiyorum gümeyecemmi
Özün doğru sözün doğru mene bağırsan
Kız gözlerin nede güzel yaman çağırırsan

Heç kaçırsın menden böyle ölmeyecemmi
Biter gençlik sen ihtiyar olmayacağımı
Özün doğru sözün doğru mene bağırsan
Kız gözlerin nede güzel yaman çağırırsan

Ek 170: Erdal Avcı'ya Ait "Sen de Beni Seveydin" Şiiri ve Notaları

Divan Ayağı

Sende beni seveydin

ARA SAEI -

İlk gö-rüş-te - sa-na-ı he-men-- bağ-ı-ı-dım-- SAZ

Nedir ha-lin bir-de-fer-da-- sa-na-ı-dın-- SAZ

Ge-re-gün-düz hep-ya-nı-da-- do-lan-dım--

Dönüp-gü-rün bir-de-fer-da gü-le-y-din-- gü-le-y-din--

gü-le-y-din--

söz ve müzik

Erdal Avcı

Senden yüce hiç kimseyi görmedim
 Senin için bir karama valmadım
 Kısmet geldi ayağıma almadım
 Sende beni bir gün olsun seveydin

Senin için ne derlere katlandım
 Suçum neydi hep dostlardan suçlandım
 Gençliyimde elim tutmaz yaşlandım
 Bir defada sen garibi görüydin.

Ek 171: Erdal Avcı'ya Ait "Viraneye Dönüş" Şiiri

UZUN - HAYA

VİRANEYE DÖNMÜŞ OY

Sıcaktı yuvamız oy tatlıdı aş
Dostlar gitmiş viraneye dönmüş oy
Doğrusu özledim oy bizim yerleri oy
Ölmüş annem babam viraneye dönmüş oy

Böylemi olacaktı oy bizim sonumuz oy
Yürüdükce duman sarıdı önümüz oy
Gelin dostlar murat alma günümüz oy
Terk etmişler viraneye dönmüş oy

(AH zalim gurbet ah)

ERDAL AVCI

SÖZ VE MÜZİK

Ek 172: Erdal Avcı'ya Ait "Asker" Şiiri ve Notaları

UŞŞAK TÜRkü ASKER

Erdal Avcı

Bir-as-ker gön-der-dim-
Va-tan-ı-şın göt-se-
San-lı va-ta-na
ne-ler bek-le-rim
Bi-tir gö-re-vi-ni
Tez-gel-as-ke-rim

Vatan borcu namus borcu unutma
Kutsaldır bu görev suratın asma
Beklerim yolunu mektubun kesme
Bitir görevini tez gel askerim

Oğlun anne babam askermi diyor
Sıra sıra mektuplerin oluyor
Ailemiz teskereni bekliyor
Bitir görevini tez gel askerim

Ek 173: Erdal Avcı'ya Ait "Divaneyim" Şiiri ve Notaları

UŞŞAK TÜRKÜ
MÜSEMME

DİVANEYİM

SÖZ VE MÜZİK:
ERDAL AVCI

Dostum ben bir di-va ne-yim dostum ben-bir--

di-va ne yim El-ler ağ-la-tı-yor-be-ni--

(SAZ - - - -) Ben-den baş-ka var-mı-bil-mem

di-ler ağ-la-tı-ya be-ni-- (SAZ - - - -)

Not: Ara mûzigi olarak II. kısım iki defa alınacak.

Dostum ben bir bişareyim
Gülen ağlatıyor beni
Karamsarlık dolu gönlüm
Sevni ağlatıyor beni

Dostum ben bir şileliyim
Çilem ağlatıyor beni
İyi günüm yektur benim
Gam kervanı çeker beni

Ek 174: Erdal Avcı'ya Ait "Ne Keremim ne de Aslı" Şiiri ve Notaları

USSAK TÜRKÜ

SOFYAN

NE KEREMİM NEDE ASLI

SÖZ VE MÜZİKİ

ERDAL AVCI

Dün-i-yi-dim bu-gün -- i-yi Gör-mü-yordum kô-tü- gû-nû
Pırdı- hâs-ta- ya-ta-ş-ın-da A-nı-yorum i-yi- gû-nû
Gün -- Gün -- Gün --

Not: Aranağme olarak son kısım iki defa çalınacak.

(SAZ -- --)

Dün genç idim bu gün yaşlı
Ne keremim nede aslı
Sardı Ateş dört yanımı
Yanıyorum yaşlı yaşlı...

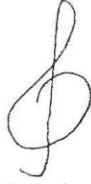
Dün hastaydım bu gün ölü
Bitirdim dünyada yolu
Bakın işte yolun sonu
Ölüyorum acı acı...

Ek 175: Erdal Avcı'ya Ait "Gurbet" Şiiri

UZUN HAYA
GURBET

SÖZ VE MÜZİKİ
ERDAL AVCI

Düştüm bu yerlere kaldım yalınız
Baba mektubumu yazın tez gele
Özledim vatanın her köşesini
Anne mektubumu yazın tez gele

Günlerim uzadı aylar bitmiyor
Zalim hasret yürüyenden gitmiyor
Yavrularım babam diye koşmuyor
Oğlum mektubumu yazın tez gele

Kim öldü kim kaldı vallah bilemem
Dört senedir yavrularım göremem
Oturdum sofraya lokma yutamam
Bacı mektubumu yazın tez gele.

Ek 176: Erdal Avcı'ya Ait "Kaymak" Şiiri

25- 9-1980

KAYMAK

Karstan aldım kaymağı vay vay sarışın
Beyaz akar ırmağı vay vay sarışın
Her dağları çiçekli vay vay sarışın
Sanki cennet otağı vay vay sarışın

Ortasından çay akar vay vay sarışın
Güzeller canım yakar vay vay sarışın
Bol koyunu kuzusu vay vay sarışın
Melegip dağa çıkar vay vay sarışın

Temiz hava temiz su vay vay sarışın
Yaşamın zevki bu vay vay sarışın
Ölsem gözüm kapanmaz vay vay sarışın
Buni karsa götürün vay vay sarışın

Erdal Avcı

Ek 177: Erdal Avcı'ya Ait "1983 Kandilli Kömür Ocağı Faciası" Şiiri

9-3-1983

7-3-1983 KANDILLİ KÖMÜR OCAĞI FACIASI

Nedir bu felâket yıldı yuvamı
Vıran koydu vallahi tütün bocomı
Nasip değil artık görem yuvamı
Ayrıldı yollarım göremem artık

Ben indim ocağa elmek parası
Zalim duman sarımsı yolma çaresi
Yavrum kimden ister simit parası
Ayrıldı yollarım göremem artık

98 ölü kimi yaralı
Kaldı gün lüzü allı karalı
Üç saat olmuştun yavrum öpeli
Ayrıldı yollarım göremem artık

Zalim ocak derinini iniyor
Açmış yavrum elin babam gel diyor
Ne yarıkta yavrum yitim buluyor
Ayrıldı yollarım göremem artık

Füm Türkiye bu matene büründü
Çok idi yaralı kızı sarıldı
Kimisi sabretti kimi bozuldu
Ayrıldı yollarım göremem artık

Erdal derki Allah başa varamsın
Böyle felâketi vatan duymasın
Allahu sevenler yavrum dövmesin
Ayrıldı yollarım göremem artık

Ek 178: Erdal Avcı'ya Ait "Şaştık Ya Oğul" Şiiri

Hayatın içinden inciler...

Derleyen: Derya GÖKBULUT SAĞLAM

ŞAŞTIK YA OĞUL

Ne zamanki insanları bölük bölük ayırdık
Haklıyı bırakıp haksız kayırdık
Devlet malı dedik aldık savurduk
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zamanki küçükten saygı görmedik
Saygı görmeyince sevgi zaten vermedik
Kırmızı ışığı gördük ama durmadık
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zamanki herşeyi hazıra döndük
Tarlayı sabanı zaten unuttuk
Yoksula fakire uzaktan baktık
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zamanki işi ehiline veremez olduk
Haksız kazanmayı ganimet saydık
Çalışmadık dışarı el avuç açtık
O zaman temelden şaştık ya oğul

Ne zamanki kaba kuvveti sanat edindik
Gücsüzün yanında küheylan olduk
Mertlik doğruluğu yalana sattık
O zaman temelden şaştık ya oğul

HALK OZANI
ERDAL AVCI

SAĞLIK

Ofiste tüm gün bilgisayar ya da masa başında çalışanların sağlıklı çalışmaları ve ağrı çekmemeleri için yapmaları gerekenler neler?

*İşyerinizdeki floresan ışığından tamamiyle kurtulamazsanız da, kendi masanıza koyacağınız normal veya halojen bir lamba negatif etkileri asgari düzeye indirebilir.

*Eğer gözlük kullanıyorsanız (özellikle bifokal, miyop ve hipermetrop birlikte), göz doktorunuza görünüp gözlüğünüzün uygun olup olmadığını kontrol ettirin.

*Okuduğunuz kitapları ve kağıtları doğru açıyla yerleştirin, gün ışığı doğrudan gözlerinize yansımaz. Bembeyaz kağıt yerine kırık beyaz veya pastel renkli kağıdı tercih edin.

*Monitörünüzü gözüünüzün en rahat ettiği kontrast ve parlaklık ayarında tutun.

*Ekranın pozisyonunu yeniden ayarlayıp parlamaları

ZONGULDAK ALO

NÖBETÇİ ECZANE

11 Haziran 2003 Çarşamba
Ağartan Ecz.

11 Ha

ASIK - EMİN
11 Haziran 2003 Çarşamba

Ek 179: Erdal Avcı Kaset Kapağı

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Anıl ERGİN

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Aldığı Sertifikalar : Dijital Fotoğrafçılık

Uzmanlık Alanı : Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Türk Dili ve Edebiyatı	Trakya Üniversitesi	2001-2005
Y. Lisans	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans	Sakarya Üniversitesi	2005-2007
Y.Lisans	Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2022-2025

Görevler :

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Uzman Öğretici/Türkçe Öğretmeni	Özel Kimlik Etüt Eğitim Merkezi	2006-2008
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Özel Ereğli Bil Dershanesi	2008-2009
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Özel Ereğli Bil Dershanesi	2009-2011
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Özel Final Dergisi Dershanesi	2011-2015
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Özel Utku Anadolu Lisesi	2015-2016
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Güroymak İMKB Anadolu Lisesi	2016-2020
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Mehmet Ali ve Kadri Yılmaz Anadolu Lisesi	2020-2022
Müdür Yardımcısı	Gülüş İbrahim İzmirli Anadolu Lisesi	2022-2024
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Gülüş İbrahim İzmirli Anadolu Lisesi	2024
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni	Mehmet Ali ve Kadri Yılmaz Anadolu Lisesi	2024-Halen

Eserler :

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

A1.

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

B1. Ergin A. (2024). Halk Şairi Erdal Avcı'nın Hayatı ve Edebi Kişiliği. E. Ö. Özçatal & A. Zeynelova (Ed.), *14. Uluslararası Başkent Sosyal, Beşeri, İdari ve Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı* içinde (s. 757-758). Türkiye-Azerbaycan: BZT TURAN PUBLISHING HOUSE. <https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8541-2-1.2024.2041>.

C. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler:

C1. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar:

C1.1.

C2. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplardaki bölümler:

C2.1.....

D. Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

D1.....

E. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler:

E1.....

F. Sanat ve tasarım etkinlikleri:

F1.....

G. Diğer yayınlar: (Yukarıdaki maddelerde yer alan başlıklardaki kategorilere girmeyen ve belirtilmek istenen tüm eserler bu maddenin altında belirtilecektir.)

G1.....